

IZVJEŠTAJ O FINANSIJSKOJ REVIZIJI

IZVJEŠTAJA O IZVRŠENJU BUDŽETA FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

2022.

Broj: 01-02-06-11-1-1136-5/23

Sarajevo, august 2023.

SADRŽAJ

I.	IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA	1
1.	IZVJEŠTAJ O REVIZIJI FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA	1
2.	IZVJEŠTAJ O REVIZIJI USKLAĐENOSTI	3
II.	REZIME DATIH PREPORUKA.....	6
III.	KRITERIJI ZA FINANSIJSKU REVIZIJU.....	8
IV.	IZVJEŠTAJ O REVIZIJI.....	9
1.	UVOD	9
2.	PREDMET, CILJ I OBIM REVIZIJE.....	10
3.	PRAĆENJE PRIMJENE PREPORUKA I ANALIZA PREDUZETIH MJERA	10
4.	SISTEM INTERNIH KONTROLA	12
5.	PLANIRANJE I IZVJEŠTAVANJE	19
5.1	Izrada i donošenje budžeta	19
6.	KONSOLIDOVANI FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI.....	23
6.1	IZVJEŠTAJ O IZVRŠENJU BUDŽETA FBiH U PERIODU OD 1. 1. DO 31. 12. 2022. GODINE.....	23
6.2	GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O IZVRŠENJU BUDŽETA.....	24
6.2.1	Prihodi i primici	24
6.2.1.1	Prihodi od poreza	25
6.2.1.2	Neporezni prihodi	26
6.2.1.3	Primljeni transferi i donacije	26
6.2.1.4	Kapitalni primici	27
6.2.1.5	Primici od finansijske imovine	27
6.2.1.6	Primici od zaduživanja.....	27
6.2.2	Rashodi, izdaci i finansiranje.....	27
6.2.2.1	Plaće i naknade troškova zaposlenih	28
6.2.2.2	Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge.....	30
6.2.2.3	Tekući transferi i drugi tekući rashodi	33
6.2.2.4	Kapitalni transferi	39
6.2.2.5	Interventna sredstva	41
6.2.2.6	Nadzor nad namjenskim utroškom sredstava transfera, izvještavanje i praćenje efikasnosti uloženih sredstava	42
6.2.2.7	Izdaci za kamate	43
6.2.2.8	Izdaci za nabavku stalnih sredstava.....	44
6.2.2.9	Izdaci za finansijsku imovinu.....	44
6.2.2.10	Izdaci za otplatu dugova	44
6.2.2.11	Tekuća budžetska rezerva	45
6.2.3	Finansijski rezultat.....	47
6.3	BILANS STANJA.....	48
6.3.1	Gotovina, kratkoročna potraživanja, razgraničenja i zalihe	48
6.3.1.1	Novčana sredstva	48
6.3.1.2	Kratkoročna potraživanja.....	50
6.3.2	Stalna sredstva	52
6.3.2.1	Stalna sredstva	52
6.3.2.2	Dugoročni plasmani	54
6.3.3	Kratkoročne obaveze i razgraničenja	55
6.3.4	Dugoročne obaveze i razgraničenja	56
6.3.5	Izvori sredstava	61
6.4	IZVJEŠTAJ O NOVČANIM TOKOVIMA	62
7.	VANBILANSNA EVIDENCIJA	62
8.	AKTIVNOSTI VLADE FBiH I NADLEŽNIH ORGANA U VEZI S INSTITUCIJAMA KOJE SU UGAŠENE I U SKLADU S ZAKONSKIM PROPISIMA OSNOVANE NA DRŽAVNOM NIVOU	63
9.	KOMENTARI NA NACRT IZVJEŠTAJA.....	66
V.	PRILOZI	69
1.	KONSOLIDOVANI GODIŠNJI FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI	69
2.	PREGLED REALIZOVANIH TEKUĆIH TRANSFERA.....	69
3.	PREGLED REALIZOVANIH KAPITALNIH TRANSFERA.....	69
4.	PREGLED PROJEKATA ZA KOJE NISU POVUČENA KREDITNA SREDSTVA, A ZA KOJE JE UGOVORENA I PLAĆA SE TAKSA NA NEPOVUČENA SREDSTVA	69

I. IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Izvještaj nezavisnog revizora daje se na osnovu provedene finansijske revizije, koja obuhvata reviziju konsolidovanih finansijskih izvještaja i reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

1. IZVJEŠTAJ O REVIZIJI FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA

Mišljenje s rezervom

Izvršili smo reviziju **Izvještaja o izvršenju Budžeta Federacije Bosne i Hercegovine za 2022. godinu**, koji obuhvata konsolidovane izvještaje: Bilans stanja na 31. 12. 2022. godine, Račun prihoda i rashoda, Izvještaj o novčanim tokovima, Izvještaj o kapitalnim izdacima i finansiranju, Posebne podatke o plaćama i broju zaposlenih, Godišnji izvještaj o izvršenju budžeta za godinu koja se završava na taj dan i Izvještaj o izvršenju Budžeta FBiH u periodu od 1. 1. do 31. 12. 2022. godine.

Prema našem mišljenju, osim za moguće efekte pitanja opisanog u odjeljku *Osnova za mišljenje s rezervom*, konsolidovani finansijski izvještaji istinito i fer prikazuju, u svim materijalnim aspektima, finansijski položaj Budžeta FBiH na 31. 12. 2022. godine, novčane tokove i izvršenje budžeta za godinu koja se završava na taj dan, u skladu s prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja.

Osnova za mišljenje s rezervom

Kao što je navedeno u Izvještaju:

1. Stalna sredstva na datum bilansa potcijenjena su za 66.598.631 KM s obzirom na to da nije izvršena revalorizacija, iako je, prema podacima Federalnog zavoda za statistiku, rast cijena proizvođača industrijskih proizvoda u 2022. godini iznosio 17,4%. Navedeno nije u skladu sa odredbama Uredbe o računovodstvu budžeta u FBiH, Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH i Računovodstvenim politikama za federalne budžetske korisnike i Trezor, kojima je propisano da se revalorizacija vrši ako je inflacija na godišnjem nivou, mjerena rastom cijena, viša od 10% ili 10% i više, kumulativno od posljednje promjene vrijednosti sredstava (tačka 6.3.2.1 Izvještaja);
2. Ne možemo potvrditi stanje neporeznih prihoda iskazano u Izvještaju o novčanim tokovima u iznosu od 353.942.351 KM, s obzirom na to da nam nisu prezentirani prilivi sredstava koji se odnose na neporezne prihode u 2022. godini. Pored toga, nije nam prezentirana dokumentacija, niti nam je dato dodatno obrazloženje u vezi novčanih isplata iskazanih u Izvještaju o novčanim tokovima. Zbog navedenog ne možemo potvrditi da su prihodi i rashodi prevedeni na primitke i izdatke novca, odnosno da je Izvještaj o novčanim tokovima sačinjen u skladu sa Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH (tačka 6.4 Izvještaja);
3. Ne možemo potvrditi iskazana stanja u Glavnoj knjizi Trezora bivših institucija koje su prešle sa federalnog na državni nivo (Federalno ministarstvo odbrane, Vojska FBiH, Carinska uprava i Obavještajno-sigurnosna agencija), koja se odnose na stalna sredstva (28.367.736 KM), kratkoročna potraživanja i plasmane (16.263.774 KM), te kratkoročne obaveze i razgraničenja u iznosu od 79.662.188 KM. Nisu provedene aktivnosti na okončanju raspolaaganja svim pravima i obavezama nad pokretnom i nepokretnom imovinom i aktivnosti vezane za utvrđivanje tačnog iznosa obaveza ovih institucija, a u 2022. godini isplaćeno je 881.920 KM na ime obaveza po osnovu sudskih presuda (tačka 8. Izvještaja).

Reviziju finansijskih izvještaja obavili smo u skladu sa Zakonom o reviziji institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine i INTOSAI Okvirom profesionalnih objava.¹ Primijenjeni principi i standardi su ISSAI 100 – Osnovni principi revizije javnog sektora, ISSAI 140 – Kontrola kvaliteta u vrhovnim revizijskim institucijama, ISSAI 200 – Principi finansijske revizije i ISSAI 2000–2899 – standardi finansijske revizije. Naše odgovornosti prema INTOSAI Okviru profesionalnih objava detaljnije su opisane u odjeljku *Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izvještaja*.

Nezavisni smo od Vlade FBiH i Federalnog ministarstva finansija u skladu s ISSAI-jem 130 – Etički kodeks, te u skladu s etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju, i ispunili smo ostale etičke odgovornosti u skladu s tim zahtjevima.

Vjerujemo da su revizijski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da osiguraju osnovu za naše mišljenje s rezervom.

Odgovornost rukovodstva za finansijske izvještaje

Vlada FBiH i Federalno ministarstvo finansija odgovorni su za izradu i fer prezentaciju Izvještaja o izvršenju Budžeta FBiH za 2022. godinu, u skladu s prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja u Federaciji Bosne i Hercegovine. Ova odgovornost podrazumijeva i kreiranje, primjenu i održavanje internih kontrola, relevantnih za pripremu i prezentaciju konsolidovanih finansijskih izvještaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze uslijed prevare ili greške, odgovarajuća objelodanjivanja relevantnih informacija u napomenama uz konsolidovane finansijske izvještaje, kao i odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvenih procjena koje su razumne u datim okolnostima.

Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izvještaja

Naši ciljevi su steći razumno uvjerenje o tome da li su konsolidovani finansijski izvještaji kao cjelina bez značajnog pogrešnog prikaza uslijed prevare ili greške, kao i izdati izvještaj nezavisnog revizora koji uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je visok nivo uvjerenja, ali nije garancija da će revizija, obavljena u skladu s INTOSAI Okvirom profesionalnih objava, uvijek otkriti značajno pogrešno prikazivanje kada ono postoji. Pogrešni prikazi mogu nastati uslijed prevare ili greške i smatraju se značajnim ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili zbirno, utiču na ekonomske odluke korisnika donesene na osnovu tih finansijskih izvještaja.

Kao dio revizije, u skladu s INTOSAI Okvirom profesionalnih objava, stvaramo profesionalne procjene i održavamo profesionalni skepticizam tokom revizije. Mi također:

- prepoznajemo i procjenujemo rizike značajnog pogrešnog prikazivanja finansijskih izvještaja, zbog prevare ili greške, oblikujemo i obavljamo revizijske postupke kao reakciju na te rizike i pribavljamo revizijske dokaze koji su dovoljni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje. Rizik neotkrivanja značajnog pogrešnog prikazivanja, nastalog uslijed prevare, veći je od rizika nastalog uslijed greške, jer prevara može uključiti tajne sporazume, krivotvorene, namjerno izostavljanje, pogrešno prikazivanje ili zaobilaznje internih kontrola;
- stičemo razumijevanje internih kontrol relevantnih za reviziju kako bismo oblikovali revizijske postupke koji su primjereni u datim okolnostima, ali ne i za svrhu izražavanja mišljenja o uspješnosti internih kontrol budžetskih korisnika na nivou FBiH;
- ocjenujemo primjerenošto korištenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procjena, kao i povezanih objava rukovodstva;
- ocjenujemo cjelokupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj finansijskih izvještaja, uključujući i objave, kao i odražavaju li finansijski izvještaji transakcije i događaje na kojima su zasnovani na način kojim se postiže fer prezentacija.

¹ Odluka o usvajanju i objavi INTOSAI Okvira profesionalnih objava („Sl. novine FBiH“, broj 59/22). INTOSAI Okvir profesionalnih objava (engl. IFPP) čini tri nivoa objava: INTOSAI principi (INTOSAI-P), međunarodni standardi vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI) i INTOSAI smjernice (GUID).

Mi komuniciramo s rukovodstvom, između ostalih pitanja, i u vezi s planiranim djelokrugom i vremenskim rasporedom revizije i važnim revizijskim nalazima, uključujući i one u vezi sa značajnim nedostacima u internim kontrolama, koji su otkriveni tokom revizije.

2. IZVJEŠTAJ O REVIZIJI USKLAĐENOSTI

Mišljenje s rezervom

Uz reviziju finansijskog **Izvještaja o izvršenju Budžeta Federacije Bosne i Hercegovine za 2022. godinu** izvršili smo i reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

Prema našem mišljenju, osim za navedeno u odjeljku *Osnova za mišljenje s rezervom*, aktivnosti, finansijske transakcije i informacije Izvještaja o izvršenju Budžeta FBiH za 2022. godinu u skladu su, u svim materijalnim aspektima, sa zakonima i drugim propisima koji su definisani kao kriteriji za datu reviziju.

Osnova za mišljenje s rezervom

Kao što je navedeno u Izvještaju:

1. Planiranje Budžeta FBiH za 2022. godinu nije izvršeno u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH u dijelu poštovanja rokova i smjernica datih Instrukcijama br. 2 za pripremu Budžeta FBiH za 2022. godinu. To je imalo za posljedicu nedovoljno obezbijeđena sredstva za finansiranje Fonda solidarnosti (16%, odnosno 28.500.000 KM od uplaćenih sredstava od doprinosa za zdravstveno osiguranje u iznosu od 177.314.360 KM). Pored toga, Budžetom nisu planirana dovoljna sredstva za isplaćene penzije (10.183.218 KM) i plaćene kamate po vanjskom dugu (3.315.862 KM), a planirana su sredstva za određene kapitalne transfere koji nisu zasnovani na relevantnoj dokumentaciji, zbog čega je njihova realizacija bila jako niska (tačka 5.1 Izvještaja);
2. Izvještaj o izvršenju Budžeta Federacije Bosne i Hercegovine za 2022. godinu ne sadrži objašnjenja većih odstupanja, početno i završno stanje imovine, obaveza i izvora vlasništva, te podatke o svim promjenama na osnovu zaduživanja i upravljanja dugom, zbog čega nije sačinjen u skladu s odredbama Zakona o budžetima u FBiH (tačka 6.1 Izvještaja);
3. Vlada Federacije BiH je, na prijedlog budžetskih korisnika, usvajala programe utroška sredstava tekućih i kapitalnih transfera, iako po prethodnim programima utroška sredstava budžetski korisnici nisu izvršili raspodjelu s jasno utvrđenom svrhom dodjele, mjerljivim kriterijima, transparentno, niti su poduzimali adekvatne mjere i aktivnosti u dijelu nadzora i izvještavanja. Navedeno ukazuje na to da nije osigurano efikasno upravljanje budžetskim sredstvima u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH i Zakonom o izvršavanju Budžeta FBiH za 2022. godinu (tačke 6.2.2.3.1, 6.2.2.4 i 6.2.2.6);
4. Vlada Federacije BiH nije obavijestila Ured za reviziju institucija u FBiH o poduzetim radnjama s ciljem prevazilaženja slabosti i nepravilnosti identifikovanih u revizorskom izvještaju za 2021. godinu u skladu s članom 16. Zakona o reviziji institucija u FBiH, budući da se nije očitovala u svojstvu organa izvršne vlasti Federacije BiH (tačka 3. Izvještaja).

Reviziju usklađenosti izvršili smo u skladu sa Zakonom o reviziji institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine i INTOSAI Okvirom profesionalnih objava. Primjenjeni principi i standardi su ISSAI 100 – Osnovni principi revizije javnog sektora, ISSAI 140 – Kontrola kvaliteta u vrhovnim revizijskim institucijama, ISSAI 400 – Principi revizije usklađenosti i ISSAI 4000 – Standard za reviziju usklađenosti. Naše odgovornosti prema INTOSAI Okviru profesionalnih objava detaljnije su opisane u odjeljku *Odgovornost revizora za reviziju usklađenosti*.

Nezavisni smo od Vlade FBiH i Federalnog ministarstva finansija u skladu s ISSAI-jem 130 – Etički kodeks, kao i u skladu s etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju, i ispunili smo ostale etičke odgovornosti u skladu s tim zahtjevima.

Vjerujemo da su revizijski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da osiguraju osnovu za naše mišljenje s rezervom.

Isticanje pitanja

Skrećemo pažnju na sljedeća pitanja:

- **Strategijom reforme upravljanja javnim finansijama u FBiH 2021–2025.** kao jedna od aktivnosti u nadležnosti Ministarstva finansija je nastavljanje uvođenja Međunarodnih računovodstvenih standarda za javni sektor (MRS JS), koji u međunarodnim okvirima predstavljaju okosnicu harmonizacije računovodstvenog izvještavanja budžetskih korisnika. U 2022. godini Ministarstvo finansija nije poduzelo aktivnosti na realizaciji ove aktivnosti, što može uticati na realizaciju krajnjeg roka (tačka 4. Izvještaja);
- Vlada Federacije BiH donijela je „Uredbu o pomoći stanovništvu uslijed rasta indeksa potrošačkih cijena“, čiji je opći cilj osiguranje materijalne, finansijske podrške i poboljšanje materijalnog statusa najugroženijih kategorija stanovništva. Na osnovu ove Uredbe, pravna lica su isplaćivala jednokratne pomoći zaposlenicima iz vlastitih sredstava. Međutim, članom 2. stav 2. Uredbe propisano je da će se sredstva za provođenje osigurati preraspodjelom sredstava između budžetskih korisnika, kao i iz Tekuće rezerve Vlade FBiH, te da će se za nepravilno dodijeljena sredstva izvršiti povrat na Jedinstveni račun Trezora Budžeta Federacije BiH (tačka 4. Izvještaja);
- Neefikasno upravljanje i neracionalno korištenje poslovnih prostora koji su u vlasništvu Federacije BiH, a koji su odlukama Vlade Federacije BiH dati na korištenje institucijama. U 2022. godini iz Budžeta FBiH izdvojena su značajna sredstva za iznajmljivanje prostora za budžetske korisnike u iznosu od 5.542.850 KM, dok se značajan broj poslovnih prostora ne koristi ili se neracionalno koristi (tačka 4. Izvještaja);
- Vrijednost stalnih sredstava u Glavnoj knjizi Trezora i finansijskim izvještajima na 31. 12. 2022. godine nije realno iskazana, s obzirom na to da za dio nekretnina nije prezentirana vjerodostojna dokumentacija o vlasništvu i posjedu (tačka 6.3.2.1 Izvještaja);
- Nepovučena kreditna sredstva za koje je ugovorena i plaća se taksa zaključno sa 31. 12. 2022. godine iznosila su 878.343.030 KM, a taksa na nepovučena sredstva u 2022. godini plaćena je u iznosu od 3.935.373 KM (tačka 6.3.4 Izvještaja).

Naše mišljenje nije modifikovano u vezi s navedenim pitanjima.

Odgovornost rukovodstva za usklađenost

Pored odgovornosti za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, Vlada FBiH i rukovodstvo Federalnog ministarstva finansija odgovorni su osigurati da aktivnosti, finansijske transakcije i informacije budu u skladu s propisima kojima su regulisane i potvrditi da je tokom fiskalne godine obezbijedilo namjensko, svrshishodno i zakonito korištenje raspoloživih sredstava za ostvarivanje utvrđenih ciljeva, te ekonomično, efikasno i efektivno funkcionisanje sistema finansijskog upravljanja i kontrole.

Odgovornost revizora za reviziju usklađenosti

Pored odgovornosti da izrazimo mišljenje o konsolidovanim finansijskim izvještajima, naša odgovornost podrazumijeva i izražavanje mišljenja o tome da li su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije, u svim materijalnim aspektima, u skladu sa zakonima i drugim propisima kojima su regulisane.

Razumno uvjerenje je visok nivo uvjerenja, ali nije garancija da će revizija, obavljena u skladu s INTOSAI Okvirom profesionalnih objava, uvijek otkriti značajnu neusklađenost kada ona postoji. Odgovornost revizora uključuje obavljanje procedura kako bi pribavili revizijske dokaze o tome da li se sredstva koriste za odgovarajuće namjene i da li je poslovanje Vlade FBiH i Federalnog ministarstva finansija, prema definisanim kriterijima, usklađeno sa zakonima i drugim propisima. Procedure podrazumijevaju procjenu rizika od značajnih neusklađenosti sa zakonima i propisima koji regulišu poslovanje subjekta revizije. Također, naša odgovornost podrazumijeva i ocjenu finansijskog upravljanja, funkcije interne revizije i sistema internih kontrola.

Sarajevo, 10. 8. 2023. godine

ZAMJENIK GENERALNOG REVIZORA

Dragan Kolobarić, s. r.

GENERALNI REVIZOR

Dževad Nekić, s. r.

II. REZIME DATIH PREPORUKA

REDNI BROJ	PREPORUKA	POGLAVLJE/TAČKA
1.*	U skladu s nadležnostima nastaviti aktivnosti na uspostavi interne revizije i sistema finansijskog upravljanja i kontrole u javnom sektoru na svim nivoima vlasti u FBiH, shodno Zakonu o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH, Zakonu o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH i drugim propisima.	4.
2.*	Potrebno je da Vlada FBiH preispita odredbe Uredbe o postupku prijema u radni odnos u javnom sektoru u FBiH u dijelu koji se odnosi na prijem u radni odnos bez raspisivanja javnog oglasa.	4.
3.	Potrebno je da Vlada FBiH poduzme aktivnosti na donošenju novih odluka za korištenje poslovnih prostora koji su u vlasništvu FBiH u cilju racionalizacije korištenja poslovnih prostora i efikasnog trošenja budžetskih sredstava.	4.
4.	Potrebno je da Vlada FBiH inicira zatvaranje računa kod ministarstava koja imaju otvorene račune izvan Jedinstvenog računa Trezora.	4.
5.*	Poduzeti aktivnosti kako bi se planiranje Budžeta FBiH vršilo u skladu sa zakonskim i drugim propisima.	5.1
6.*	Ministarstvo finansija treba poduzeti aktivnosti na izmjeni i dopuni Pravilnika o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH u dijelu koji se odnosi na jasnije definisanje obaveze sačinjavanja i podnošenja konsolidovanih godišnjih računovodstvenih izvještaja.	6.1
7.*	Izvještaj o izvršenju Budžeta FBiH sačinjavati u skladu sa sadržajem i klasifikacijama računa budžeta, sa svim potrebnim podacima definisanim odredbama člana 97. Zakona o budžetima u FBiH.	6.1
8.*	Planiranje prihoda i primitaka Budžeta FBiH vršiti na osnovu realnih ulaznih podataka, dosljedno primjenjujući Zakon o budžetima u FBiH.	6.2.1.6
9.*	Poduzeti aktivnosti kako bi budžetski korisnici planirali, pratili i poduzimali mjere s ciljem blagovremene naplate javnih prihoda, koje u okviru svoje nadležnosti ostvaruju u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH.	6.2.1.6
10.*	Vlada FBiH treba preispitati propise vezane za ostvarivanje prava na naknade članovima Vlade FBiH, njihovim savjetnicima i izabranim dužnosnicima, koje nemaju karakter plaća, u dijelu ostvarivanja prava na naknade za prevoz korisnicima odvojenog života.	6.2.2.1
11.	Potrebno je da Vlada FBiH doneće odluku o radnom vremenu kojom će se regulisati početak i kraj radnog vremena, te vrijeme odmora u toku radnog vremena u federalnim organima državne službe, stručnim i drugim službama Vlade FBiH i drugim tijelima federalne uprave, u skladu sa Zakonom o radu.	6.2.2.1
12.*	Potrebno je da Vlada FBiH preispita opravdanost Uredbe o načinu osnivanja i utvrđivanja visine naknade za rad radnih tijela osnovanih od strane Vlade FBiH i rukovodilaca federalnih organa državne službe u dijelu formiranja i plaćanja komisija čiji su članovi zaposlenici budžetskih korisnika.	6.2.2.2
13.*	Naknade za rad zaposlenika u komisijama obračunavati kao oporezivi prihod od nesamostalne djelatnosti, u skladu s važećim propisima.	6.2.2.2

14.*	Vlada FBiH treba preispitati Zaključak o pravu upotrebe službenih telefona u dijelu limitiranja potrošnje za ministre.	6.2.2.2
15.*	Vlada FBiH treba preispitati opravdanost planiranja i odobravanja interventnih sredstava kod usvajanja programa utroška sredstava transfera, u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH i Zakonom o izvršavanju budžeta FBiH za godinu za koju se planira realizacija transfera.	6.2.2.5
16.*	Potrebno je da Vlada FBiH poduzme aktivnosti na prijedlogu izmjena i dopuna zakonskih propisa kojima se reguliše finansiranje pojedinih oblasti u zdravstvu, poljoprivredi i šumarstvu iz budžetskih sredstava.	6.2.2.6
17.*	Vlada FBiH treba poduzeti aktivnosti prema budžetskim korisnicima putem kojih se dodjeljuju sredstva transfera na osnovu programa utroška sredstava koje donosi Vlada FBiH, kako bi se na odgovarajući način vršilo izvještavanje i nadzor nad namjenskim utroškom dodijeljenih sredstava krajnjim korisnicima.	6.2.2.6
18.*	Potrebno je da Vlada FBiH i Ministarstvo finansija poduzmu mjere vezano za ocjenu opravdanosti finansiranja transfera koji nemaju zakonski osnov.	6.2.2.6
19.	Poduzeti aktivnosti kako bi se izvršio nadzor nad namjenskim utroškom sredstava dodijeljenih iz tekuće rezerve Vlade FBiH kantonalnim službama za zapošljavanje.	6.2.2.11
20.*	Ministarstvo finansija treba Vladi FBiH podnijeti Izvještaj o namjenskom utrošku sredstava, u skladu s tačkom V. Odluke o prenamjeni i prenosu sredstava s posebnih namjenskih transakcijskih računa od 9. 7. 2020. godine.	6.3.1.1
21.*	Osigurati vjerodostojnu knjigovodstvenu dokumentaciju o vlasništvu i posjedu nekretnina, za koje ona nije osigurana, a evidentirane su u Glavnoj knjizi Trezora.	6.3.2.1
22.	Izvršiti revalorizaciju stalnih sredstava za 2022. godinu u skladu s članom 18. Uredbe o računovodstvu budžeta u FBiH, članom 66. Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH i tačkom 25. Računovodstvenih politika za federalne budžetske korisnike i Trezor.	6.3.2.1
23.*	Izvršiti usaglašavanje stanja na kontima finansijskih i obračunskih odnosa s drugim povezanim jedinicama u Glavnoj knjizi Trezora, a evidentiranje na kontima vršiti u skladu s Računovodstvenim politikama za federalne budžetske korisnike i Trezor.	6.3.3
24.	Izvještaj o novčanim tokovima sačinjavati uz dodatno obrazloženje o prilivima i odlivima novca na način da se prihodi i rashodi prevedu na primite i izdatke novca, u skladu sa Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH.	6.4
25.*	Utvrđiti tačan iznos imovine i obaveza bivših institucija: Federalno ministarstvo odbrane, Vojska Federacije BiH, Obavještajno-sigurnosna služba FBiH i Carinska uprava FBiH.	8.
26.*	Vlada FBiH i nadležne institucije trebaju poduzeti aktivnosti kako bi se riješilo pitanje raspolaganja pravima i obavezama nad imovinom institucija koje su ugašene, a čije su nadležnosti prenesene s entitetskog na državni nivo.	8.

* nerealizovana preporuka iz prethodnog perioda (20)

III. KRITERIJI ZA FINANSIJSKU REVIZIJU

Ured za reviziju institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine u okviru finansijske revizije provodi reviziju konsolidovanih finansijskih izvještaja, Izvještaja o izvršenju Budžeta FBiH u periodu od 1. 1. do 31. 12. 2022. godine i reviziju usklađenosti. Revizija finansijskih izvještaja i revizija usklađenosti podrazumijevaju proces objektivnog prikupljanja i procjenjivanja dokaza kako bi se utvrdilo da li su predmeti revizije, tj. konsolidovani finansijski izvještaji, kao i aktivnosti, finansijske transakcije i informacije, usklađeni s odgovarajućim kriterijima koji su sadržani u zakonima i drugim propisima. Kriteriji predstavljaju poredbene parametre koji se koriste kako bi se dala ocjena predmeta revizije.

Za obavljanje finansijske revizije korišteni su sljedeći kriteriji:

- Zakon o budžetima u FBiH;
 - Uredba o računovodstvu budžeta u FBiH;
 - Pravilnik o knjigovodstvu budžeta u FBiH;
 - Pravilnik o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH;
 - Zakon o izvršavanju Budžeta FBiH za 2022. godinu;
 - Budžet FBiH za 2022. godinu;
 - Zakon o računovodstvu i reviziji u FBiH;
 - Zakon o trezoru u FBiH;
 - Zakon o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH;
 - Zakon o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH;
 - Zakon o državnoj službi u FBiH;
 - Zakon o namještenicima u organima državne službe u FBiH;
 - Zakon o plaćama i naknadama u organima vlasti FBiH;
 - Zakon o porezu na dohodak;
 - Zakon o doprinosima;
 - Zakon o reviziji institucija u FBiH;
 - Zakon o radu;
- kao i drugi podzakonski akti navedenih zakona.

IV. IZVJEŠTAJ O REVIZIJI

1. UVOD

Ured za reviziju institucija u FBiH (u dalnjem tekstu: Ured za reviziju), u skladu sa Zakonom o reviziji institucija u FBiH² i INTOSAI Okvirom profesionalnih objava, izvršio je reviziju Izvještaja o izvršenju Budžeta FBiH za 2022. godinu. Izvještaj o finansijskoj reviziji Vladinog godišnjeg izvještaja o izvršenju budžeta, shodno članu 13. stav 5) Zakona o reviziji institucija u FBiH, Ured za reviziju dužan je dostaviti Parlamentu Federacije Bosne i Hercegovine u roku od 90 dana po priјemu Vladinog godišnjeg izvještaja o izvršenju budžeta. Vlada Federacije BiH (u daljem tekstu: Vlada FBiH) je 19. 4. 2023. godine usvojila Izvještaj o izvršenju Budžeta FBiH za period 1. 1. do 31. 12. 2022. godine, te uputila Parlamentu FBiH radi razmatranja i usvajanja.

Federalno ministarstvo finansija (u dalnjem tekstu: Ministarstvo finansija³) upravlja Budžetom FBiH i opslužuje ga u dijelu izrade, izvršenja i nadzora nad korištenjem budžetskih sredstava, u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH⁴, Zakonom o trezoru u FBiH⁵ i Zakonom o izvršavanju Budžeta FBiH za 2022. godinu. Vlada FBiH donosi smjernice ekonomske i fiskalne politike za period od tri godine. Na prijedlog Ministarstva finansija, premijer Vlade FBiH Prijedlog budžeta podnosi Parlamentu FBiH. Budžetski korisnici su odgovorni za naplatu i ubiranje prihoda iz svoje nadležnosti, kao i za korištenje budžetskih sredstava za namjene i do visine utvrđene u Posebnom dijelu Budžeta FBiH. Budžetski korisnici koriste sredstva u skladu sa godišnjim finansijskim planom, a prema dinamici utvrđenoj tromjesečnim i mjesecnim planovima koje odobrava ministar finansija, shodno raspoloživim sredstvima.

Ukupno ostvareni prihodi, primici i finansiranje u 2022. godini, kojima su finansirane 62 institucije, iznosili su 5.304.270.543 KM i u odnosu na prethodnu godinu veći su za 505.356.456 KM. Rashodi, izdaci i otplate duga iskazani su u iznosu od 5.100.515.232 KM i u odnosu na prethodnu godinu veći su za 334.934.641 KM. Višak prihoda nad rashodima iskazan je u iznosu od 203.755.311 KM.

Ured za reviziju planirao je reviziju 25 budžetskih korisnika, kojima je odobren budžet u ukupnom iznosu od 5.328.894.993 KM, što je 95,2% od ukupno planiranih sredstava Budžeta FBiH za 2022. godinu (5.597.618.777 KM). Ukupno iskazani rashodi i izdaci za ovih 25 korisnika iznose 4.882.818.427 KM ili 95,7% ukupno realizovanih rashoda i izdataka u 2022. godini. Do okončanja ove revizije izvršene su obavezne revizije 19 budžetskih korisnika, u skladu s članom 13. stav 4) i šest revizija ostalih budžetskih korisnika u skladu s Planom revizija za 2022/2023. godinu, shodno članu 13. stav 6) Zakonu o reviziji institucija u FBiH.

U pojedinačnim izvještajima o finansijskoj reviziji budžetskih korisnika za 2022. godinu data su mišljenja o reviziji finansijskih izvještaja i reviziji usklađenosti aktivnosti finansijskih transakcija i informacija sa zakonskim i drugim propisima i objavljene su informacije o uočenim nepravilnostima u poslovanju federalnih institucija. Također, date su preporuke za koje su nadležni i odgovorni rukovodioci budžetskih korisnika, koji trebaju poduzeti odgovarajuće aktivnosti na realizaciji tih preporuka, s ciljem otklanjanja utvrđenih nepravilnosti, te jačanja sistema internih kontrola i finansijskog upravljanja. Određeni broj konstatovanih propusta i nepravilnosti koje se odnose na finansijsku reviziju revidiranih budžetskih korisnika sistemskog je karaktera i za njihovo rješavanje potrebna je aktivnost Vlade FBiH i Ministarstva finansija.

Konačni izvještaji revidiranih budžetskih korisnika dostavljeni su: revidiranoj instituciji, Parlamentu Federacije Bosne i Hercegovine, Predsjedniku Federacije Bosne i Hercegovine, Vladi FBiH, Ministarstvu finansija. Nakon dostavljanja konačnih izvještaja, objavljeni su na internet-stranici Ureda za reviziju: www.vrifbih.ba.

² „Sl. novine FBiH“, br. 22/06

³ Za ostala federalna ministarstva u nastavku teksta koristit će se samo naziv Ministarstvo, bez riječi Federalno.

⁴ „Sl. novine FBiH“, br. 102/13, 9/14, 13/14, 8/15, 91/15, 102/15, 104/16, 5/18, 11/19, 99/19, 25a/22

⁵ „Sl. novine FBiH“, br. 26/16, 3/20

2. PREDMET, CILJ I OBIM REVIZIJE

Predmet revizije su konsolidovani finansijski izvještaji za 2022. godinu, Izvještaj o izvršenju Budžeta FBiH u periodu 1. 1. do 31. 12. 2022. godine i usklađenost aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

Cilj je da se izrazi mišljenje o tome jesu li finansijski izvještaji pouzdani i da li bilansi u potpunosti odražavaju rezultate izvršenja Budžeta FBiH. Revizijom će se procijeniti primjenjuju li rukovodstva institucija zakone i propise i koriste li sredstva za odgovarajuće namjene, te ocijeniti finansijsko upravljanje, sistem internih kontrola i funkciju interne revizije.

Revizija je obavljena u skladu s internim planskim dokumentima, s prekidima u periodu od oktobra 2022. do jula 2023. godine.

S obzirom na to da se revizija obavlja ispitivanjem na bazi uzorka i da postoje inherentna ograničenja u računovodstvenom sistemu i sistemu internih kontrola, pojedine materijalno značajne greške mogu ostati neotkrivene.

3. PRAĆENJE PRIMJENE PREPORUKA I ANALIZA PREDUZETIH MJERA

Ured za reviziju izvršio je finansijsku reviziju Izvještaja o izvršenju Budžeta FBiH za 2021. godinu, sačinio Izvještaj o izvršenoj reviziji i dao mišljenje s rezervom o konsolidovanim finansijskim izvještajima i mišljenje s rezervom o usklađenosti poslovanja sa zakonskim i ostalim propisima. U Izvještaju su date preporuke s ciljem otklanjanja uočenih propusta i nedostataka.

Vlada FBiH obavijestila je sve budžetske korisnike da se očituju u skladu s članom 16. tačka 3. Zakona o reviziji institucija u FBiH i obavijeste o preduzetim radnjama s ciljem prevazilaženja slabosti i nepravilnosti identifikovanih u revizorskem izvještaju. Međutim, Vlada FBiH kao organ izvršne vlasti Federacije BiH nije se očitovala. Istočemo da se preporuke date u Izvještaju o finansijskoj reviziji Izvještaja o izvršenju Budžeta FBiH za 2021. godinu nisu odnosile na pojedinačna ministarstva i druge budžetske korisnike, za koje je Ured za reviziju izvršio finansijsku reviziju u skladu sa godišnjim planom, sačinio izvještaje o finansijskoj reviziji i za utvrđene nepravilnosti dao preporuke, nego na Vladi FBiH kao organ izvršne vlasti Federacije BiH i Ministarstvo finansija za dio iz njegove nadležnosti. Revizijom je konstatovano da nisu preuzete odgovarajuće mjere, u skladu s planiranim aktivnostima.

Uvidom u preuzete aktivnosti i analizom realizacije datih preporuka utvrdili smo sljedeće:

Djelimično realizovane preporuke	
1.	Iako su poduzete aktivnosti na uspostavi interne revizije i sistema finansijskog upravljanja i kontrole u javnom sektoru na svim nivoima vlasti u FBiH i dalje njihova uspostava nije na zadovoljavajućem nivou shodno Zakonu o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH, Zakonu o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH i drugim propisima.
Nerealizovane preporuke	
1.	Potrebitno je da Vlada FBiH preispita odredbe Uredbe o postupku prijema u radni odnos u javnom sektoru u FBiH u dijelu koji se odnosi na prijem u radni odnos bez raspisivanja javnog oglasa.
2.	Poduzeti aktivnosti kako bi se planiranje Budžeta FBiH vršilo u skladu sa zakonskim i drugim propisima.
3.	Ministarstvo finansija treba poduzeti aktivnosti na izmjeni i dopuni Pravilnika o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH u dijelu koji se odnosi na jasnije definisanje obaveze sačinjavanja i podnošenja konsolidovanih godišnjih računovodstvenih izvještaja.

4.	Izvještaj o izvršenju Budžeta FBiH sačinjavati u potpunosti u skladu s odredbama člana 97. Zakona o budžetima u FBiH.
5.	Planiranje prihoda i primitaka Budžeta FBiH vršiti na osnovu realnih ulaznih podataka, dosljedno primjenjujući Zakon o budžetima u FBiH.
6.	Poduzeti aktivnosti kako bi budžetski korisnici planirali, pratili i poduzimali mjere s ciljem blagovremene naplate javnih prihoda, koje u okviru svoje nadležnosti ostvaruju u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH.
7.	Vlada FBiH treba preispitati propise vezane za ostvarivanje prava na naknade članovima Vlade FBiH, njihovim savjetnicima i izabranim dužnosnicima, koje nemaju karakter plaća, u dijelu ostvarivanja prava na naknade za prevoz korisnicima odvojenog života.
8.	Potrebno je da Vlada FBiH preispita opravdanost Uredbe o načinu osnivanja i utvrđivanja visine naknade za rad radnih tijela osnovanih od strane Vlade FBiH i rukovodilaca federalnih organa državne službe u dijelu formiranja i plaćanja komisija čiji su članovi zaposlenici budžetskih korisnika.
9.	Naknade za rad zaposlenika u komisijama obračunavati kao oporezivi prihod od nesamostalne djelatnosti, u skladu s važećim propisima.
10.	Vlada FBiH treba preispitati Zaključak o pravu upotrebe službenih telefona u dijelu limitiranja potrošnje za ministre.
11.	Vlada FBiH treba preispitati opravdanost planiranja i odobravanja interventnih sredstava kod usvajanja programa utroška sredstava transfera, u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH i Zakonom o izvršavanju budžeta FBiH za godinu za koju se planira realizacija transfera.
12.	Potrebno je da Vlada FBiH poduzme aktivnosti na prijedlogu izmjena i dopuna zakonskih propisa kojima se reguliše finansiranje pojedinih oblasti u zdravstvu, poljoprivredi i šumarstvu iz budžetskih sredstava.
13.	Vlada FBiH treba poduzeti aktivnosti prema budžetskim korisnicima putem kojih se dodjeljuju sredstva transfera na osnovu programa utroška sredstava koje donosi Vlada FBiH, kako bi se na odgovarajući način vršilo izvještavanje i nadzor nad namjenskim utroškom dodijeljenih sredstava krajnjim korisnicima.
14.	Potrebno je da Vlada FBiH i Ministarstvo finansija poduzmu mjere vezano za ocjenu opravdanosti finansiranja transfera koji nemaju zakonski osnov.
15.	Ministarstvo finansija treba Vladi FBiH podnijeti Izvještaj o namjenskom utrošku sredstava, u skladu s tačkom V. Odluke o prenamjeni i prenosu sredstava s posebnih namjenskih transakcijskih računa od 9. 7. 2020. godine.
16.	Osigurati vjerodostojnu knjigovodstvenu dokumentaciju o vlasništvu i posjedu nekretnina, za koje ona nije osigurana, a evidentirane su u Glavnoj knjizi Trezora.
17.	Izvršiti usaglašavanje stanja na kontima finansijskih i obračunskih odnosa s drugim povezanim jedinicama u Glavnoj knjizi Trezora, a evidentiranje na kontima vršiti u skladu s Računovodstvenim politikama za federalne budžetske korisnike i Trezor.
18.	Utvrđiti tačan iznos duga, zaduženja i ostalih obaveza, kao i potraživanja bivših institucija: Federalno ministarstvo odbrane, Vojska Federacije BiH, Obavještajno-sigurnosna služba FBiH i Carinska uprava FBiH.

19.	Vlada FBiH i nadležne institucije trebaju poduzeti aktivnosti kako bi se riješilo pitanje raspolaganja pravima i obavezama nad imovinom institucija koje su ugašene, a čije su nadležnosti prenesene s entitetskog na državni nivo.
-----	---

Nakon izvršene revizije za 2022. godinu dato je ukupno 26 preporuka, od čega je šest novih i 20 preporuka koje su već date u Izvještaju o finansijskoj reviziji za 2021. godinu (19 nerealizovanih i jedna djelimično realizovana).

4. SISTEM INTERNIH KONTROLA

Cilj sistema internih kontrola je da osigura razumno uvjerenje da budžetski korisnici Federacije BiH u poslovanju upravljaju javnim sredstvima zakonito, transparentno, ekonomično, efikasno i efektivno, odnosno da interne kontrole funkcionišu u skladu s važećom regulativom.

Finansijsko upravljanje i kontrola

Finansijsko upravljanje i kontrola je sveobuhvatan sistem internih kontrola koji uspostavljaju i za koji su odgovorni rukovodioci korisnika javnih sredstava, a kojim se upravljujući rizicima osigurava razumno uvjerenje da će se u ostvarivanju ciljeva budžetska i druga sredstva koristiti pravilno, ekonomično, efikasno i efektivno. Sistem internih kontrola uspostavlja se donošenjem internih propisa i akata, u skladu s važećom regulativom.

U skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH, Zakonom o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH i Pravilnikom o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH, budžetski korisnici imaju obavezu uspostavljanja sistema internih kontrola, kako bi se osiguralo izvještavanje o aktivnostima u okviru osnovne djelatnosti.

Sistem internih finansijskih kontrola uspostavlja se radi osiguranja dobrog finansijskog upravljanja u javnom sektoru s ciljem uspostavljanja i kontrolisanja finansijskih efekata poslovanja na način da podrže realizaciju ciljeva, te da se ograničena javna sredstva troše na zakonit, pravilan, ekonomičan, efikasan i efektivan način. Finansijsko upravljanje i kontrola provodi se putem pet međusobno povezanih komponenti internih kontrola na osnovu COSO modela⁶ koje obuhvataju: kontrolno okruženje, procjenu rizika, kontrolne aktivnosti, informacije i komunikacije, te praćenje i procjenu.

Opća procjena sistema finansijskog upravljanja i kontrole zasniva se na procjeni adekvatnosti internih kontrola, odnosno odgovara na pitanje da li su postojeće interne kontrole odgovarajuće uspostavljene kako bi spriječile aktiviranje potencijalnih rizika i pomogle u ostvarivanju postavljenih ciljeva organizacije. Obavljenom revizijom za 2022. godinu kod budžetskih korisnika konstatovano je da su pojedine komponente COSO modela dobro uspostavljene, dok pojedine komponente još uvijek nisu na zadovoljavajućem nivou.

Da bi finansijsko upravljanje i kontrola kao sistem postigao rezultate moraju biti uspostavljeni zahtjevi svih pet COSO elemenata, jer se radi o međusobno povezanim elementima koji se odražavaju na funkcionisanje cjelokupnog sistema internih kontrola u organizaciji. Iako je konstatovano da finansijsko upravljanje i kontrola još uvijek nije na zadovoljavajućem nivou, provedenim revizijama konstatovali smo određeni napredak na uspostavljanju i unapređenju sistema finansijskog upravljanja i kontrole, koji se odnosi na:

- **Kontrolno okruženje** kod većine budžetskih korisnika još uvijek ne predstavlja pouzdan osnov za razvoj kvalitetnog sistema finansijskog upravljanja i kontrole (pravilnicima o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta konstatovana su značajna odstupanja između sistematizovanih i popunjениh radnih mjesta, što ukazuje na to da postojeća sistematizacija nije

⁶ Komponente su utvrđene sa INTOSAI smjernicama za standarde interne kontrole ja javni sektor. Skraćenica COSO odnosi se na Komitet sponzorskih organizacija Treadway komisije (engl. Committee of Sponsoring Organisations of the Treadway Commission).

optimalna, a korisnici funkcionišu i obavljaju poslove iz nadležnosti s postojećim brojem izvršilaca).

Neuspostavljanje adekvatnog upravljanja ljudskim resursima utiče na nepovoljno kontrolno okruženje. Također, Ministarstvo obrazovanja i nauke, Ministarstvo za pitanja boraca i invalida odbrambeno-oslobodilačkog rata i Ministarstvo zdravstva nisu imali imenovane ministre. Po ovlaštenjima Vlade FBiH, u ovim ministarstvima određene poslove u nadležnosti ministra obavlja je premijer Vlade FBiH i sekretar (Ministarstvo obrazovanja i nauke), pomoćnici ministra (Ministarstvo za pitanja boraca i invalida odbrambeno-oslobodilačkog rata i Ministarstvo zdravstva). Imenovanje Vlade Federacije BiH potvrđeno je 28. 4. 2023. godine na zasjedanju Predstavničkog doma Parlamenta Federacije BiH.

- **Kod upravljanja rizicima** konstatovano je da budžetski korisnici ne vrše procjene vjerovatnoće nastanka rizika i njihovih uticaja na poslovanje. Također, ne dokumentuju podatke o rizicima u registre rizika, ne izvještavaju o najznačajnijim rizicima i aktivnostima u upravljanju rizicima. S druge strane, pojedini budžetski korisnici koji su utvrdili rizike nemaju uspostavljeno praćenje i ažuriranje na godišnjem nivou.
- **Kontrolne aktivnosti** u odnosu na prethodni period pokazuju određeni napredak prilikom uspostavljanja s obzirom na to da su budžetski korisnici koji su bili predmet revizije najvećim dijelom donijeli pisane procedure i ažurirali interne akte u skladu s važećim propisima. Također, konstatovano je i to da pojedini korisnici koji su donijeli usklađene interne procedure nisu ih u svim slučajevima dosljedno primjenjivali, što je uticalo na usklađenost poslovanja. Pored toga, određeni broj budžetskih korisnika nije dokumentovao ključne procese i sačinio mape poslovnih procesa, koje predstavljaju osnov za utvrđivanje i procjenu rizika u organizaciji.
- **Informacije i komunikacije** su važan segment u procesu donošenja odluka. Tok informacija treba se odvijati u svim prvcima kako bi svi zaposleni bili informisani. Konstatovano je da informacije i komunikacije još uvijek nisu na zadovoljavajućem nivou, s obzirom na to da nisu uspostavljeni adekvatni upravljačko-informacioni sistemi.
- **U vezi praćenja i procjene** sistema finansijskog upravljanja i kontrole konstatovan je nedovoljan nivo razvoja sistema finansijskog upravljanja i kontrole u ovom segmentu, budući da je još uvijek nezadovoljavajući stepen realizacije preporuka revizije (implementacija preporuka nezadovoljavajuća, preporuke su date najvećim dijelom iz ranijeg perioda). Pored toga, konstatovan je i nezadovoljavajući stepen uspostavljanja interne revizije, kao i nizak stepen realizacije planiranih revizija.

Shodno navedenom, interne kontrole kod budžetskih korisnika još uvijek nisu na zadovoljavajućem nivou, s obzirom na to da nisu konstatovani značajni napreci po COSO komponentama. Konstatovano je da neuspostavljanje adekvatnog upravljanja ljudskim resursima utiče na nepovoljno kontrolno okruženje, te da kontrolnim aktivnostima nisu obuhvaćeni svi procesi rada, nisu sačinjene mape procesa, nisu identificirani i procijenjeni rizici za značajne procese poslovanja, nisu uspostavljeni registri rizika, niti su jasno definisani upravljački, administrativno-kontrolni i računovodstveno-kontrolni postupci, postupci procjene rizika i provođenja monitoringa rukovodstva nad uspostavljenim internim kontrolama. Pored toga, godišnji izvještaji o funkcionisanju sistema finansijskog upravljanja i kontrole nisu sačinjeni tako da održavaju stvarno stanje uspostavljenog finansijskog upravljanja i kontrole, niti su u njima navedene mjere koje se planiraju poduzeti za daljnji razvoj finansijskog upravljanja i kontrole po COSO komponentama.

S druge strane određeni budžetski korisnici sačinili su mapu procesa, izvršili procjenu rizika, uspostavili registar rizika, ali još uvijek nisu u potpunosti implementirali sistem finansijskog upravljanja i kontrole u skladu sa zakonskim propisima.

Na ovakav način uspostavljene interne kontrole za posljedicu su imale određene nedostatke i nepravilnosti koje su konstatovane tokom pojedinačnih revizija i za koje su date preporuke u izvještajima o finansijskoj reviziji budžetskog korisnika kod kojeg je utvrđena nepravilnost. Sistem

internih kontrola još uvijek nije na zadovoljavajućem nivou, interne kontrole nisu adekvatno uspostavljene, kako bi spriječile aktiviranje potencijalnih rizika i pomogle u ostvarivanju ciljeva organizacija, što nije u skladu sa Zakonom o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH i Pravilnikom o provođenju finansijskog upravljanja i kontrole u javnom sektoru u FBiH, te je uticalo na konstatovane propuste u izvršenju Budžeta FBiH za 2022. godinu kao cjeline. Navedeno više dobiva na važnosti budući da je Zakonom o budžetima u FBiH utvrđena obaveza uspostavljanja sistema internih kontrola i da su zakonski i podzakonski akti za uspostavljanje finansijskog upravljanja i kontrole na snazi već šest godina.

Internia revizija

Internia revizija u federalnim institucijama uređena je Zakonom o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH i Pravilnikom o kriterijima za uspostavljanje jedinica za internu reviziju u javnom sektoru u FBiH. Ministarstvo finansija je uspostavilo Jedinicu za internu reviziju u skladu s navedenim aktima. Osim za reviziju sistema, aktivnosti i procesa u Ministarstvu finansija, Jedinica za internu reviziju uspostavljena je i za sisteme, aktivnosti i procese budžetskih korisnika koji ne ispunjavaju uslove definisane članom 9. Zakona o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH. Praćenje i procjena sistema internih kontrola (koji obuhvata sve finansijske i nefinansijske procese u organizaciji), njegove adekvatnosti i funkcionalnosti, provodi se, između ostalih, kroz aktivnosti interne revizije o kojima se sačinjavaju izveštaji.

Internu reviziju u skladu sa Zakonom o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH još uvijek nisu svi obveznici uspostavili, što ukazuje na to da implementacija zakonskih i drugih propisa, koji se odnose na uspostavu interne revizije, traje sporo, što više dobiva na važnosti budući da je Zakon o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH donesen 2008. godine.

Tokom obavljanja pojedinačnih revizija budžetskih korisnika za 2022. godinu konstatovano je da i dalje postoje brojne slabosti u sistemu interne kontrole, odnosno u područjima koje revidira interna revizija. Nismo se u značajnijoj mjeri mogli osloniti na rad interne revizije, jer u većini slučajeva nisu revidirani ključni procesi i procesi s visokim rizikom. Naime, u jedinicama za internu reviziju najčešće je zaposlen jedan interni revizor, što nije u skladu s međunarodnim standardima za profesionalnu praksu interne revizije, te je nedovoljno da bi funkcija interne revizije bila operativna u potpunosti i dala puni doprinos boljem i efikasnijem poslovanju.

Centralna harmonizacijska jedinica

U skladu sa Zakonom o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH⁷ i Zakonom o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH,⁸ u Ministarstvu finansija uspostavljena je Centralna harmonizacijska jedinica (u dalnjem tekstu: CHJ), koja je ovlaštena za razvoj u oblasti interne revizije i nadzor nad implementacijom svih važećih propisa o internoj reviziji, te za uspostavljanje, razvoj, koordinaciju i harmonizaciju sistema finansijskog upravljanja i kontrole u organizacijama javnog sektora. Ministarstvo finansija je u toku 2022. godine poduzelo aktivnosti na popunjavanju preostalih nepotpunjenih radnih mjesta u CHJ, kako bi mogla svrshodnije i efikasnije izvršavati poslove koji su joj dati u nadležnost Zakonom o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH i Zakonom o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH.

Vlada FBiH je u cilju razvoja pravnog okvira iz oblasti javnih finansijskih kontrola usvojila Strategiju razvoja sistema internih finansijskih kontrola u javnom sektoru FBiH 2021–2027. godine (u dalnjem tekstu Strategija), koju je sačinila CHJ.

U cilju provođenja Strategije i njenih mjera, CHJ je poduzela sljedeće aktivnosti: sačinjen je i objavljen Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o uslovima za obavljanje poslova interne revizije u javnom sektoru u Federaciji Bosne i Hercegovine, nove Smjernice za upravljanje rizicima u javnom sektoru u Federaciji Bosne i Hercegovine, sačinjen je Nacrt pravilnika za provođenje osiguranja i unapređenja kvaliteta rada interne revizije u organizacijama javnog sektora u Federaciji BiH, te

⁷ „Sl. novine FBiH“, br. 38/16

⁸ „Sl. novine FBiH“, br. 47/08, 101/16

Metodologija rada interne revizije u javnom sektoru u Federaciji Bosne i Hercegovine, koja je objavljena u 2023. godini.

U vezi uspostavljanja finansijskog upravljanja i kontrole u javnom sektoru u FBiH, prema prezentiranim podacima, razvoj sistema internih kontrola kod korisnika u javnom sektoru u FBiH i dalje nije na zadovoljavajućem nivou.

Konsolidovani izvještaj o funkcionisanju sistema finansijskog upravljanja i kontrole u javnom sektoru u FBiH za 2022. godinu Vlada FBiH usvojila je Zaključkom⁹ u zakonskom roku. Zaključkom Vlade FBiH zaduženi su obveznici primjene Zakona o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH da najkasnije do 30. 11. 2023. godine sačine mape poslovnih procesa i registre rizika i izvrše unos podataka u aplikaciju PIFC (Modul za finansijsko upravljanje i kontrolu), te da obveznici koji nisu imenovali koordinatora za finansijsko upravljanje i kontrolu iz reda najvišeg rukovodstva to učine, te da akt o imenovanju dostave Ministarstvu finansija. Također, zadužena je CHJ da nastavi pružati podršku organizacijama u javnom sektoru u FBiH u procesu uspostave i razvoja finansijskog upravljanja i kontrole.

Prema prezentiranim podacima, uspostava interne revizije kod obveznika i dalje nije na adekvatnom nivou. Prema Pravilniku o kriterijima za uspostavljanje jedinica za internu reviziju u javnom sektoru u FBiH,¹⁰ 86 institucija obavezno je uspostaviti internu reviziju. Zaključno s 31. 12. 2022. godine, jedinica za internu reviziju uspostavljena je kod 72 institucije, od čega 32 imaju sistematizovanu i popunjenu jedinicu (zaposleno više od jednog internog revizora), a kod 40 institucija sistematizovan je jedan ili nijedan interni revizor.

Prema zakonu o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH, CHJ vrši i provjeru kvaliteta aktivnosti interne revizije redovnom godišnjom i povremenom provjerom u svrhu prikupljanja informacija za poboljšanje metodologije i standarda rada. Redovna godišnja provjera vrši se uvidom u dostavljene informacije u godišnjim izvještajima interne revizije, a sačinjen je i Nacrt pravilnika za osiguranje kvaliteta interne revizije, koji će pratiti novu Metodologiju rada interne revizije i aplikaciju PIFC. Međutim, nije prezentovana dokumentacija koja bi potvrdila da se provode povremene provjere kvaliteta aktivnosti interne revizije u svrhu prikupljanja informacija za poboljšanje metodologije i standarda rada, kao i s ciljem efikasnijeg rukovođenja i koordiniranja internom revizijom u javnom sektoru.

Godišnji konsolidovani izvještaj interne revizije u javnom sektoru u FBiH za 2022. godinu Vlada FBiH usvojila je Zaključkom¹¹ kojim je zadužila obveznike primjene Zakona o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH da zaključno sa 31. 12. 2023. godine kontinuirano unose obavljene revizijske angažmane. Pored toga, zadužena je Jedinica za budžetsku inspekciju Ministarstva finansija da nastavi vršiti aktivnosti u vezi s uspostavom funkcije interne revizije kod budžetskih korisnika Federacije BiH – obveznika uspostave jedinice za internu reviziju, koristeći se podacima datim u Konsolidovanom izvještaju interne revizije za 2022. godinu. Također, ovim Zaključkom CHJ zadužena je da nastavi pružati podršku organizacijama u javnom sektoru u FBiH pri uspostavljanju i razvoju funkcije interne revizije.

Iako je Zakon o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH donesen 2008. godine, Zakon o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH 2016. godine, a CHJ uspostavljena 2010. godine, uspostava finansijskog upravljanja i kontrole u javnom sektoru i interne revizije u javnom sektoru još uvek nije na zadovoljavajućem nivou. Naglašavamo da je CHJ, u skladu sa zakonskim propisima, ovlaštena i zadužena za razvoj, rukovođenje i koordinaciju finansijskog upravljanja i kontrole i interne revizije u javnom sektoru, harmonizaciju sistema finansijskog upravljanja i kontrole u organizacijama javnog sektora u FBiH, ocjenu adekvatnosti i efektivnosti sistema finansijskog upravljanja i kontrole u organizacijama u FBiH.

⁹ V. broj: 846/2023 od 21. 6. 2023. godine

¹⁰ „Sl. novine FBiH“, br. 49/20

¹¹ V. broj: 800/2023 od 14. 6. 2023. godine

Preporuka:

- *u skladu s nadležnostima nastaviti aktivnosti na uspostavi interne revizije i sistema finansijskog upravljanja i kontrole u javnom sektoru na svim nivoima vlasti u FBiH, shodno Zakonu o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH, Zakonu o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH i drugim propisima.*

Prevencija korupcije

Strategija za borbu protiv korupcije 2016–2019. godine FBiH i Akcioni plan za provedbu Strategije¹² Vlada FBiH usvojila je 2016. godine, kada je imenovala Antikorupcioni tim Vlade FBiH zadužen za koordinaciju i praćenje realizacije planiranih aktivnosti iz Akcionog plana. Antikorupcioni tim Vlade FBiH sačinio je Izvještaj o realizaciji strateških ciljeva, utvrđenih Strategijom za borbu protiv korupcije 2016–2019. godine i Akcionim planom za provedbu ove Strategije, koji je Vlada usvojila Zaključkom.¹³ U Izvještaju je navedeno da značajan dio postavljenih ciljeva nije realizovan, a jedan od razloga nerealizacije je i to što je implementator za više od polovine aktivnosti bio Antikorupcioni tim Vlade FBiH, koji je radno tijelo s ograničenim materijalnim i ljudskim resursima i pravnim ovlaštenjima.

U skladu sa smjernicama iz Akcionog plana za borbu protiv korupcije za period od 2021. do donošenja nove strategije za borbu protiv korupcije u FBiH¹⁴ naložena je izrada novog plana integriteta.

Do sada je planove integriteta izradilo i usvojilo 90 obveznika, uz napomenu da su Federalno tužilaštvo i Vrhovni sud Federacije BiH ovu obavezu realizirali na osnovu „Smjernica za izradu i provođenje Plana integriteta u pravosudnim institucijama Bosne i Hercegovine“ koje je sačinilo Visoko sudsko i tužilačko vijeće BiH, a sve ostale institucije planove integriteta rade na osnovu Priručnika za izradu i provođenje plana integriteta u institucijama u BiH koji je u maju 2018. godine kreirala Agencija za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije. Uzimajući u vidu rok važenja planova integriteta od četiri godine, Antikorupcioni tim se obratio institucijama sa urgencijom da ažuriraju svoje postojeće planove, tako da se aktivno prikupljaju podaci o statusu planova institucija i vrši stalna komunikacija i koordinacija sa svim subjektima koji rade na ažuriranju svojih planova integriteta.

Posljednjim izmjenama Rješenja o formiranju Antikorupcionog tima iz 2022. godine¹⁵ Tim je zadužen da za Vladu FBiH pripremi prijedlog akcionog plana za borbu protiv korupcije za period od 2021. do donošenja nove strategije protiv korupcije u FBiH, te da nakon usvajanja prati njegovu implementaciju. Akcioni plan za borbu protiv korupcije usvojen je Zaključkom Vlade FBiH,¹⁶ čime je Antikorupcioni tim izvršio prvi dio zadatka. Svrha Akcionog plana je da osigura nedostatak normativnog okvira za prevenciju korupcije u periodu dok se ne usvoji nova strategija za borbu protiv korupcije i prateći akcioni plan.

Međunarodni računovodstveni standardi za javni sektor

Međunarodni računovodstveni standardi za javni sektor (MRS JS), koji u međunarodnim okvirima predstavljaju okosnicu harmonizacije računovodstvenog izvještavanja budžetskih korisnika, nisu usvojeni. Budući da MRS JS, čija je implementacija planirana Strategijom reforme upravljanja javnim finansijama u FBiH 2017–2020. u Federaciji BiH, nisu usvojeni, Strategijom reforme upravljanja javnim finansijama u FBiH 2021–2025. nastavljeno je uvođenje MRS-a JS. Planirano je uvođenje MRS-a JS kroz tri faze koje sadrže sedam podaktivnosti, a rok za posljednju fazu je 2025. godina. U 2022. godini poduzete su mjere na osiguranju ključnih eksperata koji bi usmjerivali proces.

Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH, koji je stupio na snagu 4. 3. 2021. godine, nije regulisan način postupanja u slučajevima neusvajanja MRS-a JS, dok je ranijim Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH bilo propisano da će do objavljivanja MRS-a JS budžetski korisnici i fondovi u ime FBiH

¹² „Sl. novine FBiH“, br. 75/16

¹³ V. broj 1693/2021 od 11. 11. 2021. godine

¹⁴ Usvojen Zaključkom V. broj: 1694/2021 od 11. 11. 2021. godine

¹⁵ „Sl. novine FBiH“, br. 57/22

¹⁶ V. broj 1694/2021 od 11. 11. 2021. godine

primjenjivati posebne propise za budžetske korisnike i vanbudžetske fondove iz oblasti računovodstva i revizije u javnom sektoru.

Uredba o pomoći stanovništvu uslijed rasta indeksa potrošačkih cijena

U cilju poboljšanja materijalnog stanja najugroženijim kategorijama stanovništva zbog značajnog rasta indeksa potrošačkih cijena, Vlada FBiH je donijela Uredbu o pomoći stanovništvu uslijed rasta indeksa potrošačkih cijena¹⁷ (u dalnjem tekstu: Uredba). Ovom Uredbom uređena je pomoć stanovništvu putem novčanih isplata penzionerima, jednokratne novčane pomoći korisnicima prava iz boračko-invalidske zaštite, licima sa invaliditetom i civilnim žrtvama rata, pomoć primaocima stalne novčane pomoći i druge materijalne pomoći i ostale jednokratne pomoći. Dopunom Uredbe utvrđeno je da pravo na jednokratnu novčanu naknadu imaju i nezaposlena lica po evidencijama Federalnog zavoda za zapošljavanje. Pored toga, članom 2. stav 2 Uredbe definisano je da će se za provođenje ove Uredbe finansijska sredstva osigurati u Budžetu FBiH, preraspodjelom sredstava između budžetskih korisnika i Tekuće rezerve Vlade FBiH.

Shodno članu 19. Uredbe definisano je da poslodavac može izvršiti isplatu jednokratne pomoći radniku u visini od 1.080 KM, najkasnije do 31. 12. 2022. godine. Također je utvrđeno da će se aktom poslodavca utvrditi posebni kriteriji za isplatu i visinu isplate jednokratne pomoći.

Pozivajući se na član 19. Uredbe, pravna lica su isplaćivala jednokratne pomoći zaposlenicima iz vlastitih sredstava. Međutim, članom 2. stav 2. Uredbe propisano je da će se sredstva za provođenje osigurati preraspodjelom sredstava između budžetskih korisnika, kao i iz Tekuće rezerve Vlade FBiH, te da će se za nepravilno dodijeljena sredstva izvršiti povrat na Jedinstveni račun Trezora Budžeta Federacije BiH.

Uredba o postupku prijema u radni odnos u javnom sektoru u FBiH

Prijem u radni odnos u zavodima, agencijama, direkcijama i upravnim organizacijama pod drugim nazivom, pravnim licima sa javnim ovlaštenjima na teritoriji FBiH, kao i javnim ustanovama i javnim preduzećima čiji je osnivač FBiH, kanton, grad ili općina, te u privrednim društvima u kojima FBiH, kanton, grad i općina učestvuje sa više od 50% ukupnog kapitala, u skladu s članom 20a. Zakona o radu,¹⁸ vrši se nakon provedenog obaveznog javnog oglašavanja za prijem u radni odnos. Vlada FBiH i vlade kantona su trebale u roku od 90 dana od stupanja na snagu ovog Zakona donijeti propis kojim će regulisati postupak prijema u radni odnos.

Vlada FBiH je donijela Uredbu o postupku prijema u radni odnos u javnom sektoru u FBiH¹⁹ kojom je omogućen prijem u radni odnos u javnom sektoru bez obaveze javnog oglašavanja, i to pored slučaja otkaza s ponudom izmijenjenog ugovora o radu i prijema u radni odnos na određeno vrijeme po programima zapošljavanja, i u slučaju prijema u radni odnos na određeno vrijeme najduže do 120 dana, jednokratno u toku jedne kalendarske godine za konkretno radno mjesto. Također, Vlada FBiH je izmjenama i dopunom ove Uredbe u januaru 2021. godine kao izuzetak od obaveze javnog oglašavanja predviđjela i prijem u radni odnos na određeno vrijeme najduže do 12 mjeseci ukupno, za vrijeme proglašenog stanja prirodne i druge nesreće ili epidemije zarazne bolesti u FBiH, kao i za vrijeme vanrednog stanja u FBiH koje proglose nadležne institucije, za konkretno radno mjesto, a period najduže do 120 dana u slučaju prijema u radni odnos na određeno vrijeme zamijenila periodom do šest mjeseci.

Zbog navedenog skrećemo pažnju na to da je Uredbom o postupku prijema u radni odnos u javnom sektoru u FBiH ostavljena mogućnost zapošljavanja u javnom sektoru u FBiH bez provedene procedure obaveznog javnog oglašavanja, što nije u skladu s odredbama Zakona o radu.

¹⁷ „Sl. novine FBiH“, br. 55/22, 77/22 i 86/22

¹⁸ „Sl. novine FBiH“, br. 26/16, 89/18

¹⁹ „Sl. novine FBiH“, br. 13/19, 9/21, 53/21

Preporuka:

- *potrebno je da Vlada FBiH preispita odredbe Uredbe o postupku prijema u radni odnos u javnom sektoru u FBiH u dijelu koji se odnosi na prijem u radni odnos bez raspisivanja javnog oglasa.*

Korištenje imovine Zavoda za platni promet Federacije BiH u likvidaciji

Odlukama i zaključcima Vlade FBiH od 2011. godine Služba za zajedničke poslove organa i tijela FBiH (u dalnjem tekstu: Služba) je imenovana kao sljednica Zavoda za platni promet FBiH u likvidaciji (u dalnjem tekstu: Zavod). U Registru nekretnina preuzetih od Zavoda (u dalnjem tekstu: Registar) Služba je evidentirala ukupno 85 poslovnih zgrada, prostora, garaža i dr. Između ostalog, Služba je zadužena za provođenje odluka Vlade FBiH o davanju nekretnina na korištenje, zaključivanje ugovora o zakupu poslovnih prostora i garaža, te obavljanje kontrole korištenja imovine i uvođenje korisnika u posjed.

Odlukama Vlade FBiH o davanju na korištenje nekretnina Zavoda za platni promet Federacije Bosne i Hercegovine u likvidaciji koje su u vlasništvu Federacije Bosne i Hercegovine²⁰ Finansijsko-informatičkoj agenciji (u dalnjem tekstu: Agencija) dodijeljeno je 65 prostora površine 9.987,98 m². U skladu s potpisanim ugovorima o korištenju poslovnih prostora, Agencija koristi dodijeljene poslovne prostore bez naknade, za koje je dužna plaćati režiske i dr. troškove objekta i infrastrukture i koristiti ih samo za obavljanje djelatnosti. Prema evidencijama Agencije, od ukupnog broja poslovnih prostora kojima raspolaze (65 dodijeljenih odlukama Vlade FBiH o davanju na korištenje nekretnina Zavoda za platni promet Federacije Bosne i Hercegovine u likvidaciji koje su u vlasništvu Federacije Bosne i Hercegovine), njih 48 Agencija koristi (ukupne površine 8.982,04 m²), a 17 je neaktivnih (ukupne površine 1.005,94 m²). Na 31. 12. 2022. godine u Agenciji je bilo 116 zaposlenih, od čega 39 u sjedištu Agencije, a 77 u poslovnim jedinicama i ispostavama. U deset poslovnih jedinica zaposленo je 25 radnika, a u 38 ispostava zaposleno je 52 radnika. **S obzirom na to da ukupna kvadratura korištenih prostora iznosi 8.982,04 m², u prosjeku se koristi 77,43 m² po zaposlenom.**

Agencija je 12. 12. 2022. godine Službi uputila Informaciju o racionalizaciji korištenja prostora u kojoj su navedene poduzete aktivnosti u vezi sa aktivnim i neaktivnim poslovnim prostorima, te je dat prijedlog da je za 16 poslovnih prostora potrebo izvršiti smanjenje površine dodijeljene Agenciji i za 21 poslovni prostor prijedlog da se vrati Službi. Međutim, aktivnosti po ovom prijedlogu nisu okončane.

Napominjemo da je u februaru 2019. godine Vlada FBiH imenovala Komisiju za revidiranje ranije donesenih odluka o dodjeli na korištenje poslovnih prostorija bivšeg Zavoda za platni promet FBiH, sa zadatkom da izvrši analizu tih odluka u smislu njihove preraspodjele i na osnovu provedene analize predloži Vladi FBiH revidiranje odluke o dodjeli na korištenje poslovnih prostorija Zavoda. Komisiju su činili predstavnici Porezne uprave FBiH, Finansijske policije, Finansijsko-informatičke agencije i Službe. **Komisija je sačinila Informaciju, sa prijedlogom zaključaka koji se odnose na revidiranje odluka bivšeg Zavoda za platni promet FBiH za 17 prostora, i dostavila je Vladi FBiH 17. 6. 2019. godine. Informacija još uvijek nije razmatrana niti je izvršeno revidiranje ranije donesenih odluka.**

S obzirom na to da se iz Budžeta FBiH izdvajaju značajna sredstva za iznajmljivanje prostora za budžetske korisnike (5.542.850 KM), a Agenciji je dodijeljena većina poslovnih prostora Zavoda, koje izdaje pod zakup i ne koristi za svoje poslovanje, a 17 prostora je neaktivno, ne možemo potvrditi da su odlukama Vlade FBiH prostori Zavoda efikasno i racionalno dodijeljeni.

Preporuka:

- *potrebno je da Vlada FBiH poduzme aktivnosti na donošenju novih odluka za korištenje poslovnih prostora koji su u vlasništvu FBiH u cilju racionalizacije korištenja poslovnih prostora i efikasnog trošenja budžetskih sredstava.*

²⁰ „Sl. novine FBiH“, br. 35/16, 46/16, 56/17, 78/17, 6/18, 35/18, 48/18, 76/18, 97/19, 98/19, 7/21, 86/21, 1/22, 34/22 i 81/22

Razvojno-investicijski projekti

Za razvojno-investicijske projekte, koji se realizuju putem posebnih projektnih računa i posebnih transakcijskih namjenskih računa, otvorenih van Jedinstvenog računa Trezora, Zaključkom Vlade FBiH iz 2021. godine definisano je da se postojeći razvojno-investicijski projekti nastave implementirati po do sada utvrđenim procedurama i u skladu s potpisanim međunarodnim sporazumima do kraja realizacije ovih projekata. Međutim, nije utvrđeno kako će se realizovati novi projekti.

Ministrica finansija je 23. 11. 2021. godine obavijestila institucije koje u svom resoru imaju razvojno-investicijske projekte²¹ da povlače ovlaštenja data osobama iz Ministarstva finansija za raspolaganje sredstvima na projektnim računima koji su u prethodnom periodu otvorili radi osiguranja povrata PDV-a, sufinansiranja projekata iz Budžeta FBiH, kantona, lokalnih zajednica i krajnjih korisnika, naplate tenderske dokumentacije i slično. Korisnicima je naloženo da poduzmu sve aktivnosti na promjeni osoba ovlaštenih za raspolaganje sredstvima na predmetnim projektnim računima kako bi se okončale najkasnije do 31. 12. 2021. godine i da o tome obavijeste Ministarstvo finansija. Nadalje, korisnici su obaviješteni da lica ovlaštena u ime Ministarstva finansija za raspolaganje sredstvima na predmetnim projektima neće vršiti potpisivanje isplatnih naloga počev od 1. 1. 2022. godine, te će svi dostavljeni nalozi za plaćanja sa predmetnih računa nakon 31. 12. 2021. godine biti vraćeni pošiljaocu. **Napominjemo da je Ministarstvo finansija u ranijem periodu dalo saglasnost na otvaranje ovih računa. Navedeno je suprotno odredbama Zakona o trezoru u FBiH, kojim je propisano da se sva javna novčana sredstva, uključujući i primitke od kredita i zajmova, obavezno uplaćuju na JRT, svi računi se drže i vode u ime Ministarstva finansija, a transakcije koje se odnose na dugove i programe finansirane iz inostrane ili domaće pomoći evidentiraju se u Glavnoj knjizi Trezora.**

Ministarstvo finansija je u ranijem periodu dalo saglasnost za otvaranje posebnih projektnih računa i posebnih transakcijskih namjenskih računa, otvorenih van Jedinstvenog računa Trezora putem kojih se implementiraju razvojno-investicijski projekti. Ovo nije u skladu sa Zakonom o trezoru u FBiH kojim je propisano da se svi računi moraju držati u ime ministarstva finansija, odnosno službi za finansije. Budući da je Ministarstvo u ranijem periodu dalo saglasnost za njihovo otvaranje, a da je prethodne godine povuklo ovlaštenje potpisnika, potrebno je inicirati aktivnosti na njihovom gašenju, kao i evidentiranje projektnih rashoda u Glavnoj knjizi Trezora, što će omogućiti i njihovo praćenje i izvještavanje.

Preporuka:

- **potrebno je da Vlada FBiH prema ministarstvima koja imaju otvorene račune van Jedinstvenog računa Trezora inicira aktivnosti na njihovom zatvaranju.**

5. PLANIRANJE I IZVJEŠTAVANJE

5.1 Izrada i donošenje budžeta

Izrada budžeta priprema se i usvaja prema budžetskom kalendaru, a postupak planiranja počinje pripremom dokumenta okvirnog budžeta za naredne tri godine na kome se zasniva priprema i izrada budžeta, u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH.

Poslovi u vezi s izradom budžeta i finansijskog plana nisu vršeni u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH, jer su određeni dokumenti pripremljeni i usvojeni sa zakašnjnjem. Budžetske instrukcije za pripremu Budžeta FBiH za 2022. godinu dostavljene su svim budžetskim korisnicima 15. 2. 2021. godine. **U Instrukcijama br. 1 Ministarstvo finansija je naglasilo potrebu da se finansijski zahtjevi u tabelama pregleda prioriteta iskažu objektivno i da odražavaju realnu potrebu, sa jasnim**

²¹ Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva, Federalno ministarstvo prostornog uređenja, Federalno ministarstvo okoliša i turizma, Federalno ministarstvo rada i socijalne politike, Federalno ministarstvo zdravstva, Federalno ministarstvo raseljenih osoba i izbjeglica, Federalna uprava za geodetske i imovinsko-pravne poslove i Federalna uprava za inspekcijske poslove

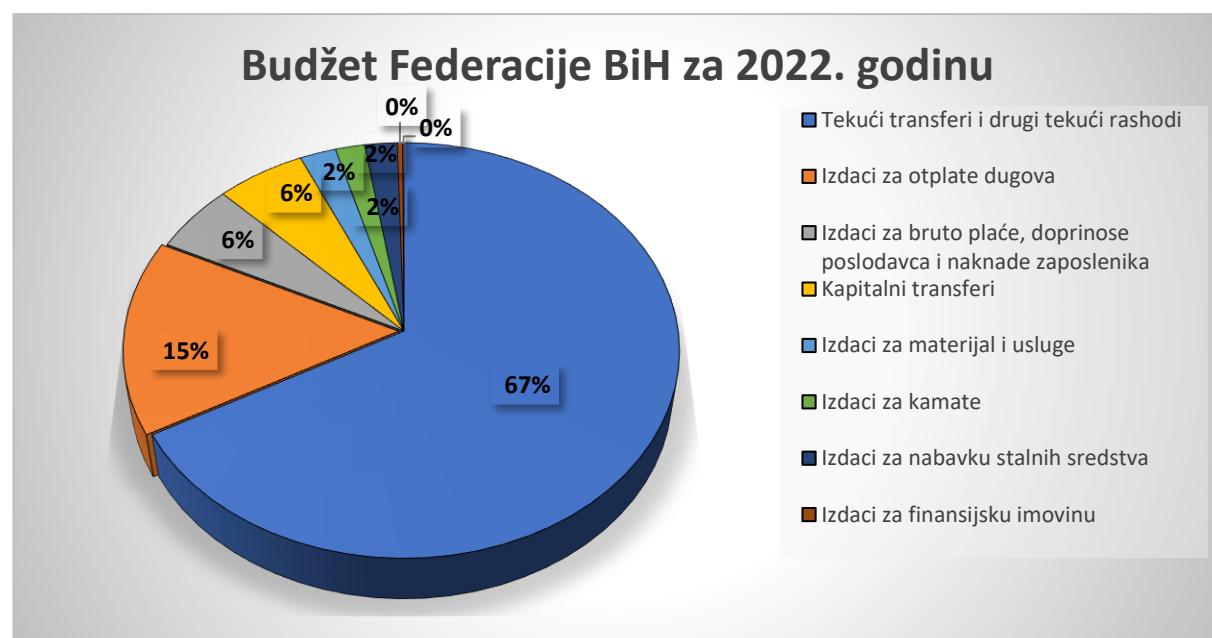

i detaljnim obrazloženjima. Dokument okvirnog budžeta FBiH za 2022-2024. godinu (u dalnjem tekstu: DOB) Ministarstvo je dostavilo 28. 6. 2021. godine Vladi FBiH. Vlada FBiH je 15. 7. 2021. godine donijela Zaklučak²² kojim je usvojila DOB za period 2022-2024. godine. Zaklučkom je zaduženo Ministarstvo finansija da nakon što Fiskalno vijeće BiH usvoji Dokument globalnog okvira fiskalnog bilansa i politika za period 2022–2024. u slučaju potrebe revidira DOB i dostavi Vladi FBiH na razmatranje i usvajanje. Vlada FBiH je 15. 7. 2021. godine dostavila Parlamentu FBiH DOB. **Instrukcije br. 2 za pripremu Budžeta FBiH za 2022. godinu dostavljene su 15. 7. 2021. godine svim budžetskim korisnicima. U Instrukcijama su date smjernice za pripremu finansijskih zahtjeva, te skrenuta pažnja da se sredstva moraju realno i objektivno planirati.**

Ministarstvo je 23. 12. 2021. godine Vladi FBiH dostavilo Nacrt budžeta FBiH za 2022. godinu i Nacrt zakona o izvršavanju Budžeta FBiH za 2022. godinu, a Prijedlog Budžeta FBiH za 2022. i Prijedlog zakona o izvršavanju Budžeta FBiH za 2022. godinu 30. 12. 2021. upućeni su u parlamentarnu proceduru po hitnom postupku. Navedeno nije u skladu s članom 15. Zakona o budžetima u FBiH, jer je rok za dostavljanje Nacrta budžeta FBiH za 2022. godinu Vladi FBiH bio 15. 10. 2021. godine.

Budući da Parlament FBiH Budžet FBiH za 2022. godinu nije usvojio do 31. 12. 2021. godine, donio je 27. 1. 2022. godine Odluku o privremenom finansiranju FBiH za period januar – mart 2022. godine. Prema članu 35. Zakona o budžetima u BiH, ako Parlament ne doneše budžet prije početka fiskalne godine, privremeno se, na osnovu odluke o privremenom finansiranju, nastavlja finansiranje poslova, funkcija i programa korisnika budžeta. Privremeno finansiranje obavlja se najduže za prva tri mjeseca fiskalne godine. Obavlja se srazmjerno sredstvima utrošenim u istom periodu, a najviše do tromjesečnog prosjeka za prethodnu fiskalnu godinu. U periodu privremenog finansiranja, finansiraju se isti programi, a korisnici ne smiju povećavati broj zaposlenih u odnosu na stanje na 31. 12. prethodne godine. Privremeno finansiranje FBiH za prva tri mjeseca utvrđeno je na osnovu tromjesečnog prosjeka izvršenja za devet mjeseci 2021. godine u iznosu od 1.116.181.228 KM.

Budžet FBiH za 2022. godinu Parlament FBiH je usvojio 31. 3. 2022. godine u iznosu od 5.597.618.777 KM, a u odnosu na prethodnu godinu veći je za 116.367.078 KM.

Odobrena sredstva Budžeta FBiH za 2022. godinu odnose se na: tekuće transfere i druge tekuće rashode u iznosu od 3.751.477.720 KM, izdatke za otplate dugova u iznosu od 849.135.167 KM, izdatke za bruto plaće, doprinose poslodavca i naknade zaposlenika u iznosu od 300.422.773 KM, kapitalne transfere u iznosu od 319.945.100 KM, izdatke za materijal i usluge u iznosu od 130.139.284 KM,

²² V. broj: 1171/2021 od 15. 7. 2021. godine

izdatke za kamate u iznosu od 105.095.145 KM, izdatke za nabavku stalnih sredstva u iznosu od 117.748.588 KM, izdatke za finansijsku imovinu u iznosu od 18.500.000 KM i tekuću rezervu u iznosu od 5.155.000 KM.

Planiranje budžeta zasnovano je na DOB-u, kojim su definisane gornje granice rashoda za svakog budžetskog korisnika, a budžetski korisnici su dostavili budžetske zahtjeve prema utvrđenim gornjim granicama. Ministarstvo je obavilo konsultacije sa pojedinim budžetskim korisnicima u vezi gornje granice rashoda.

U skladu s članom 25. Zakona o budžetima u FBiH, Ministarstvo bi trebalo razmatrati procjene prihoda i zahtjeve korisnika za odobrenje rashoda budžetskih korisnika i, nakon konsultacija i pregovora sa budžetskim korisnicima, predložiti visinu sredstava za svakog budžetskog korisnika. S obzirom na to da prilikom konsultacija nije navedeno kako će se uvećati/smanjiti odobrena sredstva kod budžetskih korisnika, ne možemo potvrditi da je kod svih korisnika gornja granica rashoda utvrđena na realnim potrebama iz sljedećih razloga:

- Prilikom konsultacija sa budžetskim korisnicima istaknut je problem nedovoljnog sufinansiranja Federalnog zavoda zdravstvenog osiguranja i reosiguranja iz Budžeta FBiH koji iz raspoloživih sredstava nije u mogućnosti da osigura adekvatno liječenje svih pacijenata iz Fonda solidarnosti FBiH (u dalnjem tekstu: Fond solidarnosti). Kao i svake godine, Federalni zavod prilikom dostavljanja budžetskog zahtjeva za potrebe finansiranja Fonda solidarnosti tražio je osiguranje sredstava u ukupnom iznosu od 65.000.000 KM budući da ima problem finansiranja postojeće Liste lijekova Fonda solidarnosti i kupovine lijekova pacijentima koji se nalaze na Listama čekanja Fonda solidarnosti. Također, traženi iznos od 65.000.000 KM za finansiranje Fonda solidarnosti značajno je manji u odnosu na sredstva koja mu pripadaju u skladu s članom 82. Zakona o zdravstvenom osiguranju, jer je ovim Zakonom decidno propisano da se iz Budžeta FBiH trebaju obezbijediti sredstva u istom iznosu koliko se izdvajaju iz obaveznih doprinosa za zdravstveno osiguranje. Zbog navedenog ne možemo potvrditi da je Ministarstvo osiguralo da se planiranje i odobravanje potrebnog iznosa sredstava za finansiranje Fonda solidarnosti vrši u skladu sa članom 27. Zakona o budžetima u FBiH, kojim je definisan način usvajanja finansijskog plana vanbudžetskog fonda. Iako je Zavod poduzeo aktivnosti prema nadležnom ministarstvu, Federalnom ministarstvu finansija i Vladi FBiH vezano za osiguranje potrebnog iznosa sredstava iz Budžeta FBiH za finansiranje Fonda solidarnosti, u 2022. godini nisu obezbijeđena sredstva za njegovo finansiranje u zakonom propisanom iznosu. Prihodi od doprinosa za obavezno zdravstveno osiguranje ostvareni su u iznosu od 177.314.360 KM, dok su prihodi iz Budžeta FBiH iznosili 28.500.000 KM, što predstavlja samo 16% sredstava koja su se trebala uplatiti iz Budžeta FBiH u skladu sa Zakonom o zdravstvenom osiguranju. Navedeno ima za posljedicu neravnopravan položaj u pogledu ostvarivanja prava osiguranih lica i nepružanje prava liječenja pacijentima u propisanom obimu, što nije u skladu sa članovima 11. i 82. Zakona o zdravstvenom osiguranju.
- Revizijom je utvrđeno da nisu planirana dovoljna sredstva za isplate penzija u iznosu od 10.183.218 KM (penzije koje se finansiraju iz redovnih doprinosa i iz Budžeta FBiH), zbog čega su stvorene obaveze veće od obaveza iskazanih u odobrenom operativnom budžetu Federalnog zavoda za penzijsko invalidsko osiguranje, što nije u skladu sa članom 57. Zakona o budžetima u FBiH.
- Praćenje izvršenja Budžeta FBiH nije bilo u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH, zbog čega nisu planirana dovoljna sredstva za otplatu kamata po vanjskom dugu, jer Ministarstvo finansija nije poduzelo aktivnosti, iako je imalo saznanja o rastu kamata u toku 2022. godine, kako bi planiralo sredstva za plaćene dospjele obaveze po vanjskom dugu u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH. To je imalo za posljedicu da za plaćene obaveze po vanjskom dugu u iznosu od 3.315.862 KM nisu iskazani rashodi u izvještajnom periodu na koji se odnose, odnosno potcijenjeni su za isti iznos.
- S druge strane, planirana su sredstva na poziciji tekućih transfera drugim nivoima vlasti u iznosu od 9.779.150 KM za Projekat zapošljavanja koji se realizuje putem Ministarstva rada i socijalne politike. Dodatna sredstva putem zaduženja planirana su iako prethodni Projekat zapošljavanja nije završen i za koji je traženo prolongiranje roka završetka do 2022. godine. Pored toga, revizijom je utvrđeno

da u finansijskom zahtjevu Ministarstva kulture i sporta prilikom planiranja budžeta nije postupljeno u skladu s članom 13. Zakona o budžetima u FBiH,²³ u dijelu koji se odnosi na kapitalne transfere drugim nivoima vlasti za izgradnju Hrvatskog narodnog kazališta Mostar, izgradnju sportske dvorane Mostar i izgradnju bazena Mostar u iznosu od 13.500.000 KM. U programima su navedeni samo planirani rashodi i izdaci, bez detaljnog obrazloženja opisa programa (općih i posebnih ciljeva), procjene rezultata, te procjene nepredviđenih rashoda i rizika.

- Kapitalni transferi za izgradnju autocesta i brzih cesta nisu planirani na osnovu relevantne dokumentacije, za projekte koji su spremni za realizaciju. Za značajan broj projekata odobrena su sredstva za izradu projektne dokumentacije, eksproprijaciju i izvođenje radova, zbog čega se ne može zaključiti da su projekti spremni za realizaciju, kao ni da će se realizovati sredstva planirana za izvođenje radova. Budžetom FBiH za 2022. godinu odobreno je 229.300.000 KM, a realizovano je 46.008.131 KM (20%, odnosno 21% od iznosa utvrđenih Budžetom FBiH i programima).
- Budžetom FBiH za 2022. godinu planirano je 100.000.000 KM na prihodovnoj strani – primici od finansijske imovine. Planirani primici odnose se na prodaju finansijskih potraživanja javnih preduzeća po osnovu kredita koji su supsidijarnim sporazumima s FBiH preneseni na krajnje korisnike: JP „Autoceste“ FBiH d.o.o. Mostar, JP „Ceste“ FBiH d.o.o. Sarajevo, JP „Elektroprivreda BiH“ d.d. Sarajevo, JP „Elektroprivreda HZHB“ d.d. Mostar. **Nije prezentirana druga relevantna dokumentacija kojom bi se potvrdila potraživanja, kao i način njihove realizacije.**

Registar budžetskih korisnika FBiH koji je uspostavilo i koji vodi Ministarstvo nije u skladu s Pravilnikom o utvrđivanju i načinu vođenja Registra budžetskih korisnika Budžeta u FBiH,²⁴ što za posljedicu ima da i Parlament FBiH i Predsjednik i dva potpredsjednika FBiH planiraju budžet kao tri budžetska korisnika s jednim identifikacijskim brojem. Navedeno je uticalo na planiranje i realizaciju sredstava za rad i izvještavanje o izvršenju budžeta Parlamenta FBiH, Predsjednika i dva potpredsjednika FBiH. Federalna uprava civilne zaštite i Federalni štab civilne zaštite do 2022. godine planirali su budžet kao dva budžetska korisnika s jednim identifikacijskim brojem, ali su u skladu sa Zaključkom Vlade FBiH²⁵ izvršene promjene u Registru budžetskih korisnika FBiH, te su za 2023. godinu planirali budžet za jednog budžetskog korisnika.

Kao što je i navedeno, planirana su i odobrena sredstva za Projekat zapošljavanja, za izdatke za nabavku stalnih sredstava, zatim za izgradnju autocesta i brzih cesta, koja su djelimično ili nisu realizovana, a za finansiranje Fonda solidarnosti odobreno je samo 16% potrebnih sredstava, iako je finansiranje ovog Fonda predviđeno posebnim zakonom. Navedeno ukazuje na to da planiranje Budžeta FBiH za 2022. godinu nije izvršeno u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH u dijelu poštovanja rokova i smjernica datih Instrukcijama br. 2 za pripremu Budžeta FBiH za 2022. godinu. To je imalo za posljedicu nedovoljno obezbijeđena sredstva za finansiranje Fonda solidarnosti (16%, odnosno 28.500.000 KM od uplaćenih sredstva od doprinosa za zdravstveno osiguranje u iznosu od 177.314.360 KM). Pored toga, Budžetom nisu planirana dovoljna sredstva za isplaćene penzije (10.183.218 KM) i plaćene kamate po vanjskom dugu (3.315.862 KM), a planirana su sredstva za određene kapitalne transfere koji nisu zasnovani na relevantnoj dokumentaciji, zbog čega je njihova realizacija bila jako niska.

Preporuka:

- **poduzeti aktivnosti kako bi se planiranje Budžeta FBiH vršilo u skladu sa zakonskim i drugim propisima.**

²³ „Sl. novine FBiH“, broj 102/13, 9/14, 13/14, 8/15, 91/15, 102/15, 104/16, 5/18, 11/19, 99/19 i 25a/22

²⁴ „Sl. novine FBiH“, br. 30/14

²⁵ V. broj: 1718/2022

6. KONSOLIDOVANI FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI

6.1 IZVJEŠTAJ O IZVRŠENJU BUDŽETA FBiH U PERIODU OD 1. 1. DO 31. 12. 2022. GODINE

U skladu s članom 90. Zakona o budžetima u FBiH i članom 28. stav 7. Pravilnika o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH, Ministarstvo finansija dužno je podnosići Vladi FBiH godišnji izvještaj do 15. aprila tekuće godine. Vlada FBiH ima obavezu podnošenja Parlamentu FBiH Izvještaja o izvršenju Budžeta FBiH u roku od šest mjeseci od završetka fiskalne godine, u skladu s članom 96. Zakona.

Izvještaj o izvršenju Budžeta FBiH Ministarstvo finansija sačinilo je i dostavilo Vladi FBiH 14. 4. 2023. godine, u skladu s članom 90. i 96. Zakona o budžetima u FBiH. Vlada FBiH je 19. 4. 2023. godine usvojila ovaj Izvještaj i 20. 4. 2023. godine, podnijela ga Parlamentu FBiH na usvajanje. Do okončanja revizije Parlament FBiH nije razmatrao Izvještaj.

Vlada FBiH je 12. 5. 2023. godine dostavila Izvještaj o izvršenju Budžeta FBiH Uredu za reviziju, u skladu s članom 16. stav 2. Zakona o reviziji institucija u FBiH.

U skladu s članom 97. Zakona o budžetima u FBiH, Izvještaj o izvršenju Budžeta FBiH mora biti u skladu sa sadržajem i klasifikacijama računa budžeta, odnosno da sadrži: prihode i primitke, rashode i izdatke za fiskalnu godinu odobrene od Parlamenta ili naknadno izmijenjene; ostvarene prihode i primitke, rashode i izdatke u toku godine koji su prikazani tako da se može jasno vidjeti razlika između odobrenog budžeta i njegovog ostvarenja; početno i završno stanje Jedinstvenog računa Trezora; početno stanje imovine, obaveza i izvora vlasništva; objašnjenje većih odstupanja; podatke o svim promjenama na osnovu zaduživanja i upravljanja dugom i o garancijama dati u toku fiskalne godine i podatke o korištenju budžetske rezerve.

Izvještaj o izvršenju Budžeta FBiH za 2022. godinu, kao što je konstatovano i u revizijama prethodnih godina nije u potpunosti sačinjen u skladu s članom 97. Zakona o budžetima u FBiH, jer **ne sadrži sve informacije i podatke propisane članom 97. Zakona: početno i završno stanje imovine, obaveza i izvora vlasništva** (npr. nije navedeno početno i završno stanje sve imovine, svih obaveza i izvora vlasništva); **objašnjenje većih odstupanja** (npr. kod rashoda nisu navedena obrazloženja većih odstupanja kod izvršenja pojedinih pozicija, kako u odnosu na budžetom odobrena sredstva tako i u odnosu na prethodni period, pojedina obrazloženja koja su data ne odnose se na odstupanje i razloge odstupanja); nisu data obrazloženja u vezi novčanih sredstava, konstatovano je samo početno i završno stanje novčanih sredstava, bez obrazloženja), **kao ni podatke o svim promjenama računa finansiranja i upravljanja dugom** (npr. nisu navedena obrazloženja o primicima od nefinansijske imovine u iznosu od 151.693.566 KM, kao i povlačenju sredstava u tekućoj godini).

Ministarstvo finansija je pored Izvještaja o izvršenju Budžeta FBiH, sačinilo i konsolidovane finansijske izvještaje za Budžet FBiH, koji obuhvataju: Bilans stanja na 31. 12. 2022. godine, Račun prihoda i rashoda, Izvještaj o novčanim tokovima, Izvještaj o kapitalnim izdacima i finansiranju i Godišnji izvještaj o izvršenju budžeta za godinu koja se završava na taj dan. Konsolidovani finansijski izvještaji dostavljeni su Uredu za reviziju, Vladi FBiH i Centralnoj banci. **S tim u vezi ističemo da Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH nije jasno definisana obaveza sačinjavanja i podnošenja konsolidovanih godišnjih računovodstvenih izvještaja na nivou Federacije BiH.**

Izvještaj o izvršenju Budžeta FBiH ne pruža potrebne podatke i informacije o svim značajnim promjenama i odstupanjima (kako u odnosu na budžetom odobrena sredstva tako i u odnosu na prethodni period), kao ni o svim značajnim pozicijama bilansa stanja. Ovakvim načinom izvještavanja korisnici finansijskih izvještaja, kao i nadležni organi i institucije, ne dobivaju jasnu sliku o izvršenju Budžeta FBiH, o stanju imovine i obaveza FBiH, ni sve potrebne informacije neophodne za donošenje odluka u narednom periodu.

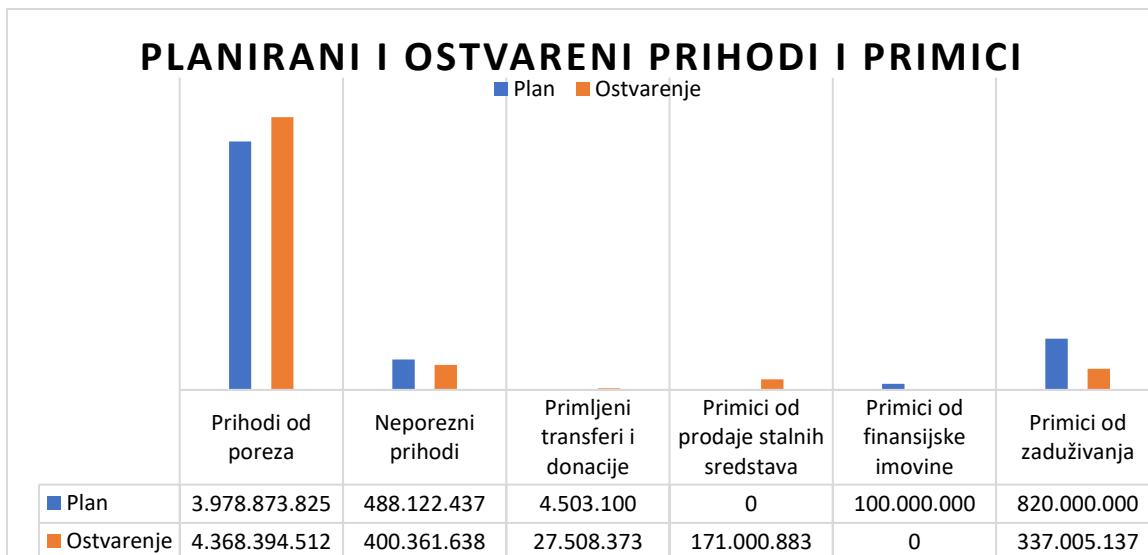
Preporuke:

- *Ministarstvo finansija treba poduzeti aktivnosti na izmjeni i dopuni Pravilnika o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH u dijelu koji se odnosi na jasnije definisanje obaveze sačinjavanja i podnošenja konsolidovanih godišnjih računovodstvenih izvještaja;*
- *Izvještaj o izvršenju Budžeta FBiH sačinjavati u skladu sa sadržajem i klasifikacijama računa budžeta, sa svim potrebnim podacima definisanim odredbama člana 97. Zakona o budžetima u FBiH.*

6.2 GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O IZVRŠENJU BUDŽETA

6.2.1 Prihodi i primici

U konsolidovanom Godišnjem izvještaju o izvršenju Budžeta FBiH ukupno ostvareni prihodi, primici i finansiranje iskazani su u iznosu od 5.304.270.543 KM, što je u odnosu na prihode i primitke planirane Budžetom FBiH za 2022. godinu manje za 293.348.234 KM.

U strukturi prihoda, primitaka i finansiranja najveći udio od 82,4% imaju prihodi od poreza ostvareni u iznosu od 4.368.394.512 KM, te neporezni prihodi u iznosu od 400.361.638 KM ili 7,5%.

U nastavku dajemo tabelarni pregled planiranih i ostvarenih prihoda i primitaka, s indeksima ostvarenja u odnosu na planirana sredstva, te indeksima ostvarenja u odnosu na prethodnu godinu:

Naziv	Budžet FBiH za 2022. godinu	Ostvareni prihodi i primici za 2022. godinu	Ostvareni prihodi i primici za 2021. godinu	Index (3/2X100)	Index (3/4X100)
1	2	3	4	5	6
I. Prihodi od poreza (I + II + III + IV)	3.978.873.825	4.368.394.512	3.867.636.103	110	113
Prihodi od indirektnih poreza	1.692.823.127	1.820.392.525	1.618.255.310	108	112
Porez na dobit	67.036.847	89.205.706	71.540.945	133	125
Doprinosi za socijalnu zaštitu	2.218.985.851	2.458.754.298	2.177.822.134	111	113
Ostali porezi	27.000	14.249	17.315	53	82
Prihodi po osnovu zaostalih obaveza	1.000	27.733	399	2.773	6.954
II. Neporezni prihodi	488.122.437	400.361.638	461.744.884	82	87
Prihodi od poduzetničkih aktivnosti i imovine i prihodi od pozitivnih kursnih razlika	333.435.077	237.902.015	339.370.545	71	70

Naziv	Budžet FBiH za 2022. godinu	Ostvareni prihodi i primici za 2022. godinu	Ostvareni prihodi i primici za 2021. godinu	Index (3/2X100)	Index (3/4X100)
Naknade i takse i prihodi od pružanja javnih usluga	142.836.360	148.293.673	110.107.347	104	135
Novčane kazne	11.851.000	14.165.950	12.266.992	120	115
III. Primljeni transferi i donacije	4.503.100	27.508.373	3.230.342	611	852
A Ukupno (I + II + III)	4.471.499.362	4.796.264.523	4.332.611.328	107	111
IV. Ostali kapitalni primici	10.000	171.000.883	250.934.801	1.710.009	68
V. Primici od finansijske imovine	100.000.000	0	0	0	
VI. Primici od zaduživanja	820.000.000	337.005.137	215.367.958	41	156
Zajmovi primljeni kroz državu	300.000.000	157.134.521	25.556.791	52	615
Primici od inostranog zaduživanja	0	0	0		
Primici od domaćeg zaduživanja (Dugoročne obveznice)	270.000.000	129.870.616	89.814.634	48	145
Primici od domaćeg zaduživanja (Trezorski zapisi)	250.000.000	50.000.000	99.996.533	20	50
B Finansiranje (IV + V + VI)	920.010.000	508.006.020	466.302.759	55	109
Ukupno (A + B)	5.391.509.362	5.304.270.543	4.798.914.087	98	111
C Razgraničeni prihodi	120.000.000			0	
D Višak prihoda nad rashodima iz prethodnih godina	86.109.415			0	
Ukupno (A + B + C + D)	5.597.618.777	5.304.270.543	4.798.914.087	95	111

6.2.1.1 Prihodi od poreza

Prihodi od poreza ostvareni su u iznosu od 4.368.394.512 KM, i u odnosu na prethodnu godinu veći su za 500.758.409 KM. U njihovoj strukturi najznačajniji su doprinos za penzijsko i invalidsko osiguranje (2.458.754.298 KM), prihodi od indirektnih poreza (1.820.392.525 KM), te prihodi od poreza za dobit (89.205.706 KM).

- **Prihodi od doprinosa za penzijsko i invalidsko osiguranje** uplaćuju se na Jedinstveni račun Trezora od 1. 1. 2020. godine prelaskom Federalnog zavoda za penzijsko i invalidsko osiguranje (u daljem tekstu: Zavod za PIO/MIO) na trezorsko poslovanje. Ostvareni su u iznosu od 2.458.754.298 KM i čine 46,4% udjela u ukupno ostvarenim prihodima, primicima i finansiranju. U odnosu na plan veći su za 239.768.447 KM. **Ostvarenje prihoda od doprinosa za penzijsko i invalidsko osiguranje veće je za 11% u odnosu na planirane uslijed promjena u realizaciji makroekonomskih pokazatelja vezanih za tržište rada. Inflatorni šokovi tokom 2022. godine doveli su do rasta plaća, koje su pratile rast inflacije.**
- **Prihodi od indirektnih poreza** ostvareni su u iznosu od 1.820.392.525 KM, i u odnosu na plan veći su za 127.569.398 KM. Raspoređuju se s Jedinstvenog računa Uprave za indirektno oporezivanje na poseban račun FBiH za servisiranje vanjskog duga, otvoren u Centralnoj banci BiH, i poseban račun za raspodjelu prihoda s jedinstvenog računa, za korisnike FBiH. Raspodjela prihoda s Posebnog računa za raspodjelu prihoda s JRT-a, između korisnika u FBiH, vrši se na osnovu koeficijenata utvrđenih Zakonom o pripadnosti javnih prihoda u FBiH,²⁶ a pripadajući dio Budžeta FBiH uplaćuje se na Jedinstveni račun Trezora FBiH. U okviru ostvarenih prihoda od indirektnih poreza na prihode koji pripadaju FBiH odnosi se 1.285.543.825 KM, dok se na ime finansiranja vanjskog duga odnosi 534.848.700 KM. **Ostvarenje prihoda od indirektnih poreza je veće za 8% u odnosu na planirane prihode Budžetom FBiH, što je rezultat jakih inflatornih šokova tokom 2022. godine. Prema pokazateljima Centralne banke BiH, inflacija je u 2022. godini iznosila 14%.**

²⁶ „Sl. novine FBiH“, br. 22/06, 43/08, 22/09, 35/14, 94/15

- **Prihodi od poreza na dobit** ostvareni su u iznosu od 89.205.706 KM, što je u odnosu na planirana sredstva više za 22.168.859 KM. U odnosu na prethodnu godinu više su ostvareni za 17.664.761 KM. U njihovoj strukturi najznačajniji su prihodi od poreza na dobit banaka (21.971.726 KM), porez po odbitku (24.141.814 KM), prihod ostvaren od poreza na dobit pravnih lica iz oblasti elektroprivrede, pošte i telekomunikacija i igara na sreću (32.322.911 KM), te mikrokreditnih organizacija, društava iz oblasti osiguranja i reosiguranja (7.399.738 KM). **Ostvarenje prihoda od poreza na dobit je veće za 33% u odnosu na planirane prihode Budžetom FBiH, što je rezultat rasta uplata od banaka i drugih finansijskih institucija, koje su u prethodnom periodu, za vrijeme negativnih uticaja pandemije, bilježile značajno smanjenje dobiti.** Pored toga, na rast su uticale i značajne uplate od pravnih lica iz oblasti elektroprivrede.

6.2.1.2 Neporezni prihodi

Neporezni prihodi ostvareni su u iznosu od 400.361.638 KM, što je u odnosu na planirana sredstva manje za 87.760.799 KM. U njihovoj strukturi najznačajniji su prihodi od poduzetničkih aktivnosti i imovine i prihodi od pozitivnih kursnih razlika, naknade i takse i prihodi od pružanja javnih usluga i novčane kazne.

- **Prihodi od poduzetničkih aktivnosti i imovine i prihodi od pozitivnih kursnih razlika** ostvareni su u iznosu od 237.902.015 KM, što je u odnosu na planirana sredstva manje za 95.533.062 KM. Najznačajnija stavka u okviru neporeznih prihoda su prihodi od povrata anuiteta (sredstva krajnjih korisnika za otplatu kredita) s ostvarenjem od 194.411.273 KM. Značajno učešće imaju i prihodi od dividende koji su ostvareni u iznosu od 34.093.128 KM, koji su u odnosu na planirana sredstva manji za 5.906.872 KM. **Do značajnog pada u naplati prihoda od krajnjih korisnika došlo je zbog izostanka plaćanja obaveza po vanjskom dugu od JP Autoceste Federacije BiH koje su od početka III kvartala obustavile plaćanja svojih obaveza prema Federaciji BiH, dok ih je Federacija BiH uredno servisirala. Neplaćene obaveze JP Autoceste FBiH iznosile su 71.522.406 KM.**
- **Naknade i takse i prihodi od pružanja javnih usluga** ostvareni su u iznosu od 148.293.673 KM, što je u odnosu na planirana sredstva više za 5.457.313 KM. Najveća odstupanja u odnosu na planirana sredstva konstatovana su kod neplaniranih uplata, koje su ostvarene u iznosu od 66.735.907 KM (više u odnosu na plan za 14.671.705 KM), te taksa na naftne derivate koja je ostvarena u iznosu od 9.855.425 KM (manje u odnosu na plan za 1.644.575 KM).

Neporezni prihodi bilježe pad u odnosu na planirana sredstva, što je najvećim dijelom posljedica manje naplate prihoda od krajnjih korisnika za otplatu dospjelih anuiteta, manjih uplata po osnovu naknada, taksi i prihoda od pružanja javnih usluga, kao i efikasnog upravljanja sredstvima s namjenskih podračuna u okviru JRT-a koja su iskazana u okviru razgraničenih prihoda.

Planiranje prihoda od obavljanja osnovne djelatnosti, propisane zakonima ili drugim propisima o osnivanju, za koje je utvrđena visina naknade za usluge koje pružaju pravnim i fizičkim licima, nije vršeno na odgovarajući način. Posljedica ovoga je da budžetski korisnici u budžetskom zahtjevu ne planiraju prihode koje ostvaruju u okviru svoje nadležnosti, niti planiraju rashode za ostvarene iznose tih prihoda, što otežava praćenje i realizaciju planiranih aktivnosti, efekata u odnosu na sredstva odobrena budžetom, kao i efekata iz obavljanja poslova iz nadležnosti budžetskih korisnika.

6.2.1.3 Primljeni transferi i donacije

Primljeni transferi i donacije ostvareni su u iznosu od 27.508.373 KM, od čega se 27.317.169 KM odnosi na primljeni transfer od Ministarstva rada i socijalne politike za pokriće penzija na ime verificiranog duga FBiH. Ovaj transfer je realizovan u okviru Jedinstvenog računa Trezora (JRT-a).

6.2.1.4 Kapitalni primici

Kapitalni primici odnose se na primitke od prodaje stalnih sredstava (19.307.317 KM) i ostale kapitalne primitke od 151.693.566 KM. Primici od prodaje stalnih sredstava najvećim dijelom odnose se na primitke od prodaje Doma penzionera „Nedžarići“, koje je bilo evidentirano u poslovnim knjigama Federalnog zavoda PIO/MIO (19.063.486 KM). Ostali kapitalni primici odnose se na sredstava koja se odnose na alokaciju SDR-a (specijalna prava povlačenja).

6.2.1.5 Primici od finansijske imovine

Primici od finansijske imovine, koji se odnose na prodaju finansijskih potraživanja javnih preduzeća, planirani su u iznosu od 100.000.000 KM, a realizacije nije bilo.

6.2.1.6 Primici od zaduživanja

Primici od zaduživanja iskazani su u iznosu do 337.005.137 KM, a u odnosu na planirana sredstva Budžetom FBiH manji su za 482.994.863 KM. U okviru primitaka iskazani su:

- **Zajmovi primljeni kroz državu** iskazani su u iznosu od 157.134.521 KM, što je u odnosu na plan manje za 142.865.479 KM. Odnose se na primitke po osnovu zaduženja od Međunarodne banke za obnovu i razvoj – IBRD za projekt podrške zapošljavanju (7.620.872 KM) i kreditnu tranšu u okviru Makrofinansijske pomoći BiH prema Sporazumu o kreditnoj liniji između Evropske unije i BiH (149.513.649 KM).
- **Primici od dugoročnog zaduživanja po osnovu emisije dugoročnih obveznica** iskazani su u iznosu od 129.870.616 KM, što je u odnosu na planirana sredstva Budžeta FBiH manje za 140.129.384 KM. Istovremeno, **primici od kratkoročnog domaćeg zaduživanja emisijom trezorskih zapisa** iskazani su u iznosu od 50.000.000 KM, što je u odnosu na planirana sredstva Budžetom FBiH manje za - 200.000.000 KM. **Uzimajući u obzir nivo solventnosti i stanje sredstava na JRT-u FBiH, kao i činjenicu da se kratkoročni vrijednosni papiri emituju s ciljem održavanja adekvatnog nivoa solventnosti, pojedine planirane aukcije obveznica i trezorskih zapisa su otkazane, zbog čega su primici od emisije obveznica realizovani 48% u odnosu na planirane, a primici emisijom trezorskih zapisa 20% u odnosu na planirane.**

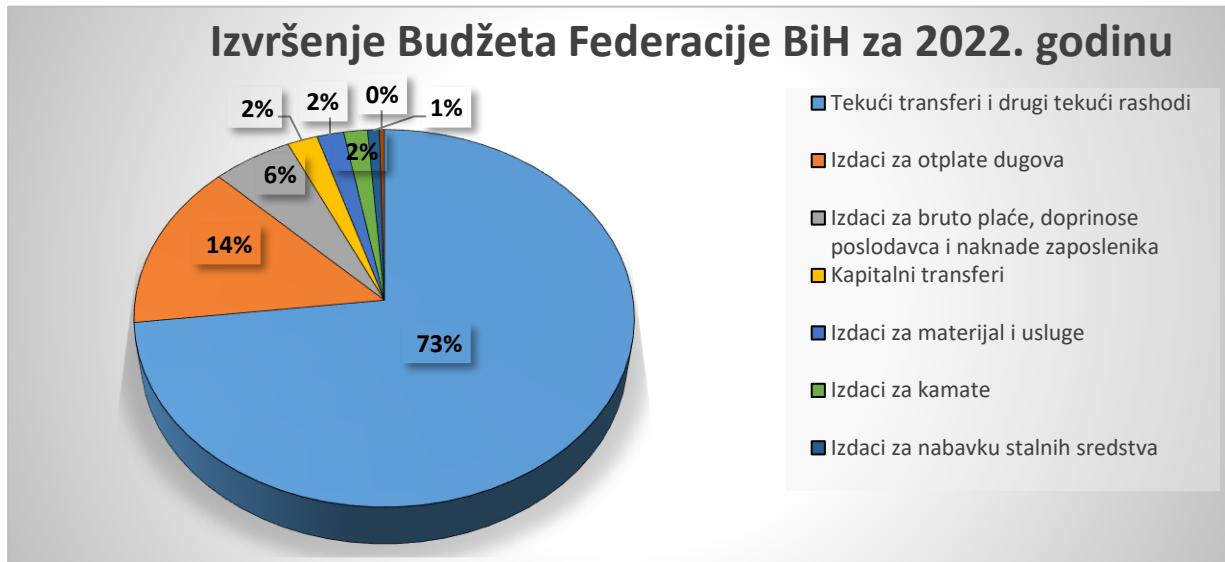
Na osnovu navedenog, planiranje prihoda i primitaka ne vrši se na osnovu realnih ulaznih podataka, niti se njihovo izvršenje prati na adekvatan način, kako bi se mogle izvršiti analize planiranih i realizovanih iznosa.

Preporuke:

- *planiranje prihoda i primitaka Budžeta FBiH vršiti na osnovu realnih ulaznih podataka, dosljedno primjenjujući Zakon o budžetima u FBiH;*
- *poduzeti aktivnosti kako bi budžetski korisnici planirali, pratili i poduzimali mјere s ciljem blagovremene naplate javnih prihoda, koje u okviru svoje nadležnosti ostvaruju u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH.*

6.2.2 Rashodi, izdaci i finansiranje

U konsolidovanom Godišnjem izvještaju o izvršenju budžeta za 2022. godinu ukupno ostvareni rashodi, izdaci i otplate dugova iskazani su u iznosu od 5.100.515.233 KM što je u odnosu na rashode i izdatke planirane budžetom (5.597.618.777 KM) manje za 497.103.544 KM ili 9%. U odnosu na prethodnu godinu (4.765.580.590 KM) veći su za 334.934.643 KM.

U nastavku dajemo tabelarni prikaz planiranih i ostvarenih rashoda, izdataka i otplata dugova, s indeksima ostvarenja u odnosu na planirana sredstva, te indeksima ostvarenja u odnosu na prethodnu godinu:

Opis	Budžet FBiH za 2022. godinu	Ostvareni rashodi i izdaci za 2022. godinu	Ostvareni rashodi i izdaci za 2021. godinu	Index (3/2x100)	Index (3/4x100)	% udjela
1	2	3	4	5	6	7
1. Tekući rashodi	4.287.134.922	4.200.153.097	3.903.402.510	98	108	82
1.1. Plaće i naknade troškova zaposlenih	271.331.578	260.897.008	240.125.183	96	109	5
1.2. Doprinosi poslodavca	29.091.195	26.713.836	25.643.897	92	104	1
1.3. Izdaci za materijal i usluge	130.139.284	96.844.123	101.312.647	74	96	2
1.4. Tekući transferi i drugi tekući rashodi	3.751.477.720	3.729.544.395	3.459.299.226	99	108	73
1.5. Izdaci za kamate	105.095.145	86.153.735	77.021.557	82	112	2
2. Tekuća rezerva Vlade FBiH	5.155.000	0	0	0	0	0
3. Kapitalni izdaci	437.693.688	151.345.078	86.345.306	35	175	3
3.1. Nabavka stalnih sredstava	117.748.588	42.226.365	14.509.947	36	291	1
3.2. Kapitalni transferi	319.945.100	109.118.713	71.835.359	34	152	2
4. Izdaci za finansijsku imovinu	18.500.000	18.500.000	17.963.903	100	103	0
4.1. Učešće u zajedničkim ulaganjima	0	0	463.903	0	0	0
4.2. Ostala domaća pozajmljivanja	18.500.000	18.500.000	17.500.000	100	106	0
5. Otplate dugova	849.135.167	730.517.058	757.868.871	86	96	14
5.1. Vanjski dug	475.267.739	464.176.605	458.039.014	98	101	9
5.2. Domaća pozajmljivanja	320.000.000	220.000.000	250.000.000	69	88	4
5.3. Unutrašnji dug	52.367.428	46.340.452	49.829.857	88	93	1
5.4. Otplate duga po izdatim garancijama	1.500.000	0	0	0	0	0
RASHODI I IZDACI (1+2+3+4+5)	5.597.618.777	5.100.515.233	4.765.580.590	91	107	100

6.2.2.1 Plaće i naknade troškova zaposlenih

Plaće i naknade troškova zaposlenih iskazane su u iznosu od 260.897.008 KM, od čega se na bruto plaće i naknade plaća odnosi 220.085.703 KM, a na naknade troškova zaposlenih 40.811.305 KM. Plaće i naknade troškova zaposlenih u odnosu na 2021. godinu veće su za 20.771.825 KM, ili za 9%.

Na povećanje izdataka za plaće efekat je imalo povećanje boda za obračun plaće, koji je u skladu sa članom 18. Zakona o izvršavanju Budžeta FBiH za 2022. godinu²⁷ utvrđen u iznosu od 1,05 i primjenjivao se od 1. 3. 2022. godine.

²⁷ „Sl. novine FBiH“, br. 25/22

Naknade troškova zaposlenih porasle su zbog isplate jednokratne novčane pomoći isplaćene u skladu sa Uredbom Vlade FBiH²⁸ zaposlenicima organa uprave i drugim organizacijama koji plaću primaju putem Jedinstvenog računa Budžeta FBiH, isključujući izabrane dužnosnike, nosioce izvršnih funkcija i savjetnike izabralih dužnosnika i nosioca izvršnih funkcija u iznosu od 1.080 KM po zaposleniku.

Plaće i naknade troškova izabralih dužnosnika, nositelja izvršnih funkcija i savjetnika u organima zakonodavne i izvršne vlasti FBiH, državnih službenika i namještenika, zatvorskih policajaca – stražara i službenika sudske policije uređene su Zakonom o plaćama i naknadama u organima vlasti u FBiH.²⁹ Osnovica za obračun plaća za 2022. godinu za državne službenike i namještenike u organima državne službe i javnim ustanovama na nivou FBiH, u skladu sa članom 18. stav 2. Zakona o izvršavanju Budžeta FBiH za 2022. godinu, iznosila je 330 KM. Obračun plaća i naknada troškova zaposlenika Zavoda za PIO/MIO uređen je Zakonom o radu FBiH³⁰ i internim aktima Zavoda.

Prema Izvještaju o izvršenju Budžeta FBiH u periodu od 1. 1. do 31. 12. 2022. godine, na 31. 12. 2022. godine u federalnim institucijama bilo je 7.715 zaposlenika, što je za 83 više u odnosu na prethodnu godinu.

Naknade troškova zaposlenih iskazane su u iznosu od 40.811.305 KM, od kojih su najznačajnije: naknade za topli obrok (16.680.880 KM), jubilarne nagrade za stabilnost u radu, darovi djeci i sl. (8.079.297 KM), naknade za prevoz sa posla i na posao (5.707.043 KM), regres za godišnji odmor (4.070.905 KM), otpremnine zbog odlaska u penziju (1.820.991 KM), pomoć u slučaju smrti (1.538.344 KM), naknada za odvojeni život (941.842 KM), naknada za zakup stana (550.515 KM), pomoć u slučaju ostalih bolesti (491.100 KM), pomoć u slučaju teže invalidnosti (465.408 KM) i naknada troškova prevoza u toku sedmičnog odmora za rukovodeće državne službenike (225.874 KM).

Naknade troškova prevoza korisnicima odvojenog života, čije je mjesto prebivališta udaljeno više od 70 km od sjedišta rada institucije, iskazane su u okviru naknada troškova zaposlenih. Na osnovu rješenja o naknadi troškova prevoza do mjesta prebivališta porodice zaposlenici ostvaruju pravo na naknadu do četiri puta mjesечно u visini cijene karte prevoza u drumskom ili željezničkom prometu, na relaciji koju koriste. Ova naknada obračunava se i isplaćuje svaki mjesec, četiri puta mjesечно u visini cijene karte prevoza u drumskom prometu na relaciji koju koriste. **Uredbom o naknadama koje pripadaju članovima Vlade FBiH i njihovim savjetnicima koje nemaju karakter plaća³¹ propisano je pravo na naknadu troškova prevoza do mjesta prebivališta porodice, do četiri puta mjesечно, ali nije uređen način upotrebe tog prava, koji bi bio osnov za isplatu, što je imalo za posljedicu da je obračunat i isplaćen maksimalno odobreni iznos, bez relevantnog dokumenta kojim se to dokazuje.**

Odlukom o radnom vremenu u federalnim organima državne službe koju je donijela Vlada FBiH utvrđeno je da sedmično radno vrijeme u federalnim organima državne službe, stručnim i drugim službama Vlade FBiH i drugim tijelima federalne uprave iznosi 40 sati i raspoređuje se na pet radnih dana po osam sati. Prema Odluci, dnevni odmor u trajanju od 30 minuta, čije korištenje utvrđuje rukovodilac organa uprave, ne računa se u radno vrijeme od 40 sati. **Pravilnik o sadržaju i načinu vođenja evidencije o radnicima i drugim licima angažovanim na radu³²** propisuje sadržaj i način vođenja evidencije o radnicima i drugim licima angažovanim na radu kod poslodavca. Članom 8. propisani su elementi koje evidencije trebaju sadržavati, a članom 9. propisano je da se evidencija mora voditi uredno, razumljivo i ažurno na početku i na kraju radnog dana radnika, odnosno drugog lica angažovanog na radu, a u slučaju da neki od podataka iz člana 8. stav 1. ovog Pravilnika nije poznat na početku radnog dana, poslodavac je dužan isti unijeti u evidenciju odmah nakon saznanja tog podatka. Članom 10. je propisano da je poslodavac dužan voditi podatke o radnom vremenu potrebne za ostvarivanje prava iz radnog odnosa.

²⁸ Uredba Vlade FBiH, V. broj 1505/2022 od 27. 10. 2022.

²⁹ „Sl. novine FBiH“, br. 45/10, 111/12, 20/17

³⁰ „Sl. novine FBiH“, br. 26/16, 89/18

³¹ „Sl. novine FBiH“, br. 87/10, 22/11, 45/13, 09/16

³² „Sl. novine FBiH“, br. 92/16

Revizijom smo utvrdili različito tumačenje i postupanje u pogledu primjene odredbi Zakona o radu po pitanju radnog vremena i vođenja evidencija o radnom vremenu. Naime, utvrđeno je da je najveći broj korisnika donio odluku o radnom vremenu, ali nisu ujednačeni stavovi o početku i kraju radnog vremena, te vremenu odmora u toku radnog vremena. Pored toga, utvrdili smo različitosti u pogledu vođenja evidencija o radnom vremenu, gdje se one ne vode ažurno sa svim potrebnim elementima za svakog zaposlenika, odnosno ne možemo potvrditi da su vjerodostojne i da se vode dnevno za svakog zaposlenika s obzirom na to da je u prezentiranim evidencijama iskazano identično vrijeme početka i završetka rada i korištenja dnevnog odmora za sve zaposlenike. Budući da je u nadležnosti Ministarstva rada i socijalne politike pripremanje stručnih pravnih mišljenja i objašnjenja za primjenu zakona, drugih propisa i općih akata, potrebno je donijeti, u skladu sa Zakonom o radu, ujednačen stav po pitanju radnog vremena.

Preporuke:

- *Vlada FBiH treba preispitati propise vezane za ostvarivanje prava na naknade članovima Vlade FBiH, njihovim savjetnicima i izabranim dužnosnicima, koje nemaju karakter plaća, u dijelu ostvarivanja prava na naknade za prevoz korisnicima odvojenog života;*
- *potrebno je da Vlada FBiH doneše odluku o radnom vremenu na nivou FBiH kojom će se regulisati početak i kraj radnog vremena, te vrijeme odmora u toku radnog vremena, u skladu sa Zakonom o radu.*

6.2.2.2 Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge

Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge iskazani su u iznosu od 96.844.123 KM, što je u odnosu na planirana sredstva u iznosu od 130.139.284 KM manje za 33.295.161 KM. Vrsta i struktura izdataka prikazana je u tabeli:

Opis	Budžet FBiH za 2022. godinu	Ostvareni rashodi i izdaci za 2022. godinu	Ostvareni rashodi i izdaci za 2021. godinu	Index (3/2 x100)	Indeks (3/4 x100)	% udjela
1	2	3	4	5	6	7
1. Putni troškovi	2.788.750	2.049.150	1.607.469	73	127	2
2. Izdaci za energiju	7.341.567	6.975.849	6.378.521	95	109	7
3. Izdaci za komunikacije i komunalne usluge	14.164.676	13.499.230	13.057.834	95	103	14
4. Nabavka materijala i sitnog inventara	27.867.025	16.266.862	26.900.280	58	60	17
5. Izdaci za usluge prijevoza i goriva	2.943.865	3.055.052	1.931.247	104	158	3
6. Unajmljivanje imovine i opreme	7.362.760	5.542.850	6.077.443	75	91	6
7. Izdaci za tekuće održavanje	5.343.144	4.742.226	5.957.058	89	80	5
8. Izdaci osiguranja, bankarski i platni promet	2.657.476	2.157.952	2.004.595	81	108	2
9. Ugovorene druge i posebne usluge	59.670.021	42.554.952	37.398.200	71	114	44
UKUPNO	130.139.284	96.844.123	101.312.647	74	96	100

Ugovorene i druge posebne usluge iskazane su u iznosu od 42.554.952 KM, a u odnosu na prethodnu godinu veće su za 5.156.752 KM. U strukturi ovih izdataka najznačajniji su za: zatezne kamate (15.530.968 KM), hardverske i softverske usluge (4.690.639 KM), izdaci za rad komisija (3.241.110 KM), ostale nespomenute usluge i dadžbine (3.137.505 KM), ostali izdaci za druge samostalne djelatnosti i povremenog samostalnog rada – ugovori o djelu (2.458.453 KM), troškovi spora (1.654.814 KM).

Zatezne kamate iskazane su u većem iznosu u odnosu na prošlu godinu za 4.039.423 KM. Povećanje zateznih kamata najvećim dijelom iskazano je kod Ministarstva finansija (3.067.684 KM) po osnovu sudskih presuda vezanih za civilne invalidnine, civilne žrtve rata, materijalnu i nematerijalnu štetu, kao i po tužbama pravnih osoba.

Izdaci za hardverske i softverske usluge iskazani su u iznosu od 4.690.639 KM. Navedeni izdaci najvećim dijelom odnose se na izdatke za hardverske i softverske usluge iskazane kod Federalnog zavoda za penzijsko/mirovinsko i invalidsko osiguranje u iznosu od 2.390.654 KM. Radi se o uslugama obrade podataka i najma sistemskog softvera, i usluge održavanja e-GOP-a.

Izdaci za ugovore o djelu iskazani su u neto iznosu od 2.458.453 KM. I u revidiranoj, kao što je utvrđeno u izvještaju prethodne godine, ugovori o djelu su se zaključivali za obavljanje poslova i zadataka utvrđenih Pravilnicima o unutrašnjoj organizaciji, odnosno za poslove, koji opisom odgovaraju poslovima iz nadležnosti revidiranih institucija. Ugovori su sa izvršiocima posla zaključivani u kontinuitetu (sa kraćim prekidima) tokom godine, a pojedini i više godina. **Način utvrđivanja visine naknade, odnosno vrednovanje poslova koji su bili predmet ugovora nije definisan, kao ni transparentnost izbora lica za zaključivanje ugovora o djelu.** Višegodišnje ponavljanje obavljanja poslova putem ugovora o djelu ukazuje da takvi poslovi nisu privremenog karaktera, tako da se ne bi trebali obavljati na ovakav način.

Ugovori o djelu zaključeni na ovakav način predstavljaju netransparentan način zapošljavanja, što se ne može prihvati kada je u pitanju javni sektor. Popunjavanje nedostajućeg kadra neophodnog za poslovanje institucija nije se provodilo uz poštovanje odredbi Zakona o državnoj službi u FBiH i Zakona o namještenicima u organima državne službe u FBiH. Ugovori o djelu nisu zaključivani jednokratno i za obavljanje tačno utvrđene vrste posla i zadatka, koji traje dok se ugovorenog djelo ne izvrši, nego kontinuirano tokom cijele godine.

Izdaci za rad stručnih komisija i drugih radnih tijela iskazani su u iznosu od 3.241.110 KM, što je za 926.966 KM više u odnosu na prošlu godinu. Isplaćene naknade odnosile su se na članove komisija formiranih na osnovu Uredbe o načinu osnivanja i utvrđivanja visine naknade za rad radnih tijela osnovanih od strane Vlade FBiH i rukovodilaca federalnih organa državne službe³³, koje se isplaćuju iz budžetskih sredstava, i naknade članovima komisija formiranih u skladu s posebnim zakonskim propisima, a finansiraju se od naplate usluga fizičkih i pravnih lica za izvršene poslove po posebnim propisima i iz namjenskih sredstava. Kao i ranijih godina provedenim revizijama kod budžetskih korisnika, utvrđena je nedosljedna primjena Uredbe kod isplate naknade članovima komisija za redovne poslove iz nadležnosti budžetskih korisnika, te definisanja i primjene kriterija za utvrđivanje visine naknade članovima radnih tijela. Nismo se mogli uvjeriti u opravdanost isplate naknada članovima komisija koji su zaposlenici institucija, a koji obavljaju poslove iz nadležnosti revidiranih institucija (popisne komisije, komisije za javne nabavke, komisije za izbor i unapređenje državnih službenika i sl.). Potrebno je naglasiti da članstvo u određenom radnom tijelu ne podrazumijeva obaveznu isplatu naknade, jer je članom 8. stav 1. Uredbe isplata naknade uslovljena obavljanjem poslova izvan radnog vremena, što se ne može potvrditi u svim slučajevima u kojima je došlo do isplate.

Skrećemo pažnju na to da, iako je određeni broj komisija formiran na osnovu posebnih propisa, u njima se radi o poslovima i zadacima koji su u nadležnosti ministarstava, te bi trebali biti u okviru redovnih radnih zadataka.

Za određene komisije utvrđene zakonom, kao što su **Komisija za administrativna pitanja i Komisija za rješavanje statusnih pitanja članova Vlade FBiH i njihovih savjetnika**, koje obavljaju poslove predlaganja rješenja o imenovanju i postavljenju rukovodećih državnih službenika koje imenuje Vlada FBiH, regulisanja prava iz radnopravnih odnosa za članove Vlade FBiH i ostale koje imenuje Vlada FBiH, odlučivanja o dodjeli stanova za privremeni smještaj i ostale poslove koji se zaključkom Vlade FBiH daju u nadležnost komisije redovni su poslovi iz nadležnosti Vlade FBiH u skladu sa Zakonom o Vladi i Poslovnikom o radu Vlade FBiH. Zbog navedenog ne možemo potvrditi opravdanost izvršenih isplata za gore navedene komisije.

Provedenim revizijama uočene su nepravilnosti u dijelu nedonošenja internih akata kojima bi se regulisao postupak odabira i imenovanja članova komisija (komisija za utvrđivanje prijedloga liste vještaka, ispita za stalne sudske tumače, polaganje pravosudnog ispita, stručnog upravnog ispita i dr.), zbog čega je narušeno načelo transparentnosti. Transparentnost je jedno od načela izvršavanja budžeta, utvrđeno članom 4. Zakonom o budžetima u FBiH, a u skladu sa Zakonom o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH, između ostalog, obavezno je poštovanje principa transparentnosti u okviru programa i procesa koji se izvršavaju.

³³ „Sl. novine FBiH“, br. 48/14, 77/14, 97/14, 58/15

Kao i prethodnih godina, uočena je praksa imenovanja komisija čiji su članovi najvećim dijelom zaposlenici, čak i oni koji obavljaju rukovodeće poslove (savjetnici, pomoćnici ministra, sekretari ministarstva i šefovi odsjeka), za koje se isplaćuju značajne naknade. Kada je u pitanju angažovanje zaposlenika, skrećemo pažnju na to da, osim što su komisije formirane u skladu s Uredbom, određeni broj formiran je na osnovu posebnih propisa (polaganje stručnih ispita i drugih ispita, ocjena ispunjenosti uslova prostora, opreme i kadrova, komisija za tehnički pregled i sl.) koji su u nadležnosti revidiranih subjekata, u okviru redovnih poslova, utvrđenih pravilnicima o unutrašnjoj organizaciji i koji se obavljaju u toku radnog vremena.

Prilikom formiranja komisija nisu uvijek ispoštovane odredbe Uredbe u dijelu broja komisija u koje je angažovan zaposlenik i rada izvan radnog vremena.

Na naknade koje su isplaćene članovima komisija obračunat je porez u iznosu od 10%, doprinos za penzijsko i invalidsko osiguranje 6% i doprinos za zdravstveno osiguranje 4% u skladu s Instrukcijom Federalnog ministarstva finansija od 17. 11. 2016. godine. **Obračun naknada članovima komisija nije imao tretman plaće, odnosno oporezivog prihoda od nesamostalne djelatnosti, što nije u skladu sa Zakonom o porezu na dohodak³⁴ i Pravilnikom o primjeni Zakona o porezu na dohodak.³⁵ Obaveza poslodavca je da obračuna i uplati poreze i doprinose u skladu sa Zakonom o porezu na dohodak i Pravilnikom o primjeni Zakona o porezu na dohodak, kao i Zakonom o doprinosima³⁶ i Pravilnikom o načinu obračunavanja i uplate doprinosa.³⁷**

Preporuke:

- *potrebno je da Vlada FBiH preispita opravdanost Uredbe o načinu osnivanja i utvrđivanja visine naknade za rad radnih tijela osnovanih od strane Vlade FBiH i rukovodilaca federalnih organa državne službe u dijelu formiranja i plaćanja komisija čiji su članovi zaposlenici budžetskih korisnika;*
- *naknade za rad zaposlenika u komisijama obračunavati kao oporezivi prihod od nesamostalne djelatnosti, u skladu s važećim propisima.*

Nabavka materijala i sitnog inventara iskazana je u iznosu od 16.266.862 KM. U strukturi ovih izdataka najznačajniji su izdaci za: lijekove (4.989.713 KM), hranu i prehrambeni materijal (4.696.202 KM), materijal za pripremanje hrane (1.588.320 KM), odjeću, uniforme i platno (861.594 KM), obrasce i papir (836.276 KM), materijal za čišćenje (661.814 KM), kancelarijski materijal (623.995 KM) i laboratorijski materijal (617.549 KM).

Izdaci za lijekove u iznosu od 4.527.903 KM odnose se na nabavku vakcina Zavoda za javno zdravstvo FBiH. Vakcine su nabavljenе u svrhe: imunizaciju djece iz obavezognog programa imunizacije u FBiH period 2022–2024. godina, (realizovano putem okvirnog sporazuma koji su zaključeni po lotovima sa izabranim dobavljačima, a na osnovu kojih su zaključeni ugovori za 2022. godinu na iznos od 3.766.967 KM), nabavku vakcina za vakcinisanje po indikacijama u FBiH za 2022. godinu (na osnovu ugovora koji su zaključeni po lotovima sa izabranim dobavljačima u ukupnom iznosu od 598.867 KM), te transport i skladištenje vakcina za COVID-19 (na ovoj poziciji iskazani troškovi transporta (17.817 KM), skladištenja vakcina (133.641 KM), te troškovi dnevničica u iznosu (2.153 KM) i goriva za prevoz vakcina (8.458 KM), što nije u skladu sa Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH). Nabavke vakcina za imunizaciju djece iz obavezognog programa imunizacije i vakcina za vakcinisanje po indikacijama u FBiH za 2022. godinu realizovane su putem otvorenih postupaka.

³⁴ „Sl. novine FBiH“, br. 10/8, 9/10, 44/11, 7/13, 65/13

³⁵ „Sl. novine FBiH“, br. 48/21, 77/21, 20/22, 57/22, 5/23

³⁶ „Sl. novine FBiH“, br. 35/98, 54/00, 16/01, 37/01, 1/02, 17/06, 14/08, 91/15, 104/16, 34/18, 99/19, 4/21, 6/23

³⁷ „Sl. novine FBiH“, br. 64/08; 81/08; 98/15; 6/17; 38/17; 39/18, 12/21, 6/22, 19/23

Izdaci za komunikaciju i komunalne usluge iskazani su u iznosu od 13.499.230 KM, od čega su najznačajniji izdaci za: poštanske usluge (8.940.573 KM), fiksne telefone (885.232 KM), internet (869.105 KM), vodu i kanalizaciju (845.067 KM), održavanje čistoće (669.588 KM) i izdaci za mobilne telefone (614.457 KM). Vlada FBiH je 14. 4. 2015. godine donijela Zaključak³⁸ kojim je definisala pravo korištenja službenih telefona i utvrdila mjesecne iznose upotrebe telefona za rukovodioce federalnih organa uprave i federalnih upravnih organizacija, rukovodeće državne službenike, državne službenike i namještenike (od 50 do 150 KM). Istimemo da je Generalni sekretarijat Vlade FBiH internim aktom ograničio troškove službenih telefona za premijera i sekretara Vlade FBiH, ali zaključak nije izmijenjen u dijelu utvrđivanja ograničenja za sve članove Vlade FBiH. Ministrima nije limitirana upotreba telefona, a savjetnici premijera Vlade i savjetnici ministra nisu obuhvaćeni Zaključkom.

Preporuka:

- Vlada FBiH treba preispitati Zaključak o pravu upotrebe službenih telefona u dijelu limitiranja potrošnje za ministre.**

6.2.2.3 Tekući transferi i drugi tekući rashodi

Tekući transferi i drugi tekući rashodi iskazani su u iznosu od 3.729.544.395 KM i u ukupnim rashodima i izdacima Budžeta FBiH za 2022. godinu sudjeluju 73%. U odnosu na plan manji su za 21.933.325 KM, a u odnosu na prethodnu godinu veći su za 270.245.169 KM.

U nastavku dajemo tabelarni pregled planiranih i realizovanih tekućih transfera i drugih tekućih rashoda, s indeksima ostvarenja u odnosu na planirana sredstva, te indeksima ostvarenja u odnosu na prethodnu godinu:

Opis	Budžet FBiH za 2022. godinu	Ostvareni rashodi za 2022. godinu	Ostvareni rashodi za 2021. godinu	Indeks (3/2 x100)	Indeks (3/4 x100)	% udjela
1	2	3	4	5	6	7
1. Tekući transferi drugim nivoima vlasti	430.003.688	422.737.056	77.879.135	98	543	11
2. Tekući transferi pojedincima	3.075.241.474	3.080.776.910	2.835.704.008	100,18	109	83
3. Tekući transferi neprofitnim organizacijama	26.318.200	22.288.150	19.644.318	85	113	1
4. Tekući transferi javnim preduzećima	54.706.869	50.865.431	46.170.089	93	110	1
5. Tekući transferi privatnim preduzećima i poduzetnicima	120.370.000	121.419.448	94.300.414	101	129	3
6. Tekući transferi u inostranstvo	0	0	339.771		0	0
7. Drugi tekući rashodi	33.837.489	20.457.400	25.017.408	60	82	1
I. Tekući transferi (od 1 do 7)	3.740.477.720	3.718.544.395	3.099.055.143	99	120	100
8. Transferi kantonima – Sredstva iz RFI aranžmana s MMF-om	0	0	200.000.000		0	0
9. Tekući transferi jedinicama lokalne samouprave	10.000.000	10.000.000	10.000.000	100	100	0,27
10. Subvencije privatnim preduzećima i poduzetnicima – Fond za stabilizaciju privrede	0	0	89.933.957		0	0
11. Transfer za sanaciju javnih zdravstvenih ustanova u FBiH	0	0	60.000.000		0	0
12. Transfer za poduzimanje mjera za sprečavanja i suzbijanje bolesti COVID-19 iz nadležnosti FBiH	1.000.000	1.000.000	310.126	100	322	0,03
II. Tekući transferi COVID-19 (od 8 do 12)	11.000.000	11.000.000	360.244.083	100	3	0,29

³⁸ V. broj: 456/2015 od 14. 4. 2015. godine

Opis	Budžet FBiH za 2022. godinu	Ostvareni rashodi za 2022. godinu	Ostvareni rashodi za 2021. godinu	Indeks (3/2 x100)	Indeks (3/4 x100)	% udjela
III. UKUPNO I + II (TEKUĆI TRANSFERI + TEKUĆI TRANSFERI COVID-19)	3.751.477.720	3.729.544.395	3.459.299.226	99	108	100

6.2.2.3.1 *Tekući transferi*

Tekući transferi realizovani su u iznosu od 3.718.544.395 KM. U odnosu na prethodnu godinu veći su za 619.489.252 KM, a u odnosu na plan manji su za 21.933.325 KM.

U okviru transfera najznačajniji su transferi pojedincima i drugim nivoima vlasti koji se odnose na isplate po posebnim zakonskim propisima, a u ukupnim tekućim transferima sudjeluju 82%, dok u ukupno realizovanim rashodima i izdacima Budžeta FBiH u 2022. godini sudjeluju 60%. Realizovani su preko Zavoda za PIO/MIO (2.559.158.385 KM), Ministarstva za pitanja boraca i invalida odbrambeno-oslobodilačkog rata (333.134.890 KM) i Ministarstva rada i socijalne politike (167.471.279 KM). Ovi transferi regulisani su Zakonom o penzijskom i invalidskom osiguranju,³⁹ Zakonom o osnovama socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata i zaštite porodice s djecom,⁴⁰ Zakonom o roditeljima njegovateljima u FBiH⁴¹, Zakonom o materijalnoj podršci porodicama s djecom u FBiH⁴², Zakonom o pravima demobilisanih boraca i članova njihovih porodica,⁴³ Zakonom o posebnim pravima dobitnika ratnih priznanja⁴⁴ i Zakonom o prijevremenom povolnjem penzionisanju boraca odbrambeno-oslobodilačkog rata.⁴⁵ Ministarstvo rada i socijalne politike, u čijoj je nadležnosti, nije osiguralo efikasno provođenje Zakona o roditeljima njegovateljima u FBiH, iako je stupio na snagu 30. 12. 2021. godine, što je imalo za posljedicu da su u pravo sa 31. 12. 2022. godine uvedena svega 192 korisnika.

Realizacija ostalih tekućih transfera regulisana je Zakonom o izvršavanju Budžeta FBiH za 2022. godinu, kojim je utvrđeno da budžetski korisnici Vladu FBiH predlažu programe utroška transfera, koji treba da sadrže naziv programa, svrhu, kriterije za raspodjelu sredstava, visinu sredstava, izvore sredstava, kategoriju korisnika sredstava, te način i rokove izvještavanja. Budžetski korisnici o utrošenim sredstvima izvještavaju Ministarstvo finansija kvartalno, a Ministarstvo finansija Vladu FBiH, a izvještaj o dodijeljenim sredstvima, s listom korisnika kojima su dodijeljena, budžetski korisnici dužni su objaviti na internet-stranici.

Tekući transferi drugim nivoima vlasti

Transferi drugim nivoima vlasti najvećim dijelom iskazani su kod Ministarstva finansija (199.999.998 KM), Ministarstva zdravstva (106.948.304 KM), Ministarstva rada i socijalne politike (53.869.606 KM), Ministarstva kulture i sporta (9.947.250 KM KM), Ministarstva prostornog uređenja (9.926.000 KM), Ministarstva obrazovanja i nauke (7.085.727 KM) i Ministarstva okoliša i turizma (5.785.184 KM).

Sredstva su putem transfera doznačena kantonima, jedinicama lokalne samouprave, agencijama, zavodima i fondovima federalnog, kantonalnog i gradskog/općinskog nivoa. Pored toga, jedan dio sredstava dodijeljen je ustanovama iz oblasti kulture, sporta, obrazovanja i udruženjima.

³⁹ „Sl. novine FBiH“, br. 13/18, 93/19, 90/21, 19/22, 42/23

⁴⁰ „Sl. novine FBiH“, br. 36/99, 54/04, 39/06, 14/09, 45/16, 40/18

⁴¹ „Sl. novine FBiH“, br. 75/21

⁴² „Sl. novine FBiH“, br. 52/22

⁴³ „Sl. novine FBiH“, br. 33/04, 56/05, 70/07, 9/10, 90/17, 29/22

⁴⁴ „Sl. novine FBiH“, br. 70/05, 61/06, 9/10, 90/17, 29/22

⁴⁵ „Sl. novine FBiH“, br. 41/13, 90/17

Tekući transfer putem Ministarstva finansija odobren je za finansijsku pomoć budžetima kantona u provođenju strukturnih reformi i finansiranju/sufinansiranju projekata, koji su od značaja za FBiH u omjeru 50% : 50%. Kriteriji za raspodjelu sredstava kantonima bio je broj stanovnika prema Popisu stanovništva, domaćinstava i stanova u BiH iz 2013. godine⁴⁶ uz primjenu pondera dva za Posavski kanton i Bosansko-podrinjski kanton. **Budući da su sredstva u 2022. godini dodijeljena svim kantonima, a da je rok za dostavljanje izvještaja o namjenskom utrošku sredstava iz 2021. godine bio do 31. 12. 2022., nisu ispoštovane odredbe člana 57. Zakona o budžetima u FBiH, kojim je propisana obaveza dostavljanja izvještaja o namjenskom utrošku sredstava, a u slučaju nedostavljanja izvještaja korisnik ne može aplicirati za dodjelu sredstava u narednoj fiskalnoj godini.**

Tekući transferi putem Ministarstva zdravstva najvećim dijelom odobreni su Zavodu zdravstvenog osiguranja i reosiguranja FBiH – za sufinsiranje Fonda solidarnosti (28.500.000), za sanaciju javnih zdravstvenih ustanova u FBiH (75.000.000 KM) i Zavodu zdravstvenog osiguranja i reosiguranja FBiH – za finansiranje troškova raseljenih lica (2.000.000 KM). Transfer za sanaciju zdravstvenih ustanova u FBiH odnosi se na dodijeljena sredstva kliničkim centrima u FBiH (39.666.667 KM) i općim i kantonalnim bolnicama u FBiH (35.333.332 KM), a s ciljem implementacije Zakona o finansijskoj konsolidaciji i/ili restrukturiranju javnih zdravstvenih ustanova u FBiH. Programom Vlade FBiH definisan je cilj, postizanje stanja likvidnosti i solventnosti javnih zdravstvenih ustanova, jačanje odgovornosti u upravljanju rizikom u poslovanju javnih zdravstvenih ustanova, u skladu s ovim zakonom, Zakonom o finansijskom poslovanju, propisima donesenim na osnovu tih zakona, uvođenje novih zdravstvenih tehnologija, modernizacije, proširenja kapaciteta, kao i povećanja kvaliteta i efikasnosti u pružanju zdravstvenih usluga. **Revizijom smo utvrdili da izvještaji korisnika o realizaciji Programa finansijske konsolidacije i/ili restrukturiranja nisu dostavljeni niti je Komisija za praćenje i nadzor nad implementacijom programa finansijske konsolidacije i/ili restrukturiranja počela sa obavljanjem poslova iz njihove nadležnosti. Napominjemo da su već usvojeni programi utroška sredstava za iste institucije iz Budžeta FBiH za 2023. godinu, iako nije potvrđen namjenski utrošak sredstava u 2022. godini.**

Tekući transferi putem Ministarstva rada i socijalne politike najvećim dijelom odnosi se na sredstva na ime verificiranog duga prema FZ PIO (27.317.169 KM), transfer za kantonalne službe za zapošljavanje (18.724.700 KM) i Projekat WB – Svjetske banke podrške zapošljavanju (7.627.737 KM).

Revizijom transfera dodijeljenih ostalim budžetskim korisnicima konstatovano je da:

- **nisu utvrđeni kriteriji, a gdje su bili utvrđeni u najvećem broju slučajeva nisu bili mjerljivi i nije definisana dokumentacija kojom bi se potvrdila ispunjenost kriterija. Mjerljivost kriterija je bitna jer se time utvrđuje broj bodova koji je opredjeljujući za iznos doznačenih sredstava;**
- **u okviru transfera drugim nivoima vlasti planirani su i realizovani tekući transferi za kapitalna ulaganja, zbog čega nisu planirani i realizovani u skladu s kontnim planom.**

Tekući transferi pojedincima

Transferi pojedincima, kao što je naprijed navedeno, najvećim dijelom odnose na isplate po posebnim zakonskim propisima.

Ostali transferi pojedincima iskazani su kod sljedećih korisnika: Ministarstvo raseljenih osoba i izbjeglica (22.398.774 KM), Predsjednik i dva potpredsjednika FBiH (107.450 KM) i Parlament FBiH (64.500 KM). Osim što je najveći dio sredstava pojedincima dodijeljen preko resornog Ministarstva raseljenih osoba i izbjeglica, pojedincima su dodjeljivana sredstva za rješavanje socijalnih pitanja (troškove liječenja, pomoć socijalno ugroženim osobama, povratnicima i raseljenim osobama, učenicima i studentima, sportistima, naučnicima i za humanitarne akcije sl.) preko drugih budžetskih korisnika.

⁴⁶ „Sl. glasnik BiH“, br. 60/16

Dodjela sredstava na ovaj način dovodi u pitanje rad resornih ministarstava, odnosno budžetskih korisnika, s obzirom na to da se ova sredstva svake godine planiraju u budžetima resornih ministarstava po nivoima vlasti i po oblastima za koje su zadužena pojedina ministarstva (primjera radi: za liječenje – Ministarstvo zdravstva; za pomoć učenicima i studentima – Ministarstvo obrazovanja i nauke; za socijalno ugrožene osobe – Ministarstvo rada i socijalne politike i sl.). Imajući u vidu navedeno, ne možemo potvrditi opravdanost ovakvog načina finansiranja pomoći pojedincima.

Obavljenom revizijom transfera dodijeljenih pojedincima kod jednog broja budžetskih korisnika konstatovano je da:

- nije bilo zakonskog osnova za planiranje;
- nije objavljen javni poziv za dodjelu sredstva, zbog čega nije osiguran jedan od glavnih budžetskih principa – transparentnost;
- nisu utvrđene procedure o načinu rangiranja i raspodjele planiranih transfera;
- sredstva se dodjeljuju za namjene koje su regulisane posebnim propisima i koje se isplaćuju putem resornih ministarstava (sufinansiranje troškova liječenja, pomoć socijalno ugroženim osobama, povratnicima i raseljenim osobama, učenicima i studentima, sportistima, naučnicima, za humanitarne akcije i sl.);
- nisu utvrđeni kriteriji raspodjele, a sredstva su dodijeljena na osnovu molbi i zahtjeva;
- nije utvrđena obaveza izvještavanja o namjenskom utrošku sredstava.

Tekući transferi neprofitnim organizacijama

Transferi neprofitnim organizacijama najvećim dijelom iskazani su kod Ministarstva rada i socijalne politike (5.160.585 KM), Vlade FBiH (4.663.694 KM), Ministarstva finansija (3.539.893 KM), Ministarstva za pitanja boraca i invalida odbrambeno-oslobodilačkog rata (2.530.000 KM), Ministarstva kulture i sporta (2.820.000 KM), Ministarstva obrazovanja i nauke (2.510.324 KM), Predsjednika i dva potpredsjednika FBiH (220.500 KM) i Parlamenta FBiH (107.459 KM).

Dodjela sredstava neprofitnim organizacijama posebno se odnosi na transfere raznim udruženjima, čiji rad se finansira kako iz federalnog budžeta tako i iz kantonalnih i gradskih/općinskih budžeta. Udruženja posluju u skladu sa Zakonom o udruženjima i fondacijama⁴⁷ i registriraju se u nadležnom ministarstvu pravde. S obzirom da nije uspostavljen adekvatan registar svih udruženja registrovanih na području FBiH, trenutne okolnosti omogućuju im finansiranje s različitih nivoa vlasti.

Revizijom transfera dodijeljenih neprofitnim organizacijama kod jednog broja budžetskih korisnika konstatovano je da:

- kod planiranja sredstava nije utvrđena svrha i namjena finansiranja kako bi se mogli ocijeniti efekti uloženih budžetskih sredstava;
- nije definisan način raspodjele sredstava niti obaveza javnog objavljivanja;
- nisu utvrđeni mjerljivi kriteriji za vrednovanje projekata u svrhu objektivnog bodovanja, niti je definisana dokumentacija kojom bi se potvrdila ispunjenost kriterija;
- nisu zaključeni ugovori kojim bi se regulisala međusobna prava i obaveze.

Tekući transferi javnim preduzećima

Tekući transferi javnim preduzećima iskazani su kod sljedećih korisnika: Ministarstvo prometa i komunikacija (32.670.000 KM), Ministarstvo energije, rudarstva i industrije (13.822.802 KM), Ministarstvo rada i socijalne politike (4.272.628 KM) i Ministarstvo kulture i sporta (100.000 KM).

⁴⁷ „Sl. novine FBiH“, br. 45/02

Subvencije javnim preduzećima kod Ministarstva energije, rudarstva i industrije odnose se na transfer „Operator – Terminali Federacije d.o.o. Sarajevo“ (OTF) za uspostavu rezervi naftnih derivata (9.855.435 KM), subvencije javnim preduzećima za uvezivanje radnog staža (2.250.671 KM) i transfer „Energoinvestu“ d.d. Sarajevo za izmirenje duga Ruskoj Federaciji (1.716.696 KM). **Obavljenom revizijom transfera konstatovano je da:**

- nisu poduzete aktivnosti u svrhu sigurnog, redovnog i kvalitetnog snabdijevanja naftnim derivatima, zbog čega značajan dio prikupljenih i doznačenih sredstava nije namjenski utrošen, a sredstva se nalaze na namjenskim računima „Operatora – Terminali Federacije“ d.o.o. Sarajevo;
- Komisija za kontrolu namjenskog utroška sredstava OTF-a prikupljenih po osnovu takse za uspostavu rezervi naftnih derivata za 2021. godinu nije izvršila kontrolu namjenskog utroška doznačenih sredstava, iako je Rješenjem o imenovanju komisije definisano da je rok za sačinjavanje izvještaja najkasnije 60 dana od zaprimanja izvještaja OTF-a;
- subvencije javnim preduzećima za uvezivanje radnog staža za 2022. godinu imale su za posljedicu stimulisanje preduzeća koja ne obračunavaju i ne isplaćuju obaveze za doprinose uz isplate plaća, kako je utvrđeno odredbama Zakona o doprinosima. Odlukom o izboru korisnika od 29. 12. 2022. i njenom izmjenom od 30. 12. 2022. odobrena su sredstva u iznosu od 708.357 KM, na osnovu podnesenih zahtjeva, preduzećima („IP Krivaja“ d.o.o. Zavidovići u stečaju, „BNT – Tvornica mašina i hidraulike“ d.d. Novi Travnik i „Zrak“ d.d. Sarajevo), kojima su po Programu utroška sredstava – Subvencije javnim preduzećima za uvezivanje radnog staža već odobrena sredstva na osnovu prethodno podnesenih zahtjeva, što nije u skladu s Programom kojim je propisano da preduzeća mogu ostvariti pravo na dodjelu sredstava samo po jednom podnesenom zahtjevu, a maksimalan iznos sredstava koji se može odobriti za jedno preduzeće je 300.000 KM. Ukupan iznos dodijeljenih sredstava ovim preduzećima je 1.587.891 KM.

Subvencije javnim preduzećima kod Ministarstva prometa i komunikacija odnose se na transfere željeznicama u iznosu od 30.500.000 KM i transfere aerodromima od 2.170.000 KM. Transferi željeznicama FBiH odobreni su JP „Željeznice FBiH“ d.o.o. Sarajevo na osnovu odluka Vlade FBiH iz maja 2022. godine o usvajanju Programa utroška sredstava transfera željeznicama FBiH za provođenje Zakona o finansiranju željezničke infrastrukture i sufinansiranju putničkog i kombinovanog saobraćaja⁴⁸ (24.500.000 KM) i Programa utroška sredstava transfera za izmirenje obaveza po Zakonu o finansijskoj konsolidaciji JP „Željeznice FBiH“ d.o.o. Sarajevo (6.000.000 KM).

Subvencije javnim preduzećima kod Ministarstva rada i socijalne politike odnose se na transfere JP Elektroprivreda BiH i JP Elektroprivreda HZHB po osnovu subvencija troškova električne energije.

Subvencije javnim preduzećima kod Ministarstva kulture i sporta odnose se na transfer JP Filmski centar Sarajevo u svrhu subvencioniranja rada.

Tekući transferi privatnim preduzećima

Transferi privatnim preduzećima iskazani su kod Ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva (108.123.460 KM), Ministarstva razvoja, poduzetništva i obrta (8.203.821 KM) i Ministarstva energije, rudarstva i industrije (5.092.166 KM).

Subvencije privatnim preduzećima i preduzetnicima Ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva odnose se na subvencije privatnim preduzećima po osnovu poticaja za poljoprivredu i veterinarstvo. Revizijom ovih transfera nismo se uvjerili da je uspostavljen adekvatan nadzor i kontrola u skladu sa Zakonom o novčanim podrškama u poljoprivredi i ruralnom razvoju, kojim je utvrđeno da nadzor i kontrolu u fazi proizvodnje na terenu potencijalnih klijenata, kao i tokom prikupljanja i obrade dokumentacije, a prije dostavljanja Ministarstvu, vrše kantonalni poljoprivredni inspektorji. Dodatnu kontrolu i nadzor vrši federalna poljoprivredna inspekcija u saradnji sa kantonalnom poljoprivrednom inspekcijom.

⁴⁸ „Sl. novine FBiH“, br. 57/03

Naime, Programom utroška sredstava po modelu podrški proizvodnji za 2022. godinu po osnovu biljne i animalne proizvodnje odobreno je 28.303 zahtjeva, a od 5.019 podnesenih zahtjeva po osnovu proizvodnje kravlјeg, ovčijeg i kožnjeg mlijeka izvršena je kontrola samo kod 252 korisnika (odobreno 18.453 zahtjeva u ukupnom iznosu od 44.818.206 KM). Pored toga, Ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva nije u skladu sa članom 49. Zakona o novčanim podrškama u poljoprivredi i ruralnom razvoju izdalo rješenja o zabrani apliciranja korisnicima koji su počinili prekršaj iz člana 23. ovog Zakona, kojim gube pravo na ostvarivanje novčane podrške za period od tri godine, računajući od dana dostave pravosnažnog rješenja. U 2022. godini pojedinim korisnicima je ukupno odobreno 126.254 KM, iako je istim korisnicima izdato rješenje o povratu za proizvodnju i ostalih podrški po osnovu odobrenih sredstava u 2021. godini.

Subvencije privatnim preduzećima i preduzetnicima Ministarstva energije, rудarstva i industrije odnose se na subvencije za regresiranje kamata - Garantni fond (3.561.069 KM) i subvencije privatnim preduzećima za uvezivanje radnog staža (1.531.097 KM).

Revizijom subvencija privatnim preduzećima za uvezivanje radnog staža utvrđeno je da su sredstva u iznosu od 907.095 KM po Programu utroška sredstava Subvencije privatnim preduzećima i preduzetnicima za uvezivanje radnog staža za 2022. godinu odobrena preduzeću „Aluminij“ d.d. Mostar, iako ovo preduzeće nije ispunjavalo osnovni kriterij za učešće i izbor korisnika sredstava. Ovo preduzeće ima mješovitu strukturu kapitala sa vlasničkim udjelima: Vlada FBiH 44%, Vlada Republike Hrvatske 12% i pojedinačni dioničari 44% – kapital u privatnom vlasništvu. Shodno tome, preduzeće nije u većinskom vlasništvu FBiH, niti u većinskom privatnom vlasništvu, zbog čega nije ispunjavalo osnovni kriterij za učešće i izbor korisnika sredstava finansijske pomoći. Također, Programom su odobrena sredstva za uvezivanje radnog staža po osnovu neizmirenih doprinosa za PIO koji su obračunati na bruto plaće veće od zakonom utvrđenih minimalnih bruto plaća u FBiH. Budući da je cilj rješavanje socijalnog statusa radnika penzionisanjem, te da su za ove namjene osigurana sredstva u Budžetu FBiH, smatramo da sa aspekta efikasnog i racionalnog upravljanja javnim novcem nije primjерeno ni opravdano odobravati sredstva za izmirenje doprinosa za PIO koji su obračunati na bruto plaće veće od zakonom utvrđenih minimalnih bruto plaća u FBiH. Skrećemo pažnju da je preduzeću „Aluminij“ d.d. Mostar odobren prosječan mjesecni iznos sredstava po jednom radniku 679 KM za izmirivanje doprinosa za penzijsko i invalidsko osiguranje, dok je drugim preduzećima po istom osnovu odobreno od 6 do 10 puta manje sredstava.

Subvencije privatnim preduzećima i poduzetnicima kod Ministarstva razvoja, poduzetništva i obrta odnose se na subvencije privatnim preduzećima i poduzetnicima – regresiranje kamata iskazane u iznosu od 3.376.127 KM, subvencije za implementaciju novih znanja, tehnologija i standarda od 2.709.336 KM, subvencije za potporu novoosnovanim subjektima MSP-a od 1.141.818 KM i subvencije za rast i razvoj MSP-a i obrta od 976.540 KM. Odabir korisnika transfera izvršen je u skladu sa usvojenim Programom utroška sredstava, objavljenim Javnim konkursom i smjernicama za podnosioce prijava.

Drugi tekući rashodi iskazani u iznosu od 20.457.400 KM, najvećim dijelom odnose se na rashode po osnovu izvršenja sudskih presuda i rješenja o izvršenju u iznosu od 14.777.265 KM, rashode po osnovu povrata više ili pogrešno uplaćenih sredstava u iznosu od 2.979.961 KM, preuzete obaveze bivšeg Federalnog ministarstva odbrane po osnovu doprinosa za PIO/MIO 881.920 KM. Ovi rashodi su najvećim dijelom iskazani kod Ministarstva finansija, jer su putem Jedinstvenog računa Trezora isplaćene obaveze po osnovu pravosnažnih presuda i sudskih izvršnih rješenja, koje se odnose na rješenja o izvršenju kojima se Federacije BiH tereti kao solidarno odgovorna za obaveze stečajnih dužnika „Binas“ d.d. Bugojno, „BNT – Tvornica mašina i hidraulike“ d.d. Novi Travnik i PS „Vitezit“ d.o.o. Vitez, te po osnovu civilnih invalidnina, materijalne i nematerijalne štete i dr.

6.2.2.3.2 Tekući transferi – COVID-19

Tekući transferi COVID-19 realizovani su u iznosu od 11.000.000 KM, a odnose se na: tekući transferi jedinicama lokalne samouprave (10.000.000 KM) i transfer za poduzimanje mjera za sprečavanja i suzbijanje bolesti COVID-19 iz nadležnosti Federacije BiH (1.000.000 KM).

Tekući transferi jedinicama lokalne samouprave

Odlukom o raspodjeli sredstava⁴⁹ koju je donijela Vlada FBiH utvrđena je raspodjela sredstava na ime dodjele finansijske pomoći budžetima općina i gradova u sanaciji posljedica nastalih uslijed proglašene pandemije COVID-19 i za finansiranje/sufinansiranje projekata/zahtjeva/inicijativa koji/koje će biti implementirane u jedinicama lokalne samouprave. **Sredstva su dodijeljena svim općinama i gradovima u jednakom iznosu od po 125.000 KM kao jednokratna finansijska pomoć budžetima.** Odlukom o utvrđivanju kriterija, načina i procedura za dodjelu sredstava definisano je da se sredstva dodjeljuju na osnovu kriterija, koji nisu u konačnici doneseni. Budući da su sredstva u 2022. godini dodijeljena svim jedinicama lokalne samouprave, a da je rok za dostavljanje izvještaja o namjenskom utrošku sredstava iz 2021. godine do 31. 12. 2022, nisu ispoštovane odredbe člana 57. Zakona o budžetima u FBiH, kojim je propisana obaveza dostavljanja izvještaja o namjenskom utrošku sredstava, te da u slučaju nedostavljanja izvještaja korisnik ne može aplicirati za dodjelu sredstava u narednoj fiskalnoj godini.

Transfer za poduzimanje mjera za sprečavanja i suzbijanje bolesti COVID-19 iz nadležnosti FBiH

Transfer za poduzimanje mjera za sprečavanja i suzbijanje bolesti COVID-19 iz nadležnosti FBiH realizovan je u iznosu od 1.000.000 KM doznačavanjem sredstava Zavodu zdravstvenog osiguranja i reosiguranja FBiH. Korisnici sredstava su zdravstvene ustanove u FBiH sa kojima je Zavod zdravstvenog osiguranja i reosiguranja FBiH zaključio ugovor za 2022. godinu, a sredstva se realizuju na osnovu Uputstva o kriterijima i načinu kontrole utroška namjenskih sredstava programa invazivne i interventne kardiologije i kardiohirurgije kod pacijenata koje su nastale kao posljedica COVID-19 koji donosi Zavod zdravstvenog osiguranja i reosiguranja FBiH.

6.2.2.4 Kapitalni transferi

Kapitalni transferi realizovani su u iznosu od 109.118.713 KM i u ukupnim rashodima i izdacima Budžeta FBiH za 2022. godinu sudjeluju 2%. U odnosu na planirana sredstva manji su za 210.826.387 KM ili za 66%.

Nerealizovana sredstva najvećim dijelom odnose se na Ministarstvo prometa i komunikacija, kod kojeg je od planiranih 229.300.000 KM za izgradnju cesta i brzih cesta realizovano 46.008.131 KM (21% od iznosa utvrđenih Budžetom FBiH i programima), dok je od odobrenih 19.700.000 KM za JP Aerodrom Bihać d.o.o. realizovano 3.018.111 KM (15%). Pored toga, za izgradnju bazena Mostar, Sportske dvorane Mostar i Hrvatskog narodnog kazališta Mostar od planiranih 13.500.000 KM realizovano je samo 4.900.000 KM, odnosno 36,29%. S obzirom na to da se nije vodilo računa o spremnosti projekata za realizaciju i potrebnom vremenu za realizaciju, ne možemo potvrditi realnost planiranja kapitalnih transfera kod ovih budžetskih korisnika, što nije u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH.

U skladu sa Zakonom o izvršavanju Budžeta FBiH za 2022. godinu, definisano je da se ovi transferi realizuju programima utroška sredstava koje usvaja Vlada FBiH na prijedlog budžetskih korisnika, koji treba da sadrži naziv, svrhu, kriterij za raspodjelu sredstava, visinu sredstava, izvore sredstava, kategoriju korisnika sredstava, te način i rokove izvještavanja. Budžetski korisnici su dužni da o utrošenim sredstvima izvještavaju Ministarstvo finansija kvartalno, a Ministarstvo finansija Vladu FBiH, u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH. Izvještaje o dodijeljenim sredstvima, s listom korisnika kojima su dodijeljena, budžetski korisnici dužni su objaviti na Internet-stranici.

U nastavku dajemo tabelarni pregled planiranih i ostvarenih kapitalnih transfera, s indeksima ostvarenja u odnosu na planirana sredstva, te indeksima ostvarenja u odnosu na prethodnu godinu:

⁴⁹ Odluka o raspodjeli sredstava utvrđenih Budžetom FBiH za 2022. godinu Federalnom ministarstvu finansija sa ekonomskog koda „Tekući transferi drugim nivoima vlasti i fondovima – kantoni i općine“ i ekonomskog koda „Kapitalni transferi drugim nivoima vlasti i fondovima – kantoni i općine“ („Sl. novine FBiH“, br. 63/22)

Opis	Budžet FBiH za 2022. godinu	Ostvareni rashodi za 2022. godinu	Ostvareni rashodi za 2021. godinu	Index (3/2x100)	Index (3/4x100)	% udjela
1	2	3	4	5	6	7
1. Kapitalni transferi drugim nivoima vlasti	59.540.100	42.238.661	25.416.500	71	166	39
2. Kapitalni transferi pojedincima	1.500.000	1.490.961	1.474.263	99	101	1
3. Kapitalni transferi neprofitnim organizacijama	4.000.000	2.693.993	3.533.755	67	76	2
4. Kapitalni transferi javnim preduzećima	254.000.000	62.695.098	41.410.841	25	151	57
5. Kapitalni transferi privatnim preduzećima i poduzetnicima	905.000	0	0	0		0
I. Kapitalni transferi (od 1 do 5)	319.945.100	109.118.713	71.835.359	34	152	100

Kapitalni transferi drugim nivoima vlasti

Kapitalni transferi drugim nivoima vlasti realizovani su kod Ministarstva finansija (28.999.306 KM), Ministarstva raseljenih osoba i izbjeglica (4.999.732 KM), Ministarstva kulture i sporta (4.900.000 KM), Ministarstva prostornog uređenja (2.015.000 KM) i Ministarstva prometa i komunikacija (1.324.623 KM). Obavljenom revizijom transfera dodijeljenih nižim nivoima vlasti kod ovih budžetskih korisnika konstatovano je da:

- transfer odobren putem Ministarstva prometa i komunikacija za izgradnju brze ceste Prača – Goražde, nije planiran u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH, na osnovu relevantne dokumentacije, za projekte koji su spremni za realizaciju, s obzirom na to da planirana sredstva u iznosu od 8.500.000 KM nisu realizovana;
- posebni kriteriji za raspodjelu sredstva za programe/projekte obnove i zaštite nacionalnih spomenika koja su realizovana putem Ministarstva prostornog uređenja, te za finansiranje/sufinansiranje projekata u jedinicama lokalne samouprave putem Ministarstva finansija nisu mjerljivi i ne mogu se objektivno ocijeniti, što utiče na transparentnu raspodjelu sredstava. Pored toga, prilikom raspodjele sredstava jedinicama lokalne samouprave nisu ispoštovane odredbe člana 57. Zakona o budžetima u FBiH, kojim je propisana obaveza dostavljanja izvještaja o namjenskom utrošku sredstava, te da u slučaju nedostavljanja izvještaja korisnik ne može aplicirati za dodjelu sredstava;
- Kapitalni transferi drugim nivoima vlasti za Izgradnju bazena Mostar, Izgradnju Sportske dvorane Mostar i za Izgradnju Hrvatskog narodnog kazališta Mostar, koji su realizovani putem Ministarstva kulture i sporta nisu planirani u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH, odnosno planirani su bez detaljnog obrazloženja opisa programa (općih i posebnih ciljeva), procjene rezultata, te procjene nepredviđenih rashoda i rizika. Ne možemo potvrditi da su ovi projekti bili spremni za realizaciju, kao ni da će se sredstva realizovati za utvrđene namjene, što ima za posljedicu da je u toku godine realizovano samo 4.900.000 KM, odnosno 36,29% od planiranog iznosa Budžetom FBiH za 2022. godinu.

Kapitalni transferi pojedincima

Kapitalni transferi pojedincima realizovani su kod Ministarstva za pitanja boraca i invalida odbrambeno-oslobodilačkog rata za nabavku putničkih automobila za ratne vojne invalide. Odluku o izboru 50 korisnika sredstava za sufinsaniranje nabavke putničkih automobila ratnim vojnim invalidima 100% I grupe u 2022. godini Ministarstvo je donijelo 16. 8. 2022. godine. Korisnici su nabavili vozila od 20 različitih dobavljača, a Ministarstvo za pitanja boraca i invalida odbrambeno-oslobodilačkog rata je sufinsansiralo nabavke u pojedinačnim iznosima od 25.598 KM do 30.000 KM bez PDV-a.

Kapitalni transferi neprofitnim organizacijama

Kapitalni transferi neprofitnim organizacijama realizovani su kod Ministarstva prostornog uređenja (2.000.000 KM) – BEEP revolving fond za federalne javne objekte koji su obuhvaćeni Operativnim planom za poboljšanje energetske efikasnosti u institucijama FBiH, te Ministarstva rada i socijalne politike (693.993 KM) za osiguranje neophodnih infrastrukturnih uslova boravka i rada ustanova za zbrinjavanje na nivou FBiH.

Provedenom revizijom transfera za BEEP revolving fond, utvrdili smo da sredstva revolving fonda nisu realizovana u skladu sa Operativnim planom za poboljšanje energijske efikasnosti u institucijama FBiH, koji je Vlada FBiH usvojila u aprilu 2021. godine na prijedlog Ministarstva energije, rудarstva i industrije, kojim je od ukupno 36 javnih zgrada za ovaj period trebalo završiti 17. Zbog neblagovremeno provedenih pripremnih i kontrolnih mjera, u 2021. godini nije bilo aktivnosti, a iako su u 2022. godini tri institucije ispunjavale uslove za pokretanje aktivnosti izvođenja građevinskih radova, realizacije nije bilo. Posljedica navedenog je da nisu ostvareni usvojeni ciljevi smanjenja potrošnje energije u zgradama javne namjene, niti je razvijen održivi mehanizam finansiranja, kroz uštedu kao instrument otplate investicije u mjeru energetske efikasnosti. Također, zbog protoka vremena od usvajanja Operativnog plana EE došlo je do značajnog povećanja cijena građevinskog materijala u odnosu na planirane vrijednosti.

Kapitalni transferi javnim preduzećima

Kapitalni transferi javnim preduzećima realizovani su kod Ministarstva prometa i komunikacija (58.695.098 KM) za izgradnju autocesta i brzih cesta, za unapređenje avioprometa FBiH i sufinansiranje izgradnje željezničke infrastrukture i Ministarstva energije, rudarstva i industrije (4.000.000 KM) za Operator – Terminali Federacije d.o.o. Sarajevo (OTF) za povećanje kapitala „Naftni terminali Federacije“ d.o.o. Ploče (NTF). Obavljenom revizijom transfera dodijeljenih javnim preduzećima kod ovih budžetskih korisnika konstatovano je da:

- Transferi za izgradnju autocesta i brzih cesta i za unapređenje avioprometa nisu planirani u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH, na osnovu relevantne dokumentacije, za projekte koji su spremni za realizaciju. Za značajan broj projekata odobrena su sredstva za izradu projektne dokumentacije, eksproprijaciju i izvođenje radova, zbog čega se ne može zaključiti da su projekti spremni za realizaciju, kao ni da će se realizovati sredstva planirana za izvođenje radova, što ima uticaja na nisku realizaciju raspoloživih namjenskih sredstava iz kojih se finansiraju ovi kapitalni transferi.
- Nije izvršeno uvećanje osnovnog kapitala prema Odluci o dodjeli sredstava za 2022. godinu, iako je Vlada FBiH dala saglasnost OTF-u i NTF-u za pokretanje postupka povećanja osnovnog kapitala pred nadležnim sudom.

6.2.2.5 Interventna sredstva

Programima utroška sredstava tekućih i kapitalnih transfera, koje je Vlada FBiH usvojila odlukama, planirana su i interventna sredstva, koja su raspoređivana korisnicima na osnovu odluka ministara, po zahtjevima korisnika, a ne u hitnim i nepredviđenim okolnostima, kako je utvrđeno programima utroška. Raspoljeda je vršena dijelom bez primjene kriterija i prijave potencijalnih korisnika na javni poziv, zbog čega ne možemo utvrditi osnovanost i opravdanost planiranja i realizacije interventnih sredstava, jer aktivnosti za koje su odobrena sredstva nisu uzrokovane nepredviđenim slučajevima, što zahtijeva hitnost finansiranja. Utvrđeni nalazi uočeni su kod Ministarstva prostornog uređenja putem kojeg je dodjeljeno 350.000 KM interventnih sredstava, Ministarstva kulture i sporta (542.000 KM) i Ministarstva za pitanja boraca i invalida odbrambeno-oslobodilačkog rata (70.000 KM). Napominjemo da Ministarstvo prostornog uređenja programima o utrošku sredstava u 2023. godini nije planiralo interventna sredstava.

Kategorija interventnih sredstava nije regulisana Zakonom o izvršavanju Budžeta FBiH za 2022. godinu, zbog čega smatramo da nema zakonskog osnova za ovakav način planiranja i raspodjele sredstava, jer ona imaju karakter rezerve za koju je planiranje i raspodjela regulisana Zakonom o budžetima u FBiH i Zakonom o izvršavanju Budžeta FBiH za 2022. godinu. S obzirom na navedeno, kao i na to da interventna sredstva raspoređuju ministri uglavnom bez primjene kriterija hitnosti, može se zaključiti da je ovakav način raspodjele kroz programe utroška sredstava ministrima dao veće pravo nego što je to predviđeno Zakonom o budžetima u FBiH. Imajući u vidu namjenu korištenja ovih sredstava i način raspoređivanja, ne možemo potvrditi da postoji osnova za planiranje interventnih sredstava kroz programe tekućih i kapitalnih transfera.

Preporuka:

- *Vlada FBiH treba preispitati opravdanost planiranja i odobravanja interventnih sredstava kod usvajanja programa utroška sredstava transfera, u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH i Zakonom o izvršavanju budžeta FBiH za godinu za koju se planira realizacija transfera.*

6.2.2.6 Nadzor nad namjenskim utroškom sredstava transfera, izvještavanje i praćenje efikasnosti uloženih sredstava

U skladu s članom 57. Zakona o budžetima u FBiH korisnici doznačenih transfera ili zajmova dužni su dostaviti budžetskom korisniku izvještaj o namjenskom utrošku sredstava, a u slučaju da korisnici ne dostave izvještaj o namjenskom utrošku sredstava neće imati pravo aplicirati za dodjelu sredstava u narednoj fiskalnoj godini. O utrošenim sredstvima budžetski korisnici dužni su da izvještavaju Ministarstvo finansija periodično, a Ministarstvo finansija Vladu FBiH, u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH. Zakonom o izvršavanju Budžeta FBiH za 2022. godinu i Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta FBiH utvrđena je obaveza izvještavanja budžetskih korisnika o namjenskom utrošku transfera. Budžetski korisnici su, u skladu s članom 16. stav 3. Pravilnika, obavezni da, uz obrazac br. 9 – Izvještaj o namjenskom utrošku transfera, dostavljaju i pismeno obrazloženje o namjenskom utrošku i razlozima za neutrošena sredstva. Međutim, nije propisana forma pisanih izvještaja, niti bitni elementi koje bi ono trebalo sadržavati.

Provedenim revizijama utvrdili smo da budžetski korisnici nisu u potpunosti uspostavili nadzor nad namjenskim utroškom sredstava, koji provode komisije za nadzor. Naime, kod pojedinih budžetskih korisnika sredstva su doznačena korisnicima u toku godine iako nije izvršen nadzor nad namjenskim utroškom sredstava koja su dodijeljena u prethodnom periodu. Pored toga, konstatovali smo da programima utroška nije utvrđena namjena dodijeljenih sredstava, zbog čega nije moguće utvrditi namjenski utrošak uloženih budžetskih sredstava u skladu s članom 57. Zakona o budžetima u FBiH.

Ne poduzimaju se blagovremeno aktivnosti na povratu neutrošenih ili nenamjenski utrošenih sredstava, a sredstva se najvećim dijelom doznačavaju u zadnjem kvartalu tekuće godine, što otežava nadzor nad namjenskim utroškom, jer se nadzor obavlja u godini kada su sredstva već planirana za tu godinu. Napominjemo da se sredstva kontinuirano planiraju i odobravaju određenim budžetskim korisnicima, iako je u prethodnim godinama konstatovano da budžetski korisnici nisu poduzimali adekvatne mjere i aktivnosti u dijelu nadzora nad namjenskim utroškom sredstava transfera, izvještavanja i praćenja efikasnosti uloženih sredstava.

Najveći broj budžetskih korisnika ne vrši evaluaciju efekata dodijeljenih budžetskih sredstava u skladu sa Smjernicama o minimalnim standardima dodjele budžetskih sredstava putem transfera i subvencija u FBiH⁵⁰, a što je i osnov za planiranje sredstava u narednom periodu.

Budžetski korisnici periodičnim izvještavanjem podnose obrazac br. 9 – Izvještaj o namjenskom utrošku transfera, ali u njemu nije na odgovarajući način dano obrazloženje o namjenskom utrošku sredstava realizovanih po programima utroška koje je odobrila Vlada FBiH.

⁵⁰ „Sl. novine FBiH“, br. 15/18

Naime, prihvataju se narativni izvještaji koji su formalnog karaktera i uglavnom sadrže naziv dodijeljenog transfera s iznosom realizovanih sredstava. Izvještajima nisu obuhvaćene informacije o efektima realizovanih transfera, koje bi trebale služiti kao osnov za planiranje u narednom periodu.

Osvrt na tekuće i kapitalne transfere

Prilikom planiranja i realizacije sredstava tekućih i kapitalnih transfera nisu ispoštovane odredbe Zakona o budžetima u FBiH i Zakona o izvršavanju Budžeta FBiH za 2022. godinu u dijelu utvrđivanja svrhe programa (namjene dodijeljenih sredstava), kriterija za raspodjelu sredstava, zaključivanja ugovora s korisnicima i izvještavanja, iako je navedenim zakonima regulisan način raspodjele tekućih i kapitalnih transfera. Naime, programima za raspodjelu koje su predlagala ministarstva, a Vlada FBiH usvajala, nisu u svim slučajevima predlagani projekti spremni za realizaciju, nisu utvrđeni mjerljivi kriteriji, obaveza raspisivanja javnog poziva za dodjelu sredstava, te nije u svim slučajevima regulisana obaveza zaključivanja ugovora s korisnicima sredstava kojima bi se regulisala međusobna prava i obaveze.

Pored toga, ministarstva nisu shodno zaključenim ugovorima poduzimala aktivnosti s ciljem povrata sredstava na JRT FBiH, u situacijama kada korisnici nisu ispunjavali ugovorene obaveze. Navedeno ukazuje na to da se nisu ispoštivali osnovni principi budžeta u skladu s članom 4. Zakona o budžetima u FBiH. Sredstva se kontinuirano planiraju i odobravaju određenim budžetskim korisnicima, iz godine u godinu, iako je u prethodnim godinama konstatovano da oni nisu poduzimali adekvatne mjere i aktivnosti u dijelu nadzora nad namjenskim utroškom transfera, izvještavanja i praćenja efikasnosti uloženih sredstava.

Za finansiranje pojedinih oblasti tekućih transfera nisu doneseni zakonski propisi ili nisu usaglašeni sa Zakonom o budžetima u FBiH. Navedeno se posebno odnosi na finansiranje Fonda solidarnosti, u vezi s kojim nije usaglašen Zakon o zdravstvenom osiguranju sa Zakonom o budžetima u FBiH. Također, obavljanje poslova iz oblasti šumarstva nije regulisano zakonom na nivou FBiH, niti su izvršene izmjene Zakona o vodama, koji je 2017. godine Vlada FBiH poslala u daljnju proceduru razmatranja.

Osim toga, planirani su i realizovani transferi pojedinih korisnika, iako nemaju zakonski osnov za planiranje, a preko pojedinih korisnika planiraju se i realizuju transferi pojedincima za svrhe za koje se izdvajaju sredstva preko resornih ministarstava (troškovi liječenja, pomoć socijalno ugroženim osobama, povratnicima i raseljenim osobama, učenicima i studentima, sportistima, naučnicima, za humanitarne akcije i sl.).

Preporuke:

- *potrebno je da Vlada FBiH, poduzme aktivnosti na prijedlogu izmjena i dopuna zakonskih propisa kojima se reguliše finansiranje pojedinih oblasti u zdravstvu, poljoprivredi i šumarstvu iz budžetskih sredstava;*
- *Vlada FBiH treba poduzeti aktivnosti prema budžetskim korisnicima putem kojih se dodjeljuju sredstva transfera na osnovu programa utroška sredstava koje donosi Vlada FBiH, kako bi se na odgovarajući način vršilo izvještavanje i nadzor nad namjenskim utroškom dodijeljenih sredstava krajnjim korisnicima;*
- *potrebno je da Vlada FBiH i Ministarstvo finansija poduzmu mjere vezane za ocjenu opravdanosti finansiranja transfera koji nemaju zakonski osnov.*

6.2.2.7 Izdaci za kamate

Izdaci za kamate iskazani su u iznosu od 86.153.735 KM, što u odnosu na planirana sredstva (105.095.145 KM) predstavlja izvršenje od 81,98 %. U odnosu na prethodnu godinu (77.021.557 KM) veće su za 9.132.178 KM. Izdatke za kamate čine: izdaci za kamate po vanjskom dugu (76.797.735 KM) i izdaci za kamate na domaće pozajmljivanje (9.356.000 KM).

Izdaci za kamate po vanjskom dugu odnose se na kamate na pozajmice primljene kroz Državu – relevantne obaveze (74.829.169 KM) i kamate na pozajmice direktnih ino obaveza FBiH (1.968.566 KM). Kamate na pozajmice primljene kroz Državu – relevantne obaveze iskazane su u iznosu od 74.829.169 KM, a plaćene su u iznosu od 78.145.031 KM. Naime, u toku 2022. godine došlo je do povećanja troškova servisiranja vanjskog duga, koji su nastali kroz nepovoljno kretanje kurseva valuta (valutnog rizika), rasta kamatnih stopa (kamatnog rizika) i drugih troškova servisiranja obaveza po vanjskom dugu. U novembru su na naplatu dospjele obaveze (kamate) za otplate vanjskog duga FBiH u iznosu od 3.315.862 KM, koje su plaćene. S obzirom na to da na poziciji izdaci za kamate u okviru Ministarstva finansija nisu planirana dovoljna sredstva, evidentiranje otplate kamata izvršeno je na razgraničenjima u okviru Glavne knjige Trezora. **Navedeno nije u skladu s članom 76. Zakona o budžetima u FBiH, kojim je propisano da se rashodi i izdaci priznaju na osnovu nastanka poslovнog događaja (obaveze) i u izvještajnom periodu na koji se odnose nezavisno o plaćanju.**

Izdaci za kamate na domaće pozajmljivanje odnose se na kamate po emitovanim dugoročnim obveznicama.

6.2.2.8 Izdaci za nabavku stalnih sredstava

Izdaci za nabavku stalnih sredstava iskazani su u iznosu od 42.226.365 KM, što je u odnosu na planirana sredstva (117.748.588 KM) manje za 75.522.223 KM. Nerealizovani iznos sredstava najvećim dijelom odnosi se na „Nabavka građevina - Smještaj institucija Vlade Federacije BiH“ (20.000.000 KM), „Nabavka opreme - Nabavka letjelica za gašenje požara“ (30.000.000 KM), „Rekonstrukcija i investicijsko održavanje - Rekonstrukcija/sanacija/adaptacija zgrade Vlade Federacije Bosne i Hercegovine u Sarajevu i objekta poslovne zgrade "Staklena Banka" u Mostaru (12.881.600 KM)“.

Struktura realizovanih izdataka je sljedeća: građevine (6.675.714 KM), oprema (11.672.182 KM), ostala stalna sredstva (19.517.024 KM), stalna sredstva u obliku prava (3.562.881 KM) i rekonstrukcija i investicijsko održavanje (798.565 KM).

Najznačajniji izdaci odnose se na nabavku ostalih stalnih sredstava, koji se odnose na nabavku robnih rezervi iskazanih kod Federalne direkcije za robne rezerve. Povećanja opreme i sredstava u obliku prava evidentno je kod većine budžetskih korisnika.

6.2.2.9 Izdaci za finansijsku imovinu

Izdaci za finansijsku imovinu iskazani su u iznosu od 18.500.000 KM, a najvećim dijelom u iznosu od 15.000.000 KM odobreni su Odlukom Vlade FBiH o odobravanju kredita Union banch d.d. Sarajevo po subordiniranim uslovima⁵¹, s rokom dospjeća od 25 godina i fiksnom godišnjom kamatnom stopom od 0,1%, a odobrena sredstva kredita namijenjena su za plasiranje kreditne linije mladima za rješavanje stambenog pitanja.

6.2.2.10 Izdaci za otplatu dugova

Izdaci za otplate dugova iskazani su u iznosu od 730.517.057 KM, što u odnosu na planirana sredstva predstavlja izvršenje od 86,03 %, a u odnosu na prethodnu godinu (757.868.871 KM) manji su za 27.351.814 KM. Struktura izdataka je sljedeća: otplate dugova primljene kroz Državu (456.021.806 KM), otplate domaćeg zaduživanja (220.000.000 KM), otplate unutrašnjeg duga (46.340.452 KM) i vanjske otplate (8.154.799 KM).

Nerealizovani iznos odobrenih sredstava (118.618.110 KM) najvećim dijelom odnosi se na otplate domaćeg pozajmljivanja po osnovu emisije trezorskih zapisa (100.000.000 KM), otplate obaveza po vanjskom dugu (10.883.145 KM), te otplate po unutrašnjem dugu (7.526.976 KM).

⁵¹ „Sl. novine FBiH“, br. 39/22

Otplate po osnovu emisije dugoročnih obveznica izvršene su u iznosu od 170.000.000 KM, koliko su i planirane Budžetom za 2022. godinu, međutim otplate po osnovu emisije trezorskih zapisa izvršene su u iznosu od 50.000.000 KM, što je za 100.000.000 KM manje u odnosu na planirane. Uzimajući u obzir da se kratkoročni vrijednosni papiri uglavnom emitiraju u cilju održavanja adekvatnog nivoa solventnosti, te uvažavajući stanje sredstava na JRT FBiH, od planirane četiri aukcije trezorskih zapisa ukupne vrijednosti od 250.000.000 KM održana je jedna ukupne vrijednosti od 50.000.000 KM (sa rokom dospijeća od devet mjeseci). U 2022. godini izvršena je jedna otplata po osnovu dospjelih obaveza trezorskih zapisa u iznosu od 50.000.000 KM po emisiji iz 2021. godine, koja je dospjela i plaćena. Uzimajući u obzir nivo solventnosti i smanjene potrebe za finansiranjem, a što je konstatovano i u zapisnicima Odbora za likvidnost koji je pratio stanje Budžeta FBiH po kvartalima u 2022. godini, preostale aukcije trezorskih zapisa koje su planirane u 2022. godini su otkazane.

Otplate obaveza po vanjskom dugu planirane su u iznosu od 475.267.739 KM, a realizovane su u iznosu od 464.176.604 KM, što je za 11.091.135 KM manje u odnosu na odobrena sredstva. Najveći dio manje realizovanih obaveza po vanjskom dugu odnosi se na planirana, a nekorištena sredstva korektivnog faktora. Korektivni faktor (5%) je rezerva za neplanirane troškove, radi mogućeg povećanja troškova servisiranja vanjskog duga tokom godine, koji mogu nastati kroz nepovoljno kretanje kursa valuta (valutnog rizika), uslijed rasta kamatnih stopa (kamatnog rizika) i drugih troškova servisiranja obaveza po vanjskom dugu (otplate troškova novougovorenih kredita). **Uslijed povećanja troškova servisiranja vanjskog duga u 2022. godini bilo je potrebno iskoristiti sredstva rezerve.**

6.2.2.11 Tekuća budžetska rezerva

Budžetom FBiH za 2022. godinu planirana su sredstva tekuće rezerve u iznosu od 5.155.000 KM, od čega se 5.000.000 KM odnosi na tekuću rezervu Vlade FBiH, 75.000 KM na tekuću rezervu premijera i po 40.000 KM na dva zamjenika premijera.

Odlukom Vlade FBiH⁵² od 24. 11. 2022. godine o preraspodjeli sredstava iz Budžeta FBiH za 2022. godinu izvršena je preraspodjela sredstava u iznosu od 18.873.100 KM na način da je umanjena pozicija Vlade FBiH, Nabavka građevina – Smještaj institucija Vlade FBiH u iznosu od 14.873.100 KM i pozicija Ministarstva energije, rudarstva i industrije „Tekući transferi neprofitnim organizacijama - Transfer Agenciji za privatizaciju u Federaciji BiH za zaštitu od evikcije sudske sporova“ u iznosu od 4.000.000 KM, a uvećana pozicija „Tekuće rezerve Vlade FBiH“ za 18.873.100 KM.

Tekuća rezerva za 2022. godinu poslije preraspodjele iznosila je ukupno 24.028.100 KM. Realizacija sredstva tekuće rezerve za 2022. godinu iznosila je 23.028.643 KM ili 95,8% odobrenih sredstava, od čega je iznos od 22.874.649 KM realizovan na osnovu odluka Vlade FBiH, a 153.994 KM realizovano je aktima premijera i zamjenika premijera Vlade FBiH.

Sredstva tekuće rezerve planirana u budžetu, koriste se za nepredviđene namjene, za koje nisu planirana sredstva ili za namjene za koje se tokom godine pokaže da za njih nisu utvrđena dovoljna sredstva, jer ih pri planiranju budžeta nije bilo moguće predvidjeti u skladu sa odredbama člana 60. Zakona o budžetima u FBiH. Zakon o izvršavanju Budžeta FBiH za 2022. godinu, odredbama člana 10., na isti način uređuju korištenje sredstava tekuće rezerve uz dodatak teksta koji glasi „te u drugim slučajevima kada o tome odluči Vlada“.

Korištenje sredstava tekuće rezerve odobrava Vlada FBiH na prijedlog Ministarstva finansija, u skladu sa članom 61. Zakona o budžetima u FBiH i članom 11. Zakona o izvršavanju budžeta FBiH za 2022. godinu. Procedura dodjele sredstava tekuće rezerve uređena je Odlukom o procedurama za dodjelu finansijskih sredstava iz tekuće rezerve Budžeta FBiH.⁵³

⁵² „Sl. novine FBiH“, br. 94/22

⁵³ „Sl. novine FBiH“, br. 106/14

Ministarstvima i drugim federalnim upravnim organima iz tekuće rezerve Vlade FBiH, u skladu sa odlukama Vlade FBiH, dodijeljena su sredstva za različite namjene, a najvećim dijelom za: isplatu jednokratne novčane naknade nezaposlenim licima u skladu s Uredbom o pomoći stanovništvu uslijed rasta indeksa potrošačkih cijena⁵⁴ za 187.247 korisnika (18.724.700 KM), subvencije privatnim preduzećima (1.550.000 KM), saniranje posljedica prirodne nepogode izazvane zemljotresom na području Hercegovine (700.000 KM), plaćanje troškova distribucije i podjele dizel goriva poljoprivrednim proizvođačima u FBiH (322.000 KM), adaptaciju i prilagođavanje dodijeljenog poslovnog prostora potrebama Javne ustanove Federalne novinske agencije (227.000 KM), finansijsku pomoć Caritasu Vrhbosanske nadbiskupije i Medžlisu Islamske zajednice Gradačac (400.000 KM), uniforme polaznika policijske obuke (195.000 KM) i dr.

Uvidom u dokumentaciju koja se odnosi na raspodjelu sredstava tekuće rezerve premijera i dva zamjenika premijera, utvrđeno je da je iz tekuće rezerve premijera na osnovu pojedinačnih rješenja o odobravanju sredstava isplaćeno 74.994 KM, dok iz tekuće rezerve dva zamjenika premijera 79.000 KM. Sredstva tekuće rezerve dodjeljivana su na osnovu zahtjeva fizičkih i pravnih lica, na ime jednokratnih pomoći pojedincima za troškove liječenja i udruženjima za sufinansiranje rada i organizaciju raznih manifestacija (humanitarnog, sportskog i socijalnog karaktera), i druge vidove pomoći.

Putem Ministarstva rada i socijalne politike, iz sredstava Tekuće rezerve Vlade FBiH, realizovan je transfer za kantonalne službe za zapošljavanje iznosu od 18.724.700 KM. Odlukom Vlade FBiH⁵⁵ utvrđen je konačan iznos sredstava potreban za isplatu jednokratne novčane naknade nezaposlenim osobama u iznosu od 18.724.700 KM, na osnovu podataka nadležnih kantonalnih službi za zapošljavanje. Odlukom je definisano da će se sredstva isplatiti na transakcijske račune svake od kantonalnih službi za zapošljavanje, koje su dužne dostaviti Vladi FBiH izvještaj o realizaciji sredstava, sa podacima o broju osoba kojima je isplata izvršena i ukupno utrošenim novcem, najkasnije do 15. 1. 2023. godine. Ukoliko sredstva ne budu utrošena u svrhe isplate jednokratne novčane naknade, službe za zapošljavanje su obavezne izvršiti povrat sredstava. Ministar Ministarstva rada i socijalne politike je 27. 3. 2023. godine donio Rješenje o imenovanju Komisije za provjeru valjanosti dokumentacije dostavljene od strane kantonalnih službi za zapošljavanje u svrhu isplate jednokratne novčane naknade nezaposlenim osobama sa zadatkom da izvrši provjeru valjanosti dokumentacije i sačini detaljan izvještaj sa relevantnim informacijama, te prijedlogom mjera. Komisija je 14. 4. 2023. godine sačinila Izvještaj o valjanosti dokumentacije i konstatovala da su kantonalne službe bile u obavezi u propisanoj formi podnijeti zahtjev za isplatu sredstava i dostaviti spiskove osoba koje ostvaruju pravo na jednokratnu naknadu, koji su trebali biti ovjereni i potpisani od odgovorne osobe. Ministarstvo rada i socijalne politike je 17. 4. 2023. godine uputilo dopis Federalnom zavodu za zapošljavanje i svim kantonalnim službama za zapošljavanje, kojim je zatraženo da se u skladu sa Zaključkom o dopuni Zaključka Vlade FBiH od 6. 4. 2023. godine dostave izvještaji o realizaciji dodijeljene jednokratne novčane naknade nezaposlenim licima, potpisani i ovjereni od ovlaštenih lica sa relevantnom dokumentacijom kao i podacima o licima kojima su dodijeljena sredstva. **Dalnjih aktivnosti po ovom pitanju nije bilo i nemamo saznanja o tome da su kantonalne službe za zapošljavanje dostavile izvještaje i da je izvršena kontrola namjenskog utroška sredstava.**

Izvještaj o odobravanju izdvajanja finansijskih sredstava iz Tekuće rezerve Vlade FBiH za 2022. godinu u periodu od 1. 1. 2022. do 31. 12. 2022. godine Ministarstvo finansija je sačinilo 9. 1. 2023. godine i dostavilo Vladi FBiH na propisanim obrascima zajedno sa tekstualnim obrazloženjem.

U skladu s preporukom iz izvještaja za prethodnu godinu, u obrazloženju je navedeno da li je budžetski korisnik dostavio izvještaj o utrošku odobrenih sredstava sa danom sačinjanja izvještaja i time postupio u skladu s Odlukom o procedurama za dodjelu tekuće rezerve. Međutim, dio korisnika nije dostavio izvještaj.

⁵⁴ „Sl. novine FBiH“, br. 55/22, 77/22, 86/22

⁵⁵ Odluka o utvrđivanju konačnog iznosa sredstava za isplatu jednokratne novčane naknade nezaposlenim osobama, V. broj: 1764/2022 od 8. 12. 2022. godine

Izvještaj o odobravanju izdvajanja finansijskih sredstava iz Tekuće rezerve Budžeta Vlade FBiH za 2022. godinu po odlukama Vlade FBiH, rješenjima premijera i rješenjima zamjenika premijera za period od 1. 1. 2022. do 31. 12. 2022. godine Vlada FBiH je usvojila Zaključkom⁵⁶ od 19. 1. 2023. godine.

U skladu s članom 61. Zakona o budžetima i članom VII stav 3 Odluke o procedurama za dodjelu finansijskih sredstava iz Tekuće rezerve Budžeta FBiH, Vlada FBiH je obavezna polugodišnje izvještavati Parlament FBiH o korištenju sredstava iz tekuće rezerve, te je izvještaj koji je usvojila dostavila Parlamentu. Vlada FBiH usvojila je nepotpun izvještaj o korištenju sredstava tekuće rezerve za 2022. godinu jer pojedini budžetski korisnici nisu nadležnom ministarstvu dostavili izvještaj o korištenju odobrenih sredstava, zbog čega Parlament FBiH ne raspolaže potpunim informacijama o korištenju sredstava iz tekuće rezerve Vlade FBiH.

Zakonom o budžetu u FBiH i Odlukom o procedurama za dodjelu finansijskih sredstava iz tekuće rezerve Budžeta FBiH, u dijelu korištenja sredstava tekuće rezerve utvrđeno je da se ova sredstva koriste za nepredviđene namjene, za koje u budžetu nisu planirana sredstava ili za namjene za koje se tokom godine pokaže da za njih nisu utvrđena dovoljna sredstva, jer ih pri planiranju budžeta nije bilo moguće predvidjeti. Međutim, Zakonom o izvršavanju Budžeta FBiH za 2022. godinu predviđeno je da se ova sredstva mogu koristiti i u drugim slučajevima kada o tome odluči Vlada FBiH, a što je imalo za posljedicu da su se sredstva Tekuće rezerve odobravala i za namjene koje su budžetski korisnici trebali planirati Budžetom. Revizijom je utvrđena i nedosljedna primjena procedura propisanih Odlukom o procedurama za dodjelu finansijskih sredstava iz tekuće rezerve Budžeta FBiH, u dijelu dostavljanja pismenog izvještaja Ministarstvu finansija o korištenju ovih sredstava.

Odobravanjem sredstava Tekuće rezerve po odlukama Vlade kada se ne radi o hitnim i nepredviđenim izdacima narušava se princip transparentnosti, što je budžetsko načelo utvrđeno članom 4. Zakona o budžetima u FBiH.

Preporuka:

- poduzeti aktivnosti kako bi se izvršio nadzor nad namjenskim utroškom sredstava dodijeljenih iz tekuće rezerve Vlade FBiH kantonalnim službama za zapošljavanje.*

6.2.3 Finansijski rezultat

Ostvareni prihodi, primici i finansiranje u odnosu na rashode i izdatke za 2022. godinu iskazani su u sljedećoj tabeli:

R. br.	Opis	Budžet FBiH za 2022. godinu	Ostvareno u 2022. godini	Ostvareno u 2021. godini	Index (4/3)	Index (4/5)
1	2	3	4	5	6	7
I	PRIHODI (1 + 2 + 3)	4.471.499.362	4.796.264.523	4.332.611.328	107	111
1	Prihodi od poreza	3.978.873.825	4.368.394.512	3.867.635.704	110	113
2	Neporezni prihodi	488.122.437	400.361.638	461.745.283	82	87
3	Transferi i donacije	4.503.100	27.508.373	3.230.342	611	852
II	RASHODI (1 + 2 + 3 + 4)	4.612.235.022	4.309.271.810	3.975.237.869	93	108
1	Tekući rashodi	4.182.039.777	4.113.999.362	3.826.380.953	98	108
2	Kapitalni transferi	319.945.100	109.118.713	71.835.359	34	152
3	Izdaci za kamate	105.095.145	86.153.735	77.021.557	82	112
4	Tekuća rezerva	5.155.000	0	0	0	
III	TEKUĆI SUFICIT (I - II)	-140.735.660	486.992.713	357.373.459	-346	136
IV	NETO NABAVKA STALNIH SREDSTAVA (2 - 1)	-117.738.588	128.774.518	236.424.854	-109	54
1	Ostali kapitalni primici	10.000	171.000.883	250.934.801	1710009	68
2	Izdaci za nabavku stalnih sredstava	117.748.588	42.226.365	14.509.947	36	291
V	UKUPAN SUFICIT (III - IV)	-258.474.248	615.767.232	593.798.313	-238	104

⁵⁶ V. broj: 63/2023 od 19. 1. 2023. godine

R. br.	Opis	Budžet FBiH za 2022. godinu	Ostvareno u 2022. godini	Ostvareno u 2021. godini	Index (4/3)	Index (4/5)
VI	NETO POVEĆANJE FINANSIJSKE IMOVINE (1-2)	81.500.000	-18.500.000	-17.963.903	-23	103
1	Primici od finansijske imovine	100.000.000	0	0	0	
2	Izdaci za finansijsku imovinu	18.500.000	18.500.000	17.963.903	100	103
VII	NETO ZADUŽIVANJE (1 - 2)	-29.135.167	-393.511.920	-542.500.913	1351	73
1	Primici od zaduživanja	820.000.000	337.005.137	215.367.958	41	156
2	Izdaci za otplate dugova	849.135.167	730.517.057	757.868.871	86	96
VIII	UKUPAN FINANSIJSKI REZULTAT/DEFICIT (V + VI + VII)	-206.109.415	203.755.311	33.333.497	-99	611
IX	RAZGRANIČENI PRIHODI	120.000.000			0	
X	OSTVARENİ SUFİCİT İZ RANİJEG PERİODA	86.109.415			0	
XI	UKUPAN FINANSIJSKI REZULTAT (X + IX - VIII)	0	203.755.311	33.333.497		611

U revidiranoj godini ukupni prihodi, primici i finansiranje iskazani su u iznosu od 5.304.270.543 KM, rashodi, izdaci i otplate dugova u iznosu od 5.100.515.233 KM, te je ostvaren pozitivan finansijski rezultat u iznosu od 203.755.311 KM. Budžet FBiH za 2022. godinu je uravnotežen, odnosno planiran tako da ukupni prihodi i primici pokrivaju ukupne rashode i izdatke. Imajući u vidu da je planiran tekući deficit u iznosu od 206.109.514 KM, planirano je finansiranje deficita iz razgraničenih prihoda namjenskih sredstava, te ostvarenog suficita iz ranijeg perioda.

Prihodi, primici i finansiranje ostvareni su za 293.348.234 KM manje u odnosu na planirana sredstva, što je u najvećem dijelu rezultat nerealnog planiranja primitaka od zaduživanja i primitaka od finansijske imovine. Istovremeno su manje realizovani planirani rashodi, izdaci i otplate dugova u odnosu na planirane za 497.103.545 KM. Najznačajnije odstupanje konstatovano je kod kapitalnih transfera koji su manje realizovani u iznosu od 210.826.387 KM, otplata dugova 118.618.110 KM i izdataka za nabavku stalnih sredstava za 75.522.223 KM. Iako su manje realizovani prihodi, primici i finansiranje, na pozitivan finansijski rezultat u najvećem dijelu uticali su manje realizovani planirani rashodi, izdaci i otplate dugova u odnosu na odobrena sredstva.

Akumulirani neraspoređeni višak prihoda nad rashodima/suficit u bilansu stanja na 31. 12. 2022. iskazan je u iznosu od 487.597.602 KM, što je u odnosu na prethodnu godinu više za 205.899.531 KM. Osim za pozitivan finansijski rezultat revidirane godine (203.755.311 KM), povećanje akumuliranog viška prihoda nad rashodima izvršeno je za 2.144.220 KM, što se odnosi na korekcije knjiženja prihoda i rashoda iz prethodnih perioda po zahtjevima budžetskih korisnika, koje su u 2022. godini teretile akumulirani višak prihoda nad rashodima.

6.3 BILANS STANJA

6.3.1 Gotovina, kratkoročna potraživanja, razgraničenja i zalihe

Gotovina, kratkoročna potraživanja, razgraničenja i zalihe iskazani su u iznosu od 900.611.637 KM, a čine ih: novčana sredstva (544.086.907 KM), kratkoročna potraživanja (243.615.008 KM), kratkoročni plasmani (85.633.669 KM), kratkoročna razgraničenja (26.516.120 KM) i finansijski i obračunski odnosi s drugim povezanim jedinicama (759.934 KM).

6.3.1.1 Novčana sredstva

Novčana sredstva, iskazana u iznosu od 544.086.907 KM. Sredstva na transakcijskim računima na 31. 12. 2022. godine iznosila su 680.653.939 KM. Stanje novčanih sredstava iskazano u bilansu stanja u iznosu od 544.086.907 KM posljedica je iskazanog potražnog salda na kontu za poravnanje u Glavnoj knjizi Trezora u iznosu od 137.101.813 KM, koje se odnosi na obaveze koje su unesene sa 31. 12. 2022. godine i koje su povučene na plaćanje, a likvidirane su u januaru 2023. godine.

U skladu sa Zakonom o trezoru u FBiH svi javni prihodi budžeta Federacije BiH moraju se uplatiti na Jedinstveni račun Trezora (u daljem tekstu: JRT)⁵⁷, koji je u nadležnosti Ministarstva finansija. Ovi javni prihodi moraju se uplatiti na Depozitni račun Budžeta FBiH⁵⁸ (u daljem tekstu: Depozitni račun), koji se na kraju dana raspoređuju na transakcijske račune, a sa Depozitnog računa mogu se isplatiti samo više ili pogrešno uplaćeni prihodi koji se odnose na tekuću fiskalnu godinu. Ministarstvo finansija je otvorilo Depozitni račun kod Union banke d.d. Sarajevo.

Revizijom je utvrđeno da se proces učitavanja depozitnog izvoda u Glavnu knjigu Trezora vrši automatski na dnevnoj osnovi. Depozitni izvod koji je kreiran u TXT formatu importuje se u Glavnu knjigu Trezora, na osnovu čega se dobije informacija o ukupnom iznosu uplaćenih javnih prihoda za taj dan. Nakon toga, vrše se korekcije vrste prihoda i budžetskih organizacija za koje je osnov organizaciona klasifikacija za budžet i budžetske korisnike. Prihodima se dodjeljuje subanalitika, gdje se za javne prihode koji pripadaju podračunu dodjeljuje subanalitika GG9999, a za ostale prihode GG1006. U završnoj fazi učitavanja depozitnog izvoda kreira se nalog koji se knjiži u Glavnoj knjizi Trezora.

U skladu s Računovodstvenim politikama za federalne budžetske korisnike i Trezor u okviru Ostalih novčanih i deponovanih sredstava evidentira se poravnanje za primljene prihode i izvršeno plaćanje sa Jedinstvenog računa Trezora, kao i poravnanje po izvršenom prometu gotovine. Knjigovodstveno evidentiranje depozitnog izvoda vrši se u okviru grupe konta 1118 – Ostala novčana sredstva.

Izvršili smo uvidom u izvode na određeni dan, i utvrdili smo da se javni prihodi uplaćeni u korist Budžeta FBiH sa Depozitnog računa na kraju dana raspoređuju na transakcijske račune. Uvidom u bankovne izvode transakcijskih računa, računa za posebne namjene na 31. 12. 2022. godine, kojima raspolaže Ministarstvo finansija, potvrdili smo da knjigovodstveno stanje odgovara stanju prema izvodima banke. Pored toga, uvidom u izvod Depozitnog računa na 31. 12. 2022. godine utvrdili smo da je stanje 0 KM. Prema dostavljenim podacima od Union banke d.d. Sarajevo, ukupni priliv sredstava na Depozitni račun u toku 2022. godine iznosio je 4.698.597.697 KM.

U toku 2022. godine priliv na Depozitni račun iznosio je 4.698.597.697 KM, a na svim transakcijskim računima 4.755.841.146 KM. Razlika više uplaćenih sredstava na transakcijske račune (57.243.449 KM) u odnosu na uplaćena sredstva na Depozitni račun odnosi se na povrate sredstava, pogrešno uplaćena sredstva, refundacije bolovanja i sl.

U nastavku dajemo tabelarni pregled sredstava na transakcijskim računima, sa početnim stanjem na 1. 1. 2021. godine, prilivima i odlivima u toku 2022. godine i stanjem na 31. 12. 2022. godine:

R. br.	Transakcijski računi	Stanje računa 1. 1. 2022. godine	Promet 2022. godina		Stanje računa 31. 12. 2022. godine
			Priliv sredstava	Odliv sredstava	
1	2	3	4	5	3
1.	Union banka d.d. Sarajevo	131.154.736	1.623.051.953	1.632.502.570	121.704.119
2.	ASA Banka d.d. Sarajevo	39.681.174	1.012.424.373	895.143.660	156.961.886
3.	Privredna banka Sarajevo d.d. Sarajevo	123.207.335	1.038.484.686	1.024.653.767	137.038.253
4.	Intesa Sanpaolo banka d.d. BiH	77.736.948	1.050.488.975	1.018.976.699	109.249.224
	UKUPNO	371.780.193	4.724.449.987	4.571.276.697	524.953.483

KM

⁵⁷ JRT je sistem bankovnih računa budžeta putem kojeg se izvršavaju uplate prihoda i primitaka, isplate rashoda i izdataka i evidentiraju u sistemu Glavne knjige trezora.

⁵⁸ Depozitni račun je bankovni račun otvoren u poslovnoj banci u ime ministarstva finansija, odnosno službi za finansije na koji se uplaćuju svi javni prihodi, a koji se na kraju radnog dana raspoređuju na transakcijske račune.

U nastavku dajemo tabelarni pregled sredstava na namjenskim i donatorskim transakcijskim računima, sa stanjem na 31. 12. 2022. godine:

KM

R. br.	Vrsta računa	Stanje računa 31. 12. 2022. godine	Stanje računa 31. 12. 2021. godine
1	2		3
1.	PTR – Upravljanje razvojnim sredstvima za implementaciju sredstava namijenjenih za finansiranje kapitalnih infrastrukturnih projekata	51.979.163	83.152.267
2.	PTR – Garancijski fond	47.728.719	47.728.242
3.	PTR – Upravljanje razvojnim sredstvima u okviru JRT-a za implementaciju sredstava namijenjenih za potrebe izgradnje aerodroma u FBiH	22.608.749	25.000.000
4.	PTR – Sredstva za zaštitu i spašavanje	15.880.610	11.664.721
5.	PTR – Razvoj i unapređenje avio prometa	3.432.543	8.649.271
6.	PTR – Prikupljanje prihoda ostvarenih od prometa lutrije BiH	3.642.294	3.834.268
7.	PTR – Uplata naknada i prihoda za korištenje šuma	2.781.336	2.534.174
8.	PTR – Polaganje specijalističkih i stručnih ispitova zdravstvenih zaposlenika	1.617.895	693.992
9.	PTR – Uplata taksi za uspostavu naftnih derivata	983.199	367.193
10.	Ostali posebni namjenski računi ⁵⁹	2.747.503	2.529.494
	UKUPNO	153.402.011	186.153.621
1.	Donatorski transakcijski računi⁶⁰	2.298.444	1.550.073

Na pojedinim namjenskim računima, kao što su PTR – Uplata naknada i prihoda za korištenje šuma (Zakon o šumama stavljen je izvan snage 2011. godine, a novi nije donesen), PTR – za prikupljanje prihoda od GSM licence, PTR – za naknade iz osiguranja od požara, nije bilo odliva sredstava, što dovodi u pitanje pravovremenost namjenskog trošenja prikupljenih sredstava u skladu sa zakonskim osnovom za prikupljanje i raspolažanje sredstvima. Također, sa PTR – unapređenje avio prometa FBiH – JP Aerodrom Bihać od 25.000.000 KM, utrošeno je svega 2.391.495 KM, što znači da se sredstvima ne upravlja efikasno.

Odlukom o prenamjeni i prenosu sredstava s posebnih namjenskih računa u ukupnom iznosu od 6.620.490 KM (PDV – Povrat uplate po osnovu plaćanja PDV-a na revolving osnovi – 4.785.390 KM; PTR – Escrow račun – 1.835.100 KM) na transakcijski račun otvoren kod Union banke d.d. Sarajevo, koju je donijela Vlada FBiH 9. 7. 2020. godine, definisano je da će se sredstva koristiti za subvencioniranje doprinosa za obavezna osiguranja, u skladu s članom 4. Zakona o ublažavanju negativnih ekonomskih posljedica. Prijenos sredstava na transakcijski račun otvoren kod Union banke d.d. Sarajevo izvršen je u 2020. godini, nakon čega je izvršeno zatvaranje ovih računa. Ministarstvo finansija imalo je obavezu podnošenja izvještaja o namjenskom utrošku ovih sredstava Vladi FBiH u roku od 90 dana od dana prenosa sredstava, što nije učinjeno.

Preporuka:

- Ministarstvo finansija treba Vladi FBiH podnijeti Izvještaj o namjenskom utrošku sredstava, u skladu s tačkom V. Odluke o prenamjeni i prenosu sredstava s posebnih namjenskih transakcijskih računa od 9. 7. 2020. godine.**

6.3.1.2 Kratkoročna potraživanja

Kratkoročna potraživanja iskazana su u iznosu od 243.615.008 KM, a u odnosu na prethodnu godinu veća su za 77.861.935 KM. U njihovoj strukturi najznačajnija su: potraživanja od krajnjih korisnika kredita koji su im preneseni supsidijarnim sporazumima (164.818.796 KM), potraživanja od pravnih osoba (15.991.643 KM) i ostala nespomenuta potraživanja (62.506.642 KM).

⁵⁹ PTR – Energoinvest d.d. Sarajevo za plaćanje takse Gasprom Export u Moskvi, PTR – Izdavanje okolišnih dozvola i kategorizacija ugostiteljskih objekata, PTR – Prikupljanje prihoda ostvarenih od naknada za tehničke preglede, polaganje stručnih isptova, izdavanje licenci, uvjerenja i ostalo, PTR – Naknade iz osiguranja od požara, PTR – Prikupljanje prihoda od GSM licence, PTR – Pružanje ugostiteljskih usluga, PTR – Organizacija polaganja stručnih isptova, PTR – Uplata sredstava, PTR – Prikupljanje prihoda ostvarenih od naknada za polaganje isptova, PTR – Polaganje stručnih isptova pri Federalnom ministarstvu pravde, FMF – Zavod za javno zdravstvo (stručna edukacija), FMF – Arhiv FBiH (polaganje stručnog Arhivističkog isptova)

⁶⁰ U okviru Jedinstvenog računa Trezora ima 46 donatorskih računa

U skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH, budžetski korisnici su dužni provesti sve zakonom propisane radnje u cilju naplate potraživanja po osnovu ugovora ili bilo kojeg drugog potraživanja po osnovu javnih prihoda. Za nenaplativa potraživanja Vlada FBiH na obrazloženi prijedlog budžetskog korisnika može donijeti odluku o otpisu potraživanja.

Potraživanja od krajnjih korisnika kredita koji su im preneseni s upisom sporazumima iskazana su u iznosu od 164.818.796 KM, a odnose se na obaveze koje su izmirene iz Budžeta FBiH, po kreditima koji su s upisom sporazumima s FBiH preneseni na krajnje korisnike. Dio potraživanja u iznosu od 89.007.028 KM iskazan je na poziciji sumnjivih i spornih, a dio u iznosu od 75.811.768 KM na poziciji redovnih potraživanja. **U odnosu na prethodnu godinu, potraživanja prema krajnjim korisnicima su više iskazana, najvećim dijelom zbog izostanka plaćanja obaveza po vanjskom dugu od JP Autoceste FBiH, koje su od početka III kvartala obustavile plaćanja obaveza prema FBiH.**

Najznačajnija sumnjiva i sporna potraživanja odnose se na: JP „Ceste FBiH“ d.o.o. Sarajevo (69.830.602 KM), JP „Vodovod“ d.o.o. Posušje (5.211.789 KM), MKF „Prizma Sarajevo“ – u stečaju (2.314.784 KM), RMU „Breza“ d.o.o. Breza (2.372.878 KM), JP „Li-Čistoća“ Livno (2.726.675 KM), JP „Deponija“ Mostar (2.534.886 KM), KJP „10 Juli“ Bosanska Krupa (920.479 KM), Grad Goražde (600.379 KM), Općina Grude (529.766 KM). Za potraživanja od JP „Ceste FBiH“ d.o.o. Sarajevo sačinjen je Prijedlog odluke o prenosu obaveza na JP Autoceste FBiH. **Neplaćanje obaveza ovih korisnika direktno utiče na primitke i likvidnost Budžeta FBiH, s obzirom na to da Federacija BiH obaveze prema kreditorima mora izmiriti u ugovorenom roku. U ranijem periodu Ministarstvo finansija je s krajnjim korisnicima zaključivalo reprograme, koji najvećim dijelom nisu imali efekta budući da obaveze ni nakon dospijeća reprograma nisu izmirene. Ministarstvo finansija je u toku 2022. i 2023. godine slalo opomene za plaćanje obaveza, kao i opomene za aktiviranje mjenica. Najveći dio potraživanja nastao je po kreditima iz ranijeg perioda, prije donošenja Zakona o dugu, zaduživanju i garancijama u FBiH, kada u cilju njihove naplate nisu osigurani instrumenti naplate kredita od krajnjih korisnika.**

Potraživanja od kantona za dospjele anuitete po odobrenim dugoročnim kreditima iskazana su u iznosu od 776.487 KM, od čega se po III Stand-by aranžmanu zaključenim s Međunarodnim monetarnim fondom (u daljem tekstu MMF), na potraživanja za kamate od Bosansko-podrinjskog kantona odnosi 772.439 KM. Ove obaveze odnose se na dospjele kamate za date pozajmice po Ugovoru o prenosu kreditnih sredstava po III Stand-by aranžmanu MMF-a, sklopljenim između FBiH, koju zastupa Ministarstvo finansija kao zajmodavac, i svih kantona u FBiH. **Napominjemo da po ovim kreditima nisu iskazana dospjela potraživanja po osnovu glavnice u iznosu od 11.100.000 KM, niti se može potvrditi da su poduzete sve zakonom propisane radnje za njihovu naplatu.**

Ministarstvo finansija je u 2022. godini poduzelo određene aktivnosti na naplati potraživanja (pojedinim korisnicima su poslane opomene), ali za potraživanja iz ranijih godina, kao i ona za koje postoji reprogram, nisu poduzete sve zakonom propisane radnje za naplatu u iznosu od najmanje 13.766.706 KM. Ovo se odnosi na sljedeće krajnje korisnike: JP „Vodovod“ d.o.o. Posušje (5.211.789) KM, RMU „Breza“ d.o.o. Breza (2.372.878 KM), JP „Li-Čistoća“ Livno (2.726.675 KM), JP „Deponija“ Mostar (2.534.886 KM), KJP „10 Juli“ Bosanska Krupa (920.479 KM). Iako su sa korisnicima JP „Li-Čistoća“ Livno i KJP „10 Juli“ Bosanska Krupa u ranijem periodu zaključeni reprogrami, obaveze ne izmiruju, ali daljnjih aktivnosti na naplati potraživanja nije bilo. Za potraživanja od JP „Vodovod“ d.o.o. Posušje i RMU „Breza“ d.o.o. Breza nisu poduzete mjere na naplati, niti je za potraživanja od JP „Deponija“ Mostar aktivirana garancija. Potraživanja od krajnjih korisnika u odnosu na prethodnu godinu više su iskazana, najvećim dijelom zbog izostanka plaćanja obaveza po vanjskom dugu od JP Autoceste FBiH, koje su od početka III kvartala obustavile plaćanja obaveza prema FBiH. Napominjemo da su u 2023. godini dospjela na naplatu potraživanja od JP „Željeznice FBiH“ d.o.o. Sarajevo, kojima su prethodne godine reprogramirane obaveze u iznosu od 131.218.477 KM. Do okončanja revizije poslane su fakture JP „Željeznice FBiH“ d.o.o. Sarajevo, ali plaćanja dospjelih obaveza nije bilo. JP „Željeznice FBiH“ d.o.o. Sarajevo je drugi put odgodilo plaćanje dospjelih kreditnih obaveza, a reprogramiranjem nisu poduzete konkretnе aktivnosti kako bi se izmirile dospjele obaveze koje su plaćene iz Budžeta FBiH. Navedeno nije u skladu s članom 46. Zakona o budžetima u FBiH, kojim je propisano da su budžetski korisnici dužni provesti sve zakonom propisane radnje radi naplate potraživanja.

Potraživanja od pravnih osoba iskazana su u iznosu od 15.991.643 KM, od čega se najveći dio odnosi na potraživanja za isporučene usluge evidentirana kod Zavoda za PIO/MIO (7.041.476 KM) i Federalnog ministarstva odbrane (4.942.947 KM). Potraživanja iskazana kod Zavoda za PIO/MIO najvećim dijelom odnose se na potraživanja po osnovu 10 Sporazuma o izmirenju duga po Zakonu o naplati i djelimičnom otpisu duga⁶¹ (6.937.567 KM) sa („Fabrika termoplastike „Progres“ Kakanj, „Livnica“ d.d. Vareš, DP „Saniteks“ d.d. Velika Kladuša, „Hidrotehnika“ d.o.o. Kladanj, „Bosna GP“ Sarajevo, „Barit“ d.o.o. Kreševo, „BNT“ traktori i autodizalice d.o.o. Novi Travnik, „Olimp“ d.d. Gračanica, Tvrnica papirne ambalaže „Grafopak“ d.o.o. Gračanica i „Rudarinvest“ d.o.o. Banovići.

Ostala nespomenuta potraživanja iskazana su u iznosu od 62.506.642 KM. U strukturi ovih potraživanja najznačajnija su ostala potraživanja evidentirana kod Zavoda za PIO/MIO (16.432.281 KM), Ministarstva energije, rudarstva i industrije (7.332.046 KM). Najveći dio sumnjivih i spornih potraživanja u iznosu od 30.551.761 KM iskazan je kod sljedećih korisnika: Federalna direkcija robnih rezervi (9.076.188 KM), Ministarstvo prometa i komunikacija (8.046.697 KM), Služba za zajedničke poslove organa i tijela FBiH (4.897.207 KM), Ministarstvo energije, rudarstva i industrije (2.760.733 KM), Federalnog ministarstva odbrane (2.208.509 KM), Kazneno-popravni zavod poluotvorenog tipa Bihać (1.430.155 KM) i Ministarstvo rada i socijalne politike (673.435 KM).

Kratkoročni plasmani iskazani u iznosu od 85.633.669 KM veći su u odnosu na prethodnu godinu najvećim dijelom po osnovu kratkoročnog oročenja. U strukturi ovih plasmana najznačajniji su: sumnjava i sporna potraživanja (43.347.288 KM), depoziti kod banaka (36.100.000 KM), te ostali krediti (5.248.308 KM). Sumnjava i sporna potraživanja odnose se na sredstva budžetskih korisnika blokirana u Hercegovačkoj banci d.d. Mostar. Ostali krediti odnose se na date pozajmice Budžeta FBiH kantonalnim budžetima u prethodnom periodu (2001. i 2002. godina), s rokom vraćanja 31. 12. 2001, odnosno 31. 12. 2002. godine. **Za naplatu plasmana po osnovu datih pozajmica nisu osigurani instrumenti povrata. Korisnici budžeta po isteku ugovorenog roka za naplatu dužni su poduzeti sve zakonom propisane radnje za naplatu, te izvršiti preknjiženje na sumnjava i sporna potraživanja. Nije prezentirana dokumentacija da su poduzimane aktivnosti s ciljem rješavanja datih pozajmica, što ima posebnu značajnost s obzirom na period kada su pozajmice date.**

Depoziti kod banaka, iskazani u iznosu od 36.100.000 KM, odnose se na kratkoročno oročena sredstva FBiH i u odnosu na prethodnu godinu, oročeni depoziti povećani su za 4.000.000 KM.

6.3.2 Stalna sredstva

6.3.2.1 Stalna sredstva

U konsolidovanom Bilansu stanja Budžeta FBiH iskazana su stalna sredstva sadašnje vrijednosti od 420.688.711 KM (nabavne vrijednosti od 720.079.694 KM, ispravke vrijednosti od 299.390.984 KM) i nisu usaglašena s izvorima stalnih sredstava (403.567.031 KM) za iznos od 17.121.680 KM. Ona se odnose na: zemljište (18.872.260 KM), građevinske objekte (294.018.402 KM), opremu (264.797.800 KM), ostala stalna sredstva (45.282.171 KM), stalna sredstva u obliku prava (54.432.095 KM), sredstva u pripremi (35.238.217 KM) i sredstva van upotrebe (7.438.749 KM).

U okviru stalnih sredstava iskazana su i stalna sredstva institucija koje su prešle s federalnog na državni nivo: Federalno ministarstvo odbrane (u dalnjem tekstu: FMO), Vojska FBiH (u dalnjem tekstu: VF), Carinska uprava FBiH i Obavještajno-sigurnosna služba FBiH (sadašnje vrijednosti 28.216.438 KM, nabavne vrijednosti 34.068.652 KM, ispravke vrijednosti 5.852.215 KM). Status imovine navedenih institucija još uvijek nije riješen, što je šire obrazloženo u tački 8. Izvještaja.

U odnosu na prethodnu godinu evidentirano je smanjenje na poziciji zemljišta u iznosu od 23.593.696 KM, koje se najvećim dijelom odnosi na isknjiženo zemljište, po osnovu prodaje Doma penzionera „Nedžarići“ u iznosu od 23.179.195 KM koje je bilo evidentirano u poslovnim knjigama Federalnog zavoda za penzijsko i invalidsko osiguranje.

⁶¹ „Sl. novine FBiH“, br. 25/06

U toku godine izvršeno je povećanje vrijednosti stalnih sredstava koje se odnosi na nabavku robnih rezervi, opreme, stalnih sredstava u obliku prava, sredstava u pripremi i građevina. Najznačajnije povećanje odnosi se na robne rezerve u iznosu od 20.453.299 KM iskazanih kod Federalne direkcije za robne rezerve. Povećanje opreme i sredstava u obliku prava evidentirano je kod većine budžetskih korisnika, dok je u okviru građevina, najznačajnije povećanje evidentno kod Službe za zajedničke poslove organa i tijela FBiH.

Revizijom budžetskih korisnika (Ministarstvo unutrašnjih poslova, Ministarstvo rada i socijalne politike, Ministarstvo kulture i sporta) utvrđeno je da su pojedine građevine evidentirane u iznosu od 8.268.975 KM, iako za njih budžetski korisnici ne posjeduju vjerodostojnu dokumentaciju o posjedu i nemaju uknjiženo pravo vlasništva nad imovinom.

Budući da pojedine nekretnine nisu iskazane na osnovu vjerodostojnih knjigovodstvenih isprava, niti su institucije FBiH u posjedu svih objekata, nije realno iskazana vrijednost građevinskih objekata u Glavnoj knjizi Trezora i finansijskim izvještajima, kako je to propisano Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH, Zakonom o budžetima u FBiH i Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH.

U skladu s članom 18. Uredbe o računovodstvu budžeta u FBiH, članom 66. Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH i tačkom 25. Računovodstvenih politika za federalne budžetske korisnike i Trezor, budžetski korisnici vrše revalorizaciju imovine, obaveza i izvora sredstava. Knjigovodstveni iznos stalnih sredstava treba korigovati ako je opći indeks cijena proizvođača industrijskih proizvoda porastao za više od 10% tokom tekuće godine, odnosno od datuma nabavke sredstava ili datuma posljednjeg korigovanja vrijednosti. Revalorizacija se obavlja primjenom indeksa promjene cijene, koje objavljuje Federalni zavod za statistiku. Efekti revalorizacije povećavaju izvore stalnih sredstava za razliku između rezultata revalorizacije nabavne vrijednosti i rezultata revalorizacije otpisane vrijednosti.

Prema podacima Federalnog zavoda za statistiku, rast cijena industrijskih proizvoda od januara do decembra 2022. godine porastao je za 17,4%, što je iziskivalo revalorizaciju. Budžetski korisnici nisu izvršili revalorizaciju stalnih sredstava za 2022. godinu u skladu sa propisima za budžetske korisnike, s obzirom na to da Ministarstvo finansija nije dalo instrukciju za primjenu revalorizacije stalnih sredstava. Prema Zakonu o trezoru u FBiH, Ministarstvo finansija je nadležno za uspostavu i upravljanje trezorom, odnosno za uspostavu i vođenje sistema Glavne knjige Trezora i neophodnih sistema pomoćnih knjiga, te je u skladu s tim bilo obavezno svim budžetskim korisnicima dati instrukcije kako bi u skladu sa Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH, Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH i Računovodstvenim politikama za federalne budžetske korisnike i Trezor izvršili obračun revalorizacije stalnih sredstava.

Uzimajući u obzir ukupnu sadašnju vrijednost stalnih sredstava u Glavnoj knjizi Trezora na 31. 12. 2022. godine (420.688.711 KM), izuzimajući sredstva u pripremi (35.238.217 KM), koja se ne revalorizuju, efekat revalorizacije bi bio povećanje knjigovodstvene vrijednosti stalnih sredstava za 67.068.386 KM. Prema saznanjima iz Ministarstva finansija, od svih budžetskih korisnika jedino je Federalni zavod za statistiku izvršio revalorizaciju stalnih sredstava, čiji je efekat evidentiran na izvorima sredstava u iznosu od 469.755 KM. Uvažavajući činjenicu da ostali budžetski korisnici nisu izvršili revalorizaciju, iako je prema podacima Federalnog zavoda za statistiku rast cijena proizvođača industrijskih proizvoda u 2022. godini iznosio 17,4%, stalna sredstva na datum bilansa potcijenjena su za 66.598.631 KM. Navedeno nije u skladu sa odredbama Uredbe o računovodstvu budžeta u FBiH, Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH i Računovodstvenim politikama za federalne budžetske korisnike i Trezor, kojima je propisano da se revalorizacija vrši ako je inflacija na godišnjem nivou, mjerena rastom cijena, viša od 10% ili 10% i više, kumulativno od posljednje promjene vrijednosti sredstava.

Preporuke:

- *osigurati vjerodostojnu knjigovodstvenu dokumentaciju o vlasništvu i posjedu nekretnina, za koje ona nije osigurana, a evidentirane su u Glavnoj knjizi Trezora;*
- *izvršiti revalorizaciju stalnih sredstava za 2022. godinu u skladu s članom 18. Uredbe o računovodstvu budžeta u FBiH, članom 66. Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH i tačkom 25. Računovodstvenih politika za federalne budžetske korisnike i Trezor.*

6.3.2.2 Dugoročni plasmani

Dugoročni plasmani iskazani su u iznosu od 720.720.856 KM i u odnosu na prethodnu godinu veći su za 132.914.269 KM, a odnose se na uložena sredstva u banke i druge finansijske institucije (259.830.386 KM), dugoročne depozite (250.000.000 KM), pozajmljivanja i učešće u dionicama (148.975.968 KM) i ostale dugoročne plasmane (61.914.501 KM).

Pozajmljivanja i učešća u dionicama u iznosu od 148.975.968 KM odnosi se na pozajmljivanja kantonima (28.119.060 KM), općinama (1.000.000 KM), pojedincima (411.727 KM), ostala domaća pozajmljivanja (33.305.182 KM), te učešće u zajedničkim ulaganjima (86.140.000 KM). Učešće u zajedničkim ulaganjima odnosi se na učešće Vlade FBiH u osnivačkom kapitalu Razvojne banke FBiH (21.140.000 KM) i učešće Vlade FBiH u kapitalu Union banke d.d. Sarajevo u iznosu od (65.000.000 KM). U toku godine po Odluci Vlade FBiH⁶² izvršeno je povećanje dioničkog kapitala Vlade FBiH u Union banci d.d. Sarajevo u iznosu od 30.000.000 KM po osnovu ugovora o kreditu po subordiniranim uslovima iz 2020. i 2021. godine.

Dugoročni depoziti, iskazani su u iznosu od 250.000.000 KM, a u odnosu na prethodnu godinu veći su za 100.000.000 KM. U skladu sa Zakonom o investiranju javnih sredstava FBiH⁶³ i Pravilnikom o investiranju raspoloživih novčanih sredstava⁶⁴, te Politici investiranja raspoloživih novčanih sredstava FBiH za 2022. godinu koju je ministrica donijela 28. 2. 2022. godine, te Aneksa Politike investiranja raspoloživih novčanih sredstava FBiH za 2022. godinu od 29. 8. 2022. godine, u 2022. godini izvršeno je oročenje slobodnih sredstava FBiH u iznosu od 100.000.000 KM. Politikama investiranja definisano je da se raspoloživa novčana sredstva u tekućoj godini, koja trenutno nisu angažovana za druge namjene, niti su ograničena drugim namjenama, mogu investirati isključivo u oročene depozite (fiksne i fleksibilne) kod banaka koje su članice Agencije za osiguranje depozita BiH, odnosno kod banaka izabranih na posljednjem javnom pozivu za izražavanje interesa za pružanje usluga poslovnih banaka bez naknade. Nakon što je ministrica donijela pojedinačne odluke o investiranju, s poslovnim bankama zaključeni su ugovori za nova oročenja. Dugoročni depoziti oročeni su na 18 mjeseci, uz fiksnu kamatnu stopu od 0,10% i 0,05% i 0,30%. Po osnovu dugoročnih i kratkoročnih oročenja u 2022. godini ostvareni su prihodi u iznosu od 173.417 KM.

Ostali dugoročni plasmani iskazani su u iznosu od 61.914.501 KM i u odnosu na prethodnu godinu veći su za 1.000.000 KM za iznos depozita za kreditne plasmane putem Razvojne banke FBiH, koji su plasirani u 2022. godini. Ovi plasmani odnose se na kreditne plasmane putem Razvojne banke FBiH po Ugovor o komisionim poslovima koji su zaključili Ministarstvo razvoja, poduzetništva i obrta i Razvojna banka FBiH, kada je nastavljen kontinuitet zajedničke realizacije Programa „Kreditni poticaj razvoja, poduzetništva i obrta“ (25.648.465 KM). Kod Ministarstva prometa i komunikacija iskazan je iznos od 35.266.036 KM, koji se odnosi na učešće Vlade FBiH u osnovnom kapitalu JP „B&H Airlines“ d.o.o. Sarajevo (u daljem tekstu: BH Airlines). Evidentiranje udjela u Ministarstvu izvršeno je na osnovu odluka Vlade FBiH za doznačena sredstva iz Budžeta FBiH, zaključno sa 2012. godinom. Međutim, prema raspoloživim i u registar upisanim podacima iz aktuelnog izvoda iz sudskog registra Općinskog suda u Sarajevu na 15. 1. 2016. godine, jedini osnivač bila je Federacija BiH, sa 100%-tним udjelom osnivača i ugovorenim (upisanim) i uplaćenim kapitalom u iznosu od 18.773.273 KM.

⁶² „Sl. novine FBiH“, br. 1170/22

⁶³ „Sl. novine FBiH“, br. 77/04, 48/08

⁶⁴ „Sl. novine FBiH“, br. 81/08

Za preostali iznos udjela Vlade FBiH u osnovnom kapitalu BH Airlinesa u iznosu od 16.492.763 KM, koji je evidentiran u poslovnim knjigama Ministarstva prometa i komunikacija, nije istovremeno izvršeno povećanje udjela upisom u registar kod nadležnog suda, kako je propisano Zakonom o registraciji poslovnih subjekata u FBiH. S obzirom na to da je u 2016. godini pokrenut stečaj u BH Airlinesu zbog gubitka koji u značajnom dijelu premašuje ukupni kapital, izvjesno je kako od iskazanih dugoročnih plasmana nema, niti će biti ekonomskih koristi, te da dugoročni plasmani nisu realno iskazani.

Uložena sredstva u banke i druge finansijske institucije odnose se na sredstva Garancijskog fonda – dugoročni namjenski depozit pri Razvojnoj banci FBiH (100.587.999 KM), uložena sredstva u Privrednu banku d.d. Sarajevo (55.151.117 KM) i uložena sredstva u Razvojnu Banku FBiH po osnovu komisionih kredita (101.254.361 KM).

Uložena sredstva u Privrednu banku d.d. Sarajevo (u dalnjem tekstu: PBS) odnose se na sredstava Protuvrijednosnog fonda – Japan, Japanskog granta i Malezijskog granta uložena u PBS. Plasman sredstava BOR banci d.d. Sarajevo izvršen je 2005. godine, a 2018. godine (nakon statusne promjene BOR banke) sredstva su prenesena na upravljanje PBS-u.

Vlada FBiH je 2005. godine donijela Odluku o davanju saglasnosti na kriterije kreditiranja iz sredstava Japanskih grantova i Malezijske donacije⁶⁵, a 2018. godine donesena je nova Odluka o kriterijima kreditiranja iz sredstava Japanskih grantova i Malezijske donacije⁶⁶, kojom je prethodna stavljena van snage. Ovim sredstvima administriira Komisija Vlade FBiH za replasman sredstava prikupljenih iz donacija Malezije i Japana.⁶⁷

Prema Izvještaju PBS-a o stanju na 31. 12. 2022. godine, stanje sredstava iznosi 44.467.689 KM, od čega se na plasirana sredstva odnosi 24.501.808 KM, a na slobodna 19.965.881 KM.

Komisija za replasman sredstava sačinila je Izvještaj o radu Komisije u periodu od 1. 1. – 31. 12. 2022. godine, u kojem je konstatovano da je u toku godine zaprimljeno 14 zahtjeva koji su odobreni od Komisije u iznosu od 1.960.000 KM.

6.3.3 Kratkoročne obaveze i razgraničenja

Kratkoročne obaveze i razgraničenja iskazane su u iznosu od 719.134.489 KM, od čega se na obaveze odnosi 365.080.331 KM, a na razgraničenja 354.054.158 KM. U odnosu na prethodnu godinu manje su za 133.676.869 KM.

Kratkoročne obaveze (365.080.331 KM) odnose se na: kratkoročne tekuće obaveze (204.307.869 KM), kratkoročne kredite i zajmove (50.075.943 KM) i obaveze prema radnicima (110.696.519 KM).

U okviru **kratkoročnih tekućih obaveza** najznačajnije su obaveze prema pravnim i fizičkim osobama 144.122.169 KM, koje su u odnosu na prošlu godinu manje za 13.310.892 KM. Ove obaveze najvećim dijelom odnose se na obaveze na osnovu odobrenih tekućih transfera (Zavod zdravstvenog osiguranja i reosiguranja FBiH - za proces vakcinacije i sufinansiranje troškova raseljenih lica, zdravstvena zaštita Roma u FBiH, sanaciju zdravstvenih ustanova u FBiH, Zavod za transfuzijsku medicinu, projekat utopljavanje zgrada radi uštede energije, troškova sahrana i dženaza pripadnika boračkih populacija, civilnim žrtvama rata, licima sa invaliditetom – neratni invalidi i ostali). U okviru kratkoročnih tekućih obaveza iskazane su obaveze prema dobavljačima u iznosu od 138.360.479 KM.

Preostali iznos kratkoročnih tekućih obaveza odnosi se na: ostale kratkoročne obaveze 31.799.221 KM i obaveze za subvencije 28.180.110 KM. U okviru ostalih kratkoročnih obaveza najznačajnije su obaveze po osnovu pravosnažnih sudske presude i sudske rješenja iz radnih sporova i ostalih presuda (29.350.937 KM), a u okviru obaveza za subvencije najznačajnije su za podsticaj poljoprivrede.

⁶⁵ „Sl. novine FBiH“, br. 64/05, 63/06, 32/10

⁶⁶ „Sl. novine FBiH“, br. 72/18

⁶⁷ „Sl. novine FBiH“, br. br. 64/05, 63/06, 58/07, 96/07, 59/08, 62/08, 47/09, 58/09, 67/09, 32/10, 24/16, 35/16, 82/16, 23/18, 26/20

Obaveze za kratkoročne kredite i zajmove najvećim dijelom odnose se na **obaveze od domaćeg zaduživanja** (50.006.661 KM), od čega se 50.000.000 KM odnosi na obaveze po osnovu izdatih trezorskih zapisa. Jedna emisija trezorskih zapisa izvršena je 14. 6. 2022. godine ukupne nominalne vrijednosti od 50.000.000 KM, uz diskontnu kamatnu stopu od 0%. Po tom osnovu prikupljeno je 50.000.000 KM, a izmirene su dospjele obaveze u istom iznosu po emisiji iz 2021. godine.

Obaveze prema zaposlenicima obuhvataju plaće budžetskih korisnika za mjesec decembar 2022. godine, kao i obaveze institucija koje su u ranijem periodu s federalnog prešle na državni nivo, a od kojih su najznačajnije obaveze FMO-a (64.389.497 KM), Obavještajno-sigurnosne službe (6.788.190 KM) i Vojske FBiH (690.541 KM).

Kratkoročna razgraničenja odnose se na razgraničene prihode (182.951.538 KM), razgraničene rashode (4.523.057 KM) i ostala razgraničenja (166.579.563 KM). U odnosu na prethodnu godinu manja su za 122.301.234 KM.

- **Razgraničeni prihodi** najvećim dijelom odnose se na neutrošena namjenska sredstva naplaćena po posebnim zakonskim i drugim propisima, za čiju realizaciju su zadužena pojedina ministarstva i iznose 174.433.934 KM. Najveći dio u iznosu od 116.769.099 KM su razgraničeni ostali prihodi, koju se odnose na: Službu za zajedničke poslove organa i tijela FBiH, Zavod PIO/MIO, Ministarstvo rada i socijalne politike, Ministarstvo okoliša i turizma, Federalni agromediterski zavod Mostar, Federalni zavod za poljoprivredu Sarajevo. Razgraničeni redovni prihodi za namjenska sredstva u iznosu od 57.664.835 KM najvećim dijelom odnose se na Službu za zajedničke poslove organa i tijela FBiH, Ministarstvo energije, rудarstva i industrije, Ministarstvo prometa i komunikacije, Ministarstvo prostornog uređenja, Ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva i dr.).
- **Ostala razgraničenja** u odnosu na prethodnu godinu više su iskazana za 74.740.799 KM. Najvećim dijelom odnose se na razgraničene primitke (164.827.807 KM) koji se odnose na potraživanja od krajnjih korisnika kreditnih sredstava, koja su supsidijarnim sporazumima s FBiH prenesena na krajnje korisnike.

Provedenom revizijom utvrdili smo da na 31. 12. 2022. godine stanje na poziciji „Finansijski i obračunski odnosi s drugim povezanim jedinicama“ (konta glavne kategorije 16 i 36) nije usaglašeno s drugim povezanim jedinicama za iznos 759.934 KM, što nije u skladu s Računovodstvenim politikama za federalne budžetske korisnike i trezor.

Preporuka:

- *izvršiti usaglašavanje stanja na kontima finansijskih i obračunskih odnosa s drugim povezanim jedinicama u Glavnoj knjizi Trezora, a evidentiranje na kontima vršiti u skladu s Računovodstvenim politikama za federalne budžetske korisnike i Trezor.*

6.3.4 Dugoročne obaveze i razgraničenja

Dugoročne obaveze i razgraničenja iskazani su u iznosu od 6.049.414.542 KM, a u odnosu na prethodnu godinu manje su za 139.189.401 KM. Struktura dugoročnih obaveza je sljedeća: obaveze po osnovu dugoročnih zajmova (6.040.314.596 KM), ostale dugoročne obaveze (11.897.882 KM) i dugoročna razgraničenja (2.797.936 KM). U bruto bilansu Ministarstva finansija iskazani su izdaci za otplate dugova, izdaci za kamate i kratkoročne obaveze po osnovu zaduženja.

Obaveze po osnovu dugoročnih zajmova u odnosu na prethodnu godinu manje su za 68.956.808 KM. Struktura ovih obaveza je sljedeća: vanjski dug FBiH – dug koji je ugovorila BiH (5.352.962.392 KM KM), vanjski dug FBiH – dug koji je direktno ugovorila FBiH (57.527.869 KM) i obaveze od domaćeg zaduživanja (629.792.474 KM).

Obaveze po vanjskom dugu

Vanjski dug FBiH⁶⁸ na 31. 12. 2022. godine iznosio je 5.410.490.261 KM. U ukupnim dugoročnim obavezama po vanjskom dugu, vanjski dug krajnjih korisnika kredita iskazan je na vanbilansnoj evidenciji Glavne knjige Trezora (3.271.485.836 KM), sredstva odobrena kantonima iskazana su na poziciji dugoročnih plasmana (28.119.060 KM). Preostali iznos od 2.110.885.365 KM, odnosi se na obaveze koje direktno otplaćuje FBiH i terete Budžet FBiH.

U nastavku dajemo tabelarni pregled vanjskog duga:

Opis	Stanje duga na 31. 12. 2022. godine	Stanje duga na 31. 12. 2021. godine
Vanjski dug koji je ugovorila BiH	5.352.962.392	5.336.833.899
Stari dug (kreditna zaduženja po ugovorima do 6. 4. 1992. godine)	397.739.956	428.376.691
Zajmovi za infrastrukturu implementirani u FBiH	2.839.908.499	2.680.054.337
Zajmovi za javnu budžetsku potrošnju	1.796.234.688	1.887.256.227
Zajmovi za privredne djelatnosti	319.079.249	341.146.644
Vanjski dug koji je direktno ugovorila FBiH	57.527.869	65.171.666
Zajmovi za infrastrukturu u oblasti vodosnabdijevanja i prometa u FBiH	57.527.869	65.171.666
Ukupno:	5.410.490.261	5.402.005.565

Sredstva za izmirenje obaveza po osnovu vanjskog duga osiguravaju se rasporedom prihoda (na podračun za servisiranje vanjskog duga FBiH u korist Budžeta BiH) iz pripadajućeg dijela bruto prihoda od indirektnih poreza za FBiH ili iz Budžeta FBiH za direktne obaveze FBiH po vanjskom dugu, uplatom sa Jedinstvenog računa Trezora.

U odnosu na prethodnu godinu vanjski dug je veći za 8.484.696 KM, što je rezultat sukcesivnog povlačenja sredstava po zaključenim ugovorima. U toku godine zaključen je jedan novi ugovor o kreditnom zaduženju za Projekat „Gradski prijevoz Sarajevo“ po Sporazumu između BiH i Evropske investicijske banke po kojem je zaključen supsidijarni sporazum između BiH i FBiH, te podugovor između FBiH i Kantona Sarajevo u iznosu od 40.000.000 EUR. Također, evidentirano je 391.787.824 KM po osnovu sukcesivnog povlačenja sredstava po zaključenim ugovorima, koji do kraja 2022. godine nisu završeni.

Po osnovu otplate glavnice u toku godine izvršeno je smanjenje vanjskog duga u iznosu od 464.176.605 KM, od čega se na obaveze po relevantnom dugu odnosi (456.021.806 KM), dok je po direktnom dugu otplaćeno (8.154.799 KM). Plaćene su kamate po otplatama duga u iznosu od 80.113.597 KM (od čega se na relevantni dug odnosi 78.145.031 KM, a na direktni 1.968.566 KM).

Od ukupno iskazanog vanjskog duga FBiH, iznos od 3.271.485.836 KM odnosi se na obaveze po vanjskom dugu koje su prenesene na krajnje korisnike, odnosno kantone, općine, gradove i javna preduzeća. Krajnji korisnici imaju obavezu da dospjele glavnice, kamate i druge troškove po kreditima koji su im preneseni u skladu sa supsidijarnim sporazumima, izmiruju uplatom u Budžet FBiH. Obavljenom revizijom konstatovali smo da pojedini krajnji korisnici svoje obaveze ne izmiruju u rokovima utvrđenim otplatnim planovima, te su po tom osnovu iskazana potraživanja po vanjskom dugu koja su prenesena na krajnje korisnike kreditnih sredstava u iznosu od 164.818.796 KM, što je šire obrazloženo u tački 6.3.1.2 ovog Izvještaja.

S podračuna za servisiranje vanjskog duga FBiH, po osnovu kredita Međunarodne asocijacije za razvoj – IDA (projekat vodosnabdijevanja i kanalizacije za Mostar), plaćene su dospjele kreditne obaveze u iznosu od 13.546.152 KM (glavnica u iznosu od 8.902.115 KM, a kamate u iznosu od 4.644.037 KM).

⁶⁸ Vanjski dug u Federaciji obuhvata vanjski dug Vlade FBiH, kantona, gradova, općina i drugih krajnjih dužnika i obuhvata dio duga bivše Jugoslavije, odnosno restrukturirani dug u okviru Pariskog i Londonskog kluba, te konsolidovani dug IBRD-a (stari dug) i dug nastao zaduživanjem nakon 14. 12. 1995. godine (novi dug). Novi vanjski dug obuhvata dug koji je FBiH direktno ugovorila s vanjskim kreditorima (direktni dug) i dug po kreditima koje je BiH ugovorila u ime FBiH (relevantni dug) i supsidijarno prenijela na FBiH. Po ovim kreditima dužnik je FBiH, odnosno kanton, grad, općina, javno preduzeće ili drugi dužnik – krajnji korisnik kredita, ukoliko su, potpisivanjem podugovora sa FBiH, preuzeli obavezu vraćanja kredita.

Supsidijarni kreditni ugovor potpisani je 16. 11. 2000. godine između BiH, FBiH i JP „Vodovod“ d.o.o. Mostar, kojim je ugovoren zaduženje u iznosu od 9.082.067 SDR, odnosno preračunato u KM na 31. 12. 2022. godine 22.255.415 KM, s grace periodom od 10 godina i otplatom u periodu od 1. 4. 2010. godine do 1. 4. 2035. godine. Umjesto krajnjeg korisnika, u 2022. godini plaćeno je 1.874.815 KM (glavnica u iznosu od 1.775.116 KM i kamate u iznosu od 99.699 KM), a preostale obaveze po glavnici kredita na 31. 12. 2022. godine iznosile su 13.353.301 KM. U ranijem periodu konstatovali smo da se otplate ovog kredita tretiraju kao direktni dug FBiH i plaćaju se iz Budžeta FBiH. Za iznos plaćenih obaveza nisu evidentirana potraživanja od krajnjeg korisnika u Glavnoj knjizi Trezora u skladu s Računovodstvenim politikama za federalne budžetske korisnike i Trezor i Uputstvom o planiranju i računovodstvenom evidentiranju vanjskog duga FBiH u Glavnoj knjizi Trezora. JP „Vodovod“ d.o.o. Mostar nije plaćao ove obaveze, što je direktno uticalo na izdatke Budžeta FBiH, budući da FBiH obaveze prema kreditorima mora izmiriti u ugovorenom i dospjelom roku.

U vezi navedenog duga Ministarstvo finansija je izjavilo da nije u posjedu originalnog supsidijarnog sporazuma niti ovjerene kopije, zbog čega nije evidentirano potraživanje od JP Vodovod d.o.o. Mostar. Na osnovu date preporuke, Ministarstvo finansija je 18. 11. 2021. godine, pozivajući se na nalaze iz Izvještaja o finansijskoj reviziji Federalnog ministarstva finansija za 2020. godinu, uputilo akt JP „Vodovod“ Mostar. Traženo je očitovanje na okolnosti postojanja supsidijarnog sporazuma o preuzimanju otplate obaveza po ovom kreditu, te da isti dostave Ministarstvu u originalu ili ovjerenoj kopiji. JP „Vodovod“ Mostar nije se očitovalo po ovom pitanju a Ministarstvo finansija nije poduzimalo dalje aktivnosti na osiguranju dokumentacije, niti se obratilo kreditoru.

Nisu poduzete adekvatne aktivnosti kako bi se obaveze po ovom kreditu tretirale u skladu sa zaključenim supsidijarnim kreditnim ugovorom i kako bi se evidentiralo potraživanje od krajnjeg korisnika za iznos plaćenih obaveza. Posebno ističemo činjenicu da se „Vodovod“ Mostar nije nikako očitovao po ovom pitanju.

Također, po kreditu Vlade Kraljevine Španije (za vodosnabdijevanje općina Široki Brijeg, Ljubuški i Fojnica), s podračuna za servisiranje vanjskog duga FBiH plaćene su dospjele kreditne obaveze na ime glavnice (2.157.018 KM) i kamate (1.049.293 KM). U ranijem periodu, Sporazumom o kreditu regulisan je kreditni odnos između Kraljevine Španije i Ministarstva finansija i trezora BiH, kao i odnos između španskih izvođača i navedenih općina, kao krajnjih korisnika kredita. Obaveze po kreditu još uvijek nisu prenesene s BiH na FBiH, odnosno s FBiH na krajnjeg korisnika, a predmet je 2014. godine ustupljen Federalnom pravobranilaštvu. Nije nam prezentirana dokumentacija kojom bi potvrdili da je bilo aktivnosti od Federalnog pravobranilaštva. Za isplaćena sredstva po kreditu evidentirana su potraživanja koja su sa 31. 12. 2022. godine iznosila 3.150.812 KM.

Napominjemo da je taksa na nepovučena sredstva ugovorena i plaća se za 29 projekata koje finansiraju kreditori: EBRD, IBRD i KfW. Ugovorima je definisano da se taksa obračunava primjenom definisanog postotka na nepovučeni iznos kredita, a počinje se obračunavati nakon isteka perioda od nekoliko mjeseci (utvrđeno ugovorima o zajmu) nakon potpisivanja Ugovora o zajmu i obračunava se dok se zajam ne povuče o cijelosti ili dok se Ugovor o kreditu ne otkaže.

Ugovoreni iznos kredita za ove projekte iznosi 1.990.893.276 KM. Povučeni iznos kredita zaključno sa 31. 12. 2022. godine iznosio je 1.112.550.246 KM, dok je iznos nepovučenih sredstava iznosio 878.343.030 KM. Ukupno plaćena taksa na nepovučena sredstva, zaključno sa 31. 12. 2022. godine, iznosila je 28.255.261 KM, od čega se na takstu plaćenu u 2022. godini odnosi 3.935.373 KM. U Prilogu Izvještaja dat je tabelarni pregled projekata za koje nisu povučena kreditna sredstva, a za koje je ugovorena i plaća se taksa na nepovučena sredstva.

U okviru obaveza po vanjskom dugu iskazane su obaveze JP „Željeznice FBiH“ d.o.o. Sarajevo (u daljem tekstu: JP „Željeznice FBiH“) koje su nastale zaključivanjem sedam podugovora po osnovu prenosa obaveza po ino kreditima s FBiH koju zastupa Ministarstvo finansija, u ukupnom iznosu od 460.468.668 KM. Dospjele obaveze po ovim kreditima u ranijem periodu nisu se izmirivale zbog čega su zaključeni reprogrami. Iako su zaključenim reprogramima prolungirani rokovi za otplatu obaveza, ni nakon dospjeća roka otplate ove obaveze se nisu izmirivale. **Obaveze po ovim kreditima, umjesto JP „Željeznice FBiH“, plaćene su iz Budžeta FBiH.**

Uzimajući u obzir da se dospjele obaveze nisu izmirivale, niti su poduzimane aktivnosti na njihovom izmirenju, Ministarstvo finansija je 26. 8. 2021. godine s Javnim preduzećem „Željeznice FBiH“ zaključilo anekse na podsporazume, kojima su definisani novi reprogramirani planovi otplate kojima je odgođeno plaćanje kreditnih obaveza do 2023. godine.

Prema novim reprogramima, utvrđene su nove obaveze po vanjskom dugu sa uključenim kamatama i troškovima, kako slijedi:

Kreditor (kredit)	Ugovoren dug (glavnica)	Reprogramirane dospjele obaveze u 2021. godini KM	Kamata i ostali troškovi	Ukupni dug
1	2	3	4	5=(2+4)
Vlada Španjolske –TALGO	67.337.088 EUR	45.248.462	9.635.084 EUR	76.972.172 EUR
EBRD 944 – Željeznice I	12.542.358 EUR	8.819.635	2.497.122 EUR	15.039.480 EUR
EBRD 35418 – Željeznice II	37.465.653 EUR	25.343.304	3.896.930 EUR	41.362.583 EUR
EIB 21127 – Željeznice I	24.000.000 EUR	16.809.131	4.647.907 EUR	28.647.907 EUR
EIB 23376 – Željeznice II	51.600.000 EUR	22.301.770	5.009.886 EUR	56.609.886 EUR
Opec Fond 1189P – Rekonstrukcija Željeznica	11.897.064 USD	6.215.004	2.578.094 USD	14.475.158 USD
Vlada Portugala – Projekt modernizacije	31.992.000 EUR	6.481.172	19.882.624 EUR	51.874.624 EUR
Ukupno:	224.937.099 EUR 11.897.064 USD	131.218.477	45.569.553 EUR 2.578.094 USD	270.506.652 EUR 14.475.158 USD

Iako je Ministarstvo finansija s Javnim preduzećem „Željeznice FBiH“ zaključilo anekse na podsporazume, kojima su definisani novi reprogramirani planovi otplate, napominjemo da se na ovakav način samo odgađa plaćanje dospjelih kreditnih obaveza. Budući da je ovo drugi put kako se odgađa plaćanje dospjelih kreditnih obaveza, nisu poduzete konkretne aktivnosti kako bi se izmirile dospjele obaveze koje su plaćene iz Budžeta FBiH. U 2023. godini dospjela su na naplatu potraživanja od JP „Željeznice FBiH“ d.o.o Sarajevo, kojim su prethodne godine reprogramirane obaveze u iznosu od 131.218.477 KM. Do okončanja revizije prezentirano nam je da su poslane fakture JP „Željeznice FBiH“ d.o.o. Sarajevo, ali da plaćanja dospjelih obaveza nije bilo.

Obaveze po unutrašnjem dugu

Dugoročne obaveze po unutrašnjem dugu⁶⁹ iskazane su u iznosu od 633.760.169 KM i u odnosu na prethodnu godinu (714.070.303 KM) manje su za 80.310.135 KM. Ove obaveze iskazane su u Glavnoj knjizi Trezora na poziciji obaveze od dugoročnih obveznica (629.792.474 KM), obaveze od dugoročnih vlastitih obveznica-ratna potraživanja (29.587 KM) i ostale dugoročne obaveze (3.938.107 KM⁷⁰).

U nastavku dajemo tabelarni pregled unutrašnjeg duga:

Unutrašnji dug FBiH	Stanje duga na 31. 12. 2022. godine	Stanje duga na 31. 12. 2021. godine
Obaveze po osnovu zaduženja FBiH emisijom obveznica	590.000.000	630.000.000
Obveze po osnovu emitovanih obveznica za ratna potraživanja	39.822.061	77.205.318
Obaveze od dugoročnih vlastitih obveznica za ratna potraživanja	29.925	59.170
Obveze po osnovu verificiranih obaveza za staru deviznu štednju i presuda za ratna potraživanja	3.908.183	6.805.815
Obaveze po osnovu emitovanih obveznica za staru deviznu štednju	0	0
UKUPNO	633.760.169	714.070.303

⁶⁹ Unutrašnji dug u FBiH obuhvata unutrašnji dug Vlade FBiH nastao u skladu s zakonom (obaveze prema zaposlenicima i dobavljačima Federalnog ministarstva odbrane i Vojske FBiH, obaveze po osnovu stare devizne štednje i ratnih potraživanja koje podlježe verifikaciji) i dug nastao emisijom tržišnih vrijednosnih papira.

⁷⁰ Ostale dugoročne obaveze, koje se odnose na one po osnovu verificiranih obaveza za staru deviznu štednju i presuda za ratna potraživanja, evidentirane su u okviru ostalih dugoročnih obaveza.

U 2022. godini FBiH se zadužila na osnovu **četiri emisije obveznica** u ukupnom iznosu od 130.000.000 KM, za što je prikupljen iznos od 129.870.615 KM. Obveznice u 2022. godini izdane su sa dospijećem od dvije do 10 godina. U revidiranoj godini isplaćeno je 170.000.000 KM po dospijeću obveznica koje su izdane u prethodnom periodu, tako da je ukupno zaduženje na osnovu izdatih obveznica na 31. 12. 2022. godine iznosilo 590.000.000 KM. Kamate po dospjelim obveznicama plaćene su u iznosu od 9.356.000 KM.

Na poziciji ostalih dugoročnih obaveza iskazan je iznos od 3.938.107 KM, a isti se odnosi na verificirani dug koji predstavlja obaveze za čije će se izmirenje u narednom periodu izvršiti emisija obveznica ili gotovinske isplate. Navedene obaveze odnose se na staru deviznu štednju (3.908.183 KM) i ratna potraživanja (29.925 KM).

Dugoročne obaveze po emitovanim obveznicama na osnovu stare devizne štednje u cijelosti su izmirene u 2022. godini na osnovu XIV emisije u iznosu od 8.401.455 KM (glavnica od 8.297.732 KM i kamata od 103.723 KM). U periodu od 2009. do 2022. godine za izmirenje duga po osnovu stare devizne štednje izvršeno je ukupno 14 emisija obveznica ukupne vrijednosti od 975.690.651 KM (913.886.300 KM glavnice i 61.804.351 KM kamata).

Zakonom o izmirenju obaveza na osnovu računa stare devizne štednje u FBiH⁷¹ (u daljem tekstu: Zakon o izmirenju obaveza) definisano je da se proces verifikacije potraživanja i gotovinska isplata vrši u skladu sa Zakonom o izmirenju obaveza i **Uredbom o postupku verifikacije potraživanja i gotovinskih isplata po osnovu računa stare devizne štednje**.⁷² Proces verifikacije u prvom stepenu u FBiH vodi Finansijsko-informatička agencija, a u drugom stepenu Komisija za verifikaciju računa stare devizne štednje. Izmjenama navedenog Zakona rok za verifikaciju stare devizne štednje kontinuirano se produžava, a posljednjim izmjenama i dopunama Zakona produžen je do 31. 12. 2022. godine.

Vlada FBiH je, na prijedlog Ministarstva finansija, formirala Komisiju za verifikaciju računa stare devizne štednje,⁷³ sa zadatkom da, kao drugostepeni organ, u skladu s odredbama državnog Zakona o izmirenju obaveza po osnovu stare devizne štednje⁷⁴ i Uredbe o postupku verifikacije potraživanja i gotovinskih isplata po osnovu računa stare devizne štednje u FBiH, rješava po žalbama koje su uložili vlasnici stare devizne štednje, naslijednici sredstava stare devizne štednje, kao i osobe koje su vlasništvo nad starom deviznom štednjom stekle valjanim ugovorom o darivanju. Prema izvještaju Komisije iz januara 2022. godine, u periodu od 2007. godine do kraja 2022. godine riješeno je 23.034 predmeta (žalbi). U revidiranoj godini riješeno je 245 žalbi, od čega je 168 odobreno, a po njima je odobren iznos od 2.728.676 KM, dok je 77 zahtjeva za verifikaciju odbijeno.

Dugoročne obaveze po osnovu ratnih potraživanja iskazane su u ukupnom iznosu od 39.851.986 KM i u odnosu na prethodnu godinu (74.541.365 KM) manje su za 34.689.379 KM. Strukturu ovih obaveza čine: obaveze po osnovu dugoročnih obveznica (39.792.474 KM), obaveze po osnovu dugoročnih vlastitih obveznica (29.587 KM) i ostale dugoročne obaveze, koje predstavljaju registrovani dug (29.925 KM).

Za izmirenje obaveza po osnovu ratnih potraživanja u prethodnom periodu izvršene su četiri emisije obveznica ukupne nominalne vrijednosti od 195.417.760 KM. Obračunate su i iskazane kamate u iznosu od 57.956.663 KM, te je ukupan dug po emitovanim obveznicama iznosio 253.374.423 KM. Sa 31. 12. 2022. godine na naplatu je dospjelo ukupno 156.725.792 KM glavnice i 56.826.569 KM kamata, te ostatak duga iznosi 39.822.061 KM, od čega se na glavnici odnosi 38.691.968 KM i na kamate 1.130.093 KM. Od duga koji se odnosi na glavnici 38.662.381 KM je dug prema trećim osobama, dok se 29.587 KM odnosi na vlastite obveznice. U 2023. godini na naplatu dospijeva otplata glavnice u iznosu od 35.798.144 KM i kamata u iznosu od 967.300 KM.

⁷¹ „Sl. novine FBiH“, br. 62/09, 42/11, 91/13, 101/16, 57/20

⁷² „Sl. novine FBiH“, br. 33/06, 66/06, 5/07, 65/07, 7/09, 4/10, 46/11, 32/12, 18/14, 41/15, 28/16, 42/17, 44/18, 67/20

⁷³ „Sl. novine FBiH“, br. 82/16, 23/17, 3/19

⁷⁴ „Sl. glasnik BiH“, br. 28/06, 76/06, 72/07, 97/11, 100/13

Izmjenama i dopunama Uredbe o načinu utvrđivanja i realizovanju unutrašnjih obaveza FBiH, 2009. godine utvrđeno je da Ministarstvo finansija vrši verificiranje ratnih potraživanja i nastavi postupak realizacije potraživanja u skladu sa propisima koji regulišu izdavanje obveznica, te da rješava predmete koji nisu okončani. Vlada FBiH je, u cilju utvrđivanja realnih obaveza FBiH po osnovu ratnih potraživanja i potpune implementacije Akcionog plana za izmirenje pravosnažnih sudske presude po osnovu ratnih potraživanja, Zaključkom od 3. 9. 2013. godine zadužila Federalno pravobranilaštvo, kao ovlaštenog zastupnika FBiH, da uspostavi registar sudske presude.

S obzirom na to da Federalno pravobranilaštvo nije uspostavilo registar sudske presude, Ministarstvo finansija i dalje vrši evidentiranje verifikovanog duga po osnovu raspoloživih podataka o izvršnim sudske rješenjima u Glavnoj knjizi Trezora. **Dakle, Ministarstvo finansija ne raspolaže konačnim podacima o svim sudske izvršnim rješenjima i pravosnažnim presudama po osnovu ratnih potraživanja.**

Ostale dugoročne obaveze, iskazane u iznosu od 11.897.882 KM i manje su za 16.731.474 KM, najvećim dijelom zbog otplate obaveza po osnovu ostalih pravosnažnih presuda sudske izvršne rješenje i upravnih sporova. U okviru ovih obaveza iskazane su obaveze prema pravnim osobama (3.185.236 KM), evidentirane kod bivših institucija Federalno ministarstvo odbrane i Vojske FBiH, dugoročne obaveze po osnovu ostalih pravosnažnih presuda, sudske izvršne rješenje i upravnih sporova (3.812.253 KM), te ostale dugoročne obaveze po osnovu stare devizne štednje i ratnih potraživanja (3.938.107 KM) i dugoročne obaveze po osnovu povrata više uplaćenih prihoda (949.685 KM).

Obaveze po osnovu pravosnažnih presuda i sudske izvršne rješenje odnose se na rješenja o izvršenju kojima se FBiH tereti kao solidarno odgovorna za obaveze stečajnih dužnika „Binas“ d.d. Bugojno, „BNT – Tvornica mašina i hidraulike“ d.d. Novi Travnik i PS „Vitezit“ d.o.o. Vitez, te kao solidarni dužnik mora isplatiti neisplaćene obaveze za plaće, topli obrok, sa pripadajući zateznim kamatama. Ostale obaveze odnose se na sudske presude i rješenja o izvršenju po osnovu civilnih invalidnina, materijalnu i nematerijalnu štetu i dr.

Dugoročne obaveze po osnovu povrata više uplaćenih prihoda najvećim dijelom odnose se na obaveze po osnovu više uplaćenog posebnog poreza na promet domaćeg duhana i duhanskih prerađevina društva MP „Tvornica duhana Čapljina“ d.o.o. (877.041 KM) i Federalno ministarstvo energije, rudarstva i industrije (21.084 KM). U martu 2022. godine isplaćene su sve obaveze prema JP „Elektroprivreda BiH“ d.d. Sarajevo po Sporazumu o izmirenju duga koji je zaključen 2018. godine, po osnovu povrata više uplaćenog poreza na dobit i pripadajućih kamata (glavnica 1.951.563 KM i kamata 469.423 KM).

6.3.5 Izvori sredstava

Na 31. 12. 2022. godine iskazani su izvori stalnih sredstava u iznosu od 403.567.031 KM, dok je sadašnja vrijednost stalnih sredstava iskazana u iznosu od 420.688.711 KM, što ukazuje na to da nije izvršeno usaglašavanje stanja sredstava s izvorima stalnih sredstava za iznos od 17.121.680 KM.

Ostali izvori sredstava iskazani su u iznosu od 446.215.912 KM, dok su dugoročni plasmani iskazani u iznosu od 720.720.856 KM, odnosno neusaglašenost iznosi 274.504.944 KM.

Izvori stalnih sredstava u bilansu stanja iskazani su kao negativna vrijednost od 4.676.448.457 KM, što ukazuje na to da su primici od kreditnih zaduženja veći od vrijednosti imovine i predstavljaju prikaz akumuliranog negativnog finansijskog rezultata Budžeta FBiH na 31. 12. 2022. godine. Navedeno je posljedica stvaranja obaveza iznad ostvarenog prihoda duži niz godina.

6.4 IZVJEŠTAJ O NOVČANIM TOKOVIMA

U Izvještaju o novčanim tokovima iskazani su ukupni novčani primici u iznosu od 5.257.851.256 KM i ukupne novčane isplate u iznosu od 5.136.655.657 KM, što je rezultiralo pozitivnim novčanim tokom (121.195.599 KM).

U skladu s Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu Budžeta u FBiH, novčani tok se sastavlja tako da se prihodi i rashodi prevedu na primitke i izdatke novca, a primici i izdaci iz osnova finansiranja (zajmovi, učešća i sl.) se uzimaju u iznosu koji je knjižen na odgovarajućim kontima u klasi 8. ako se ne radi o nenovčanim zajmovima i učešćima.

Ne možemo potvrditi stanje neporeznih prihoda iskazanih u Izvještaju o novčanim tokovima u iznosu od 353.942.351 KM, s obzirom na to da nam nisu prezentirani prilivi sredstava koji se odnose na neporezne prihode u 2022. godini. Naime, stanje neporeznih prihoda iskazano u Izvještaju o novčanim tokovima iznosilo je 353.942.351 KM, dok je u konsolidovanom bruto bilansu iskazano stanje 400.361.638 KM. Ne možemo potvrditi da se razlika u iznosu od 46.419.287 KM odnosi na namjenske prihode za koje je izvršen prenos na poziciju razgraničenja, jer nam nije prezentirana dokumentacija o prilivima neporeznih prihoda u 2022. godini. Također, nije nam prezentirana dokumentacija, niti nam je dato dodatno obrazloženje u vezi novčanih isplata.

Zbog navedenog ne možemo potvrditi da su prihodi i rashodi prevedeni na primitke i izdatke novca, odnosno da je Izvještaj o novčanim tokovima sačinjen u skladu sa Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH.

Preporuka:

- *Izvještaj o novčanim tokovima sačinjavati uz dodatno obrazloženje o prilivima i odlivima novca na način da se prihodi i rashodi prevedu na primitke i izdatke novca, u skladu sa Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH.*

7. VANBILANSNA EVIDENCIJA

U vanbilansnoj evidenciji iskazano je 13.889.674.426 KM. Ovaj iznos najvećim dijelom odnosi se na:

- primljene mjenice za osiguranje kredita, zajmova i grantova 7.903.844.692 KM, što je u odnosu na prethodnu godinu veće za 885.101.096 KM;
- dugoročne obaveze FBiH od krajnjih korisnika, kojima je FBiH supsidijarnim sporazumima ustupila na korištenje kreditna sredstva 3.294.270.868 KM, a u odnosu na prethodnu godinu veće su za 245.254.917 KM;
- izdate garancije za osiguranje kredita, zajmova i grantova 1.200.860.062 KM.

U vanbilansnoj evidencije evidentira se i pripadajući dio prihoda Federacije BiH od indirektnih poreza, koji se sa Jedinstvenog računa koji vodi Uprava za indirektnog oporezivanje BiH po osnovu carina i ostali uvozni taksi, akciza, poreza na dodanu vrijednost i naknade za ceste iz cijene naftnih derivata doznačavaju na Poseban račun za raspodjelu prihoda sa Jedinstvenog računa. U skladu sa Pravilnikom o načinu uplate, pripadnosti i raspodjele javnih prihoda u FBiH⁷⁵ banka na osnovu utvrđenih koeficijenata usmjerava sredstva na: Depozitni račun Budžeta Federacije (pripadajući dio Budžeta FBiH); Poseban račun budžeta Federacije za pripadajući dio kantona; Poseban račun budžeta Federacije za pripadajući dio jedinica lokalne samouprave; Poseban račun budžeta Federacije za pripadajući dio upravitelja cesta; i Depozitni račun Grada Sarajeva.

Ministarstvo finansija je donijelo Uputstvo o određivanju učešća kantona, jedinica lokalne samouprave i nadležnih kantonalnih ustanova za ceste u prihodima od indirektnih poreza i načinu

⁷⁵ „Sl. novine FBiH“, br. 54/20, 55/20-isp, 63/20, 88/20, 28/21, 56/21, 83/21, 1/22, 34/22, 57/22, 76/22, 93/22, 94/22

raspoređivanja tih prihoda za 2022. godinu, na osnovu kojeg je banka vršila raspoređivanje i prijenos sredstava sa Posebnog računa budžeta Federacije za pripadajući dio kantona na depozitne račune budžeta kantona. Pored toga, sa Posebnog računa budžeta Federacije za pripadajući dio jedinica lokalne samouprave vršeno je raspoređivanje i prijenos sredstava na bankovne račune jedinica lokalne samouprave, a sa Posebnog računa budžeta Federacije za pripadajući dio upravitelja cesta na Ceste Federacije BiH i nadležne kantonalne ustanove za ceste.

Pored toga, u toku godine u okviru vanbilansne evidencije evidentirana je i trajno oduzeta imovina u iznosu od 3.410.206 KM, što ukupno iznosi 10.683.474 KM, i privremeno oduzeta imovina u iznosu od 364.430 KM, što je ukupno 10.677.594 KM. Privremeno i trajno oduzeta imovina iskazana je kod Federalne agencije za upravljanje oduzetom imovinom.

Također, u okviru vanbilansne evidencije iskazane su obaveze FBiH po osnovu pravosnažnih presuda i izvršnih sudskih rješenja u iznosu od 2.442.743 KM u odnosu na prošlu godinu je manje za 667.430 KM. Ističemo da evidentiranje ovih obaveza na vanbilansnoj evidenciji nije u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH i Uredbi o računovodstvu budžeta u FBiH, s obzirom na to da predstavljaju dospjele obaveze.

U vanbilansnoj evidenciji Ministarstva finansija iskazano je je 3.607.699 KM i odnosi se na federalne upravne taksene marke (2.435.999 KM) i mjenice (1.171.700 KM).

8. AKTIVNOSTI VLADE FBIH I NADLEŽNIH ORGANA U VEZI S INSTITUCIJAMA KOJE SU UGAŠENE I U SKLADU S ZAKONSKIM PROPISIMA OSNOVANE NA DRŽAVNOM NIVOU

U skladu sa Zakonom o odbrani BiH⁷⁶ i Zakonom o prestanku Zakona o odbrani FBiH⁷⁷, nadležnosti iz oblasti odbrane prenesene su s entitetskog na državni nivo. Ovim zakonima propisano je da Vlada FBiH s Vijećem ministara BiH potpiše akte potrebne za okončanje raspolaganja svim pravima i obavezama nad pokretnom i nepokretnom imovinom. Vlada FBiH odgovorna je za dugove, zaduženja i ostale obaveze bivšeg Federalnog ministarstva odbrane i Vojske FBiH nastale do 1. 1. 2006. godine. Zaključkom Vlade FBiH iz 2006. godine utvrđeno je da poslove vezane za okončanje FMO-a preuzme FBiH, a za izvršenje su zaduženi: Služba za zajedničke poslove organa i tijela FBiH (za poslove u vezi s pokretnom i nepokretnom imovinom FMO-a, da vodi evidenciju i upravlja pokretnom i nepokretnom imovinom, koja obuhvata stanove, poslovne prostore, garaže i drugu neperspektivnu vojnu imovinu); Ministarstvo za pitanja boraca i invalida odbrambeno-oslobodilačkog rata (za poslove Sektora za pitanje evidencije iz oblasti vojne obaveze, poslove uprava i terenskih odjela) i Ministarstvo finansija (finansijski poslovi, po pitanju izmirenja obaveza).

U narednoj tabeli dajemo pregled imovine i obaveza bivših institucija koje su sa federalnog prešle na državni nivo iskazanih u Glavnoj knjizi Trezora:

KM

R. br.	Imovina i obaveze	Federalno ministarstvo odbrane	Vojska Federacije BiH	Carinska uprava	Obavještajno- sigurnosna agencija	UKUPNO
1	2	3	4	5	6	
1.	Stalna sredstva	7.142.334	5.590.662	14.673.413	810.028	28.216.437
UKUPNO STALNA SREDSTVA		7.142.334	5.590.662	14.673.413	810.028	28.216.437
1.	Kratkoročna potraživanja	7.294.354	459.907	168.241	1.000	7.923.502
2.	Kratkoročni plasmani	7.575.858	0	0	14.415	7.590.273
3.	Finansijski i obračunski odnosi s drugim povezanim jedinicama	750.000	0	0	0	750.000
UKUPNO KRATKOROČNA POTRAŽIVANJA I PLASMANI		15.620.212	459.907	168.241	15.415	16.263.775
1.	Kratkoročne tekuće obaveze	865	0	12.494	44.383	57.742
2.	Obaveze prema radnicima	64.389.497	690.541	0	6.788.190	71.868.228
3.	Kratkoročna razgraničenja	7.292.479	357.334	86.405	0	7.736.218

⁷⁶ „Sl. glasnik BiH”, br. 88/05

⁷⁷ „Sl. novine FBiH”, br. 2/06

R. br.	Imovina i obaveze	Federalno ministarstvo odbrane	Vojska Federacije BiH	Carinska uprava	Obavještajno- sigurnosna agencija	UKUPNO
1	2	3	4	5	6	
UKUPNO KRATKOROČNE OBAVEZE I RAZGRANIČENJA	71.682.841	1.047.875	98.899	6.832.573	79.662.188	

U nastavku dajemo aktivnosti koje su nadležne institucije poduzimale u 2022. godini:

- **Služba za zajedničke poslove organa i tijela FBiH** dostavila je Vladi FBiH Informaciju o stanovima iz stambenog fonda bivšeg FMO. U Informaciji su konstatovane provedene aktivnosti tokom 2022. godine, kao i problemi u radu koji se odnose na neusklađenost zakonskih odredbi. Također, Služba za zajedničke poslove organa i tijela FBiH dostavila je Vladi FBiH Informaciju u vezi nekretnina vojne namjene, poslovnih prostora i nepokretne imovine bivšeg Zavoda za platni promet FBiH, u kojoj je navela probleme vezane za vojnu imovinu i upravljanje njom. **Služba u Informaciji nije dala prijedlog mjera radi naplate potraživanja od izdavanja u zakup poslovnih prostora i ulaska u posjed prostora za koje se ne plaća zakupnina, niti je predložila poduzimanje konkretnih aktivnosti s ciljem konačnog postupanja po Zaključku Vlade FBiH, kojim joj je u nadležnost data nepokretna imovina prijašnjeg FMO-a. Vlada FBiH Informaciju je samo usvojila, bez zaduženja za rješavanje utvrđenih problema za nepokretnu imovinu u narednom periodu.**
- **Ministarstvo finansija** je, u skladu s utvrđenim nadležnostima u 2022. godini, kao i prethodnih godina, formiralo komisiju sa zadatkom da izvrši usaglašavanje i pripreme naloge za knjigovodstveno zatvaranje svih realizovanih obaveza FMO-a po osnovu neisplaćenih neto plaća, naknada i obaveza prema dobavljačima, kao i svih realizovanih obaveza Obavještajno-sigurnosne službe FBiH. **Međutim, komisije, a što je konstatovano i u prethodnim izvještajima o izvršenim revizijama, nisu u cijelosti izvršile poslove za koje su formirane.**

Budžetom za 2022. godinu, kao i budžetima prethodnih godina, odobrena su sredstva za izmirenje neisplaćenih plaća i naknada zaposlenika bivšeg Federalnog ministarstva odbrane i Vojske FBiH (1.960.000 KM) i neisplaćenih obaveza prema dobavljačima (300.000 KM), nastalih u periodu od 1. 4. 1996. godine do 31. 12. 2002. godine, iako je Zakonom o utvrđivanju i načinu izmirenja unutrašnjih obaveza FBiH⁷⁸ utvrđeno da će se opće obaveze po osnovu unutrašnjeg duga izmiriti u periodu od pet godina, počevši od 2004. godine. Zaključkom Vlade FBiH od 27. 7. 2006. godine⁷⁹ utvrđeno je da će poslove bivšeg Federalnog ministarstva odbrane preuzeti federalni organi i federalne upravne organizacije, a Federalno ministarstvo finansija poslove vezane za preostalu finansijsku problematiku. Ministarstvo ni u 2022. godini nije postupilo po Zaključku Vlade FBiH od 31. 10. 2013. godine,⁸⁰ prema kojem je bilo u obavezi da pripremi Informaciju o stanju realizacije preporuka koje se odnose na finansijske obaveze iz Izvještaja o reviziji finansijskih izvještaja prijašnjeg Federalnog ministarstva odbrane i Vojske FBiH za 2005. godinu.

U 2022. godini iskazano je izmirenje preuzetih obaveza na poziciji drugih tekućih rashoda, u ukupnom iznosu od 881.920 KM, koje nije obuhvaćeno popisom nijedne komisije, niti je na osnovu ovih izmirenih obaveza sačinjen nalog za knjiženje za zatvaranje obaveza Federalnog ministarstva odbrane i Vojske FBiH. Reviziji nije prezentiran podatak o stanju neizmirenih obaveza za plaće i naknade i obaveze prema dobavljačima organa koji su prešli na državni nivo, a nije izvršen niti njihov popis sa 31. 12. 2022. godine.

Komisija je izvršila samo popis izmirenih obaveza za plaće i regres u iznosu od 2.532 KM i konstatovala da nije bilo isplata obaveza prema dobavljačima bivšeg Federalnog ministarstva odbrane, kao i obaveza Obavještajno-sigurnosne službe FBiH, koje se iskazuju kao unutrašnji dug. Njihova realizacija evidentira se na poziciji otplata unutrašnjeg duga i za te obaveze sačinjen je nalog za knjiženje s ciljem zatvaranja obaveza iskazanih u bruto bilansu Federalnog ministarstva odbrane i Vojske FBiH u korist finansijskog rezultata.

⁷⁸ „Sl. novine FBiH“, br. 66/04, 49/05, 35/06, 31/08, 32/09, 65/09, 42/11, 35/14

⁷⁹ V. broj: 396/06

⁸⁰ V. broj: 1246/13

Dakle, nije utvrđen tačan iznos obaveza Federalnog ministarstva odbrane, Vojske FBiH i Obavještajno-sigurnosne službe FBiH iskazanih u Glavnoj knjizi trezora u knjigovodstvenim evidencijama bivšeg FMO-a, Vojske FBiH i Obavještajno-sigurnosne službe FBiH.

- U vezi stalnih sredstava Carinske uprave, Vlada FBiH je Zaključkom od 20. 5. 2021. godine primila k znanju Informaciju o stanju osnovnih sredstava Carinske uprave FBiH sačinjenu od Ministarstva finansija, i formirala radnu grupu koja je imala zadatak da u roku od 30 dana izvrši uvid u stanje osnovnih sredstava Carinske uprave FBiH, te Vladi FBiH predloži odluku u cilju provođenja člana 32. Zakona o sistemu indirektnog oporezivanja u BiH.⁸¹ Ovim članom definisano je da se sva pokretna i nepokretna imovina Carinske uprave FBiH daje na korištenje Upravi za indirektno oporezivanje BiH, koja je dužna u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu Zakona, okončati popis pokretne i nepokretne imovine ranijih carinskih uprava i u roku od šest mjeseci donijeti plan za prijenos imovinskih prava, kao i plan za razmatranje dugova i obaveza ranijih carinskih uprava.

Radna grupa ispred Vlade FBiH i Uprave za indirektno oporezivanje (u daljem tekstu: Uprava) održale su radne sastanke na kojima je izvršen uvid u knjigovodstvene evidencije koje vodi Ministarstvo finansija i Uprava u cilju usaglašavanja stanja. Nakon održanih sastanaka, utvrđeno je neslaganje između stanja koje vodi Ministarstvo finansija i Uprava. Radna grupa Vlade FBiH sačinila je Izvještaj o radu zajedničke radne grupe na osnovu kojeg je Vlada FBiH donijela 24. 3. 2022. godine Zaključak⁸², kojim je zadužila Upravu da okonča aktivnosti na rješavanju odstupanja stvarnih stanja po popisnim listama stalnih sredstava u knjigovodstvenoj evidenciji Uprave, te Ministarstvu finansija dostavi vjerodostojan akt koji će sadržavati taksativno pobrojana sredstva koja po vrijednosti i vrsti moraju biti usaglašena sa podacima Ministarstva finansija.

Naglašavamo da je i u prethodnim Izvještajima o reviziji finansijskih izvještaja o izvršenju Budžeta FBiH ukazivano na to i Vladi FBiH su date preporuke u cilju dosljednog provođenja obaveza utvrđenih Zakonom o prestanku važenja Zakona o odbrani FBiH i Zakonom o odbrani BiH (doneseni u decembru 2005. i januaru 2006.), s posebnim osvrtom na popis imovine i obaveza i usklađivanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem. **Nije izvršen popis imovine i obaveza, niti su do kraja godine realizovane obaveze utvrđene navedenim zakonima.** Vezano za rješavanje pitanja imovine i obaveza institucija čije nadležnosti su u 2004. godini prenesene s federalnog na državni nivo, ni u toku 2022. godine nisu provedeni zakonski propisi radi prikazivanja njihovog tačnog i istinitog stanja u Glavnoj knjizi Trezora. Prilikom prenosa nadležnosti nije izvršeno usklađivanje knjigovodstvenog stanja imovine i obaveza sa stvarnim stanjem, zbog čega godinama nakon prenosa nadležnosti na datum bilansa nije vršen popis i usklađivanje.

Uvažavajući period kada su ove institucije ugašene i osnovane nove na državnom nivou, nisu provedene aktivnosti na okončanju raspolaganja svim pravima i obavezama nad pokretnom i nepokretnom imovinom i aktivnostima vezanim za utvrđivanje tačnog iznosa obaveza. Pored toga, ne možemo potvrditi da su do sada poduzete aktivnosti osigurale da se prostori koriste efikasno i da se zaštite od daljnog propadanja i bespravnog korištenja. Sve navedeno može uticati na zaštitu i namjensko korištenje nepokretni i pokretni imovine koja je ostala u nadležnosti FBiH, povećanje budžetskih izdvajanja za zatezne kamate i sudske troškove po osnovu podnesenih tužbi za neizmirene obaveze, povećanje budžetskih izdvajanja za naknade za stanove po osnovu podnesenih tužbi, nedovoljnu naplatu prihoda po osnovu upotrebe poslovnih prostora, kao i istinito i tačno prikazivanje stanja imovine i obaveza u Glavnoj knjizi Trezora.

Zbog navedenog ne možemo potvrditi iskazana stanja stalnih sredstava (28.367.736 KM), kratkoročnih potraživanja i plasmana (16.263.774 KM), te kratkoročnih obaveza i razgraničenja u iznosu od 79.662.188 KM u Glavnoj knjizi Trezora, koja se odnose na bivše institucije koje su prešle sa federalnog na državni nivo. U 2022. godini isplaćeno je 881.920 KM na ime obaveza po osnovu sudske presude.

⁸¹ „Sl. glasnik BiH“, br. 44/03, 52/04, 34/07, 49/09, 32/13, 91/17

⁸² V. broj: 400/2022 od 24. 3. 2022. godine

Preporuke:

- *utvrditi tačan iznos imovine i obaveza bivših institucija: Federalno ministarstvo odbrane, Vojska Federacije BiH, Obavještajno-sigurnosna služba FBiH i Carinska uprava FBiH;*
- *Vlada FBiH i nadležne institucije trebaju poduzeti aktivnosti kako bi se riješilo pitanje raspolađanja pravima i obavezama nad imovinom institucija koje su ugašene, a čije su nadležnosti prenesene s entitetskog na državni nivo.*

9. KOMENTARI NA NACRT IZVJEŠTAJA

Nacrt izvještaja o finansijskoj reviziji Izvještaja o izvršenju Budžeta FBiH za 2022. godinu dostavljen je 21. 7. 2023. godine Vladi FBiH i Ministarstvu finansija. U ostavljenom roku Ministarstvo finansija je 3. 8. 2023. godine dostavilo komentar na Nacrt izvještaja, dok Vlada FBiH nije.

Obrazloženja su data na nalaze i preporuke u vezi: uspostave interne revizije i sistema internih kontrola u javnom sektoru na svim nivoima vlasti u FBiH; aktivnosti na donošenju Međunarodnih računovodstvenih standarda za javni sektor (MRS JS); planiranja Budžeta Federacije BiH; usklađivanja registra budžetskih korisnika s Pravilnikom o utvrđivanju i načinu vođenja registra budžetskih korisnika budžeta u FBiH; sačinjavanja i podnošenja konsolidovanih godišnjih računovodstvenih izvještaja; sačinjavanja Izvještaja o izvršenju Budžeta Federacije BiH; obračuna doprinosa na naknade za rad u komisijama; revalorizacije stalnih sredstava i sačinjavanja Izvještaja o novčanim tokovima.

Uvaženo je i inkorporirano u konačan Izvještaj obrazloženje da se preporuka koja se odnosi na uspostavu interne revizije i sistema internih kontrola u javnom sektoru na svim nivoima vlasti u FBiH ocijeni djelimično realizovana, s obzirom na to da je u Izvještaju konstatovano da su poduzete određene aktivnosti na njihovoj uspostavi.

Ostali komentari nisu prihvaćeni jer nisu prezentovane nove činjenice, niti je dostavljena relevantna dokumentacija koja bi uticala na izmjene nalaza u Izvještaju, za šta dajemo sljedeća pojašnjenja:

- za obračun doprinosa za rad zaposlenika u komisijama, stav Ministarstva finansija je da se angažovanje zaposlenika u komisijama ne vrši na osnovu ugovora o radu, niti u vezi s ugovorom o radu. Ministarstvo je također stava da poslovi za koje se zaposlenici angažuju ne mogu biti u okviru poslova niti zadatka vezanih za primanja iz okvira radnog mesta, odnosno ne mogu biti poslovi na osnovu ugovora o radu niti su u vezi s ugovorom o radu zaključenim s isplatiocem prihoda (nesamostalni rad). S tim u vezi, Ured za reviziju daje preporuku da se naknade za rad zaposlenika u komisijama obračunavaju kao oporezivi prihod od nesamostalne djelatnosti, u skladu s važećim propisima. Cilj ove preporuke, kao i dugogodišnjeg pisanja Ureda za reviziju o ovom nalazu, jeste da se ukaže na neprimjerenost angažmana zaposlenika u komisijama u kojima obavljaju poslove iz nadležnosti i u okviru radnih mesta, npr. godišnji popis, javne nabavke, izbor i imenovanja i sl., a za to im se isplaćuje naknada na koju se obračunavaju doprinosi kao da se radi o samostalnoj djelatnosti. Smatramo da je, uvažavajući izdatke za rad u komisijama kako za pojedina ministarstva, tako i za FBiH, potrebno implementirati mjere s ciljem racionalizacije troškova rada i ostvarivanja ušteda. Činjenice da se ne poštuju odredbe Uredbe o načinu osnivanja i utvrđivanju visine naknade za rad radnih tijela osnovanih od strane Vlade FBiH i rukovodilaca federalnih organa državne službe, da se zaposlenici angažuju u više od dvije komisije, da komisije utvrđene poslove ne obavljaju izvan radnog vremena, da su to poslovi iz nadležnosti jer su dio opisa poslova sistematizovanih radnih mesta, upućuju na potrebno tretiranje naknade kao prihoda od nesamostalne djelatnosti proistekle iz ugovora o radu (ti zaposlenici ne bi mogli biti članovi komisije da nisu zaposleni po osnovu ugovora o radu). Ističemo da se ovdje ne radi o komisijama koje su posebnim zakonom utvrđene, angažmanu vanjskih saradnika i sl.;

- u dijelu komentara vezanom za utvrđivanje gornje granice rashoda za svakog budžetskog korisnika Ministarstvo je navelo da je postupljeno u skladu s procjenama zasnovanim na analizama prijedloga prioriteta za izradu DOB-a i budžetskih zahtjeva svakog budžetskog korisnika, te da je po pitanju sufinansiranja Fonda solidarnosti FBiH u više navrata apeliralo prema resornom ministarstvu da izdvajanje sredstava uskladi sa realnim mogućnostima Budžeta FBiH. Po pitanju izdvajanja sredstava za penzije, navedeno je da su sredstva odobrena u potpunosti u skladu sa finansijskim zahtjevom budžetskog korisnika. Međutim, gornja granica rashoda nije utvrđena na realnim potrebama s obzirom na to da nisu planirana dovoljna sredstva za finansiranje Fonda solidarnosti FBiH, za isplaćene penzije (10.183.218 KM) i plaćene kamate po vanjskom dugu (3.315.862 KM), a planirana su sredstva za određene projekte, za izdatke za nabavku stalnih sredstava, zatim za izgradnju autocesta i brzih cesta, koja su djelimično ili nisu realizovana, i nisu zasnovani na relevantnoj dokumentaciji, zbog čega je njihova realizacija bila jako niska. Samo za izgradnju autocesta i brzih cesta od 229.300.000 KM planiranih sredstava realizovano je svega 46.008.131 KM, odnosno 21%. Pored toga, već duži period ne izdvajaju se dovoljna sredstva za finansiranje Fonda solidarnosti FBiH, čija je obaveza finansiranja zakonski definisana, a u 2022. godini izdvojeno je svega 16%, odnosno 28.500.000 KM od uplaćenih sredstava od doprinosa za zdravstveno osiguranje u iznosu od 177.314.360 KM. Zbog navedenog, a uvažavajući zakonsku obavezu, neprihvativ je stav Ministarstva finansija da se izdvajanje sredstava za finansiranje Fonda solidarnosti FBiH uskladi sa realnim mogućnostima Budžeta FBiH. Budući da su u toku godine povećani rashodi zbog nastanka novih obaveza za Budžet FBiH (rast kamatnih stopa po vanjskom dugu, isplata sredstava radi realizacije Uredbe o pomoći stanovništvu uslijed rasta indeksa potrošačkih cijena i dr.), a da na određenim pozicijama nije bilo realizacije, Ministarstvo finansija je bilo dužno predložiti Vladi FBiH izmjene i dopune Budžeta FBiH za 2022. godinu, u daljnju proceduru;
- u vezi usklađivanja Registra budžetskih korisnika FBiH, Ministarstvo je stava da je budžetske korisnike koji su stekli uslove budžetskog korisnika s posebnim razdjelima na osnovu dostavljenih obrazaca RBK uvrstilo u Registar budžetskih korisnika. Međutim, Registar budžetskih korisnika FBiH koji je uspostavilo i koji vodi Ministarstvo i dalje nije u potpunosti u skladu s Pravilnikom o utvrđivanju i načinu vođenja registra budžetskih korisnika budžeta u FBiH, budući da i Parlament FBiH i Predsjednik i dva potpredsjednika FBiH planiraju budžet kao tri budžetska korisnika s jednim identifikacijskim brojem. Prema članu 3. Pravilnika o utvrđivanju i načinu vođenja registra budžetskih korisnika budžeta u FBiH, Registar uspostavlja i vodi Federalno ministarstvo finansija, te je potrebno da u narednom periodu Ministarstvo nastavi sa aktivnostima na usklađivanju Registra, kao i da u komunikaciji s ova dva budžetska korisnika obezbijedi preduslove za usklađivanje (budžetske instrukcije, periodično izvještavanje i dr.);
- za dostavljeni Izvještaj o izvršenju Budžeta FBiH Ministarstvo finansija je stava da on sadrži sve podatke predviđene Zakonom o budžetima u FBiH. Međutim, Izvještaj o izvršenju Budžeta FBiH za 2022. ne sadrži sve informacije i podatke propisane članom 97. Zakona o budžetima u FBiH, kao što je i konstatovano u Izvještaju. Obrazloženje Ministarstva finansija da su ovi podaci iskazani u konsolidovanim finansijskim izvještajima koji su prilog Izvještaju o izvršenju Budžeta FBiH za 2022. godinu nije relevantno s obzirom na to da su podaci u konsolidovanim finansijskim izvještajima iskazani u ukupnim iznosima i ne pružaju potrebne podatke o svim značajnim pozicijama bilansa stanja iz kojih korisnici finansijskih izvještaja, kao i nadležni organi i institucije ne dobivaju jasnú sliku o izvršenju Budžeta FBiH i o stanju imovine i obaveza FBiH;
- vezano za konsolidovane godišnje računovodstvene izvještaje Ministarstvo finansija smatra da ne postoji potreba za izmjenom i dopunom Pravilnika o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH, jer se sačinjava periodični izvještaj za period od 1. 1. do 31. 12. koji sadrži puno detaljnije podatke nego godišnji izvještaj. Međutim, data preporuka se odnosi na konsolidovane godišnje računovodstvene izvještaje budžeta FBiH za koje Pravilnikom nije jasno definisana obaveza sačinjanja i podnošenja. Napominjemo da je obaveza sačinjanja i podnošenja konsolidovanih godišnjih računovodstvenih izvještaja bila definisana prvobitnim Pravilnikom, ali izmjenama i dopunama Pravilnika ova odredba je brisana;

- po pitanju revalorizacije stalnih sredstava Ministarstvo finansija je istaklo da ne postoji propis po kojem je ono dužno dati instrukciju za revalorizaciju stalnih sredstava, te da je podatak o rastu cijena objavljen 20. 1. 2023. godine, zbog čega smatraju da je neosnovan stav Ureda za reviziju da su stalna sredstva morala biti revalorizirana retroaktivno. S obzirom na to da je prema Zakonu o trezoru u FBiH nadležno za uspostavu i upravljanje trezorom, odnosno za uspostavu i vođenje sistema Glavne knjige Trezora i neophodnih sistema pomoćnih knjiga, Ministarstvo finansija je bilo obavezno svim budžetskim korisnicima dati instrukcije kako bi u skladu sa Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH, Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH i Računovodstvenim politikama za federalne budžetske korisnike i Trezor izvršili revalorizaciju stalnih sredstava, posebno uvažavajući činjenicu da su budžetski korisnici upućivali Ministarstvu finansija inicijativu za primjenu revalorizacije kroz modul stalnih sredstava ISFU sistema;
- za Izvještaj o novčanim tokovima Ministarstvo finansija je navelo da je stanje neporeznih prihoda umanjeno za prilive iz prošlih godina, te da su u novčane isplate pored rashoda iz 2022. godine uključeni i plaćeni rashodi iz ranijih godina. Obrazloženje koje je dato ne sadrži konkretnе podatke i nije dokumentovano, za što je i Ministarstvo finansija istaklo da će u narednom periodu uz Izvještaj o novčanim tokovima priložiti obrazloženje, odnosno postupak izrade.

Dostavljene su i informacije u vezi uvođenja MRS-a JS, gdje je navedeno da su tokom 2022. godine aktivno poduzete mjere na osiguranju ključnih eksperata koji bi usmjeravali proces, a da konkretne aktivnosti slijede tokom III i IV kvartala 2023. godine.

Reviziju Izvještaja o izvršenju Budžeta Federacije Bosne i Hercegovine za 2022. godinu obavio je revizorski tim u sastavu: Murisa Dizdarić – voditeljica tima, i Lamija Mujčić – članica tima.

Voditeljica tima

Murisa Dizdarić, s. r.

Rukovoditeljica Sektora
za razvoj, metodologiju i upravljanje
kvalitetom

Mia Buljubašić, s. r.

Rukovoditeljica Sektora
za finansijsku reviziju institucija
Federacije BiH

Kimeta Bihorac, s. r.

V. PRILOZI

- 1. KONSOLIDOVANI GODIŠNJI FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI**
- 2. PREGLED REALIZOVANIH TEKUĆIH TRANSFERA**
- 3. PREGLED REALIZOVANIH KAPITALNIH TRANSFERA**
- 4. PREGLED PROJEKATA ZA KOJE NISU POVUČENA KREDITNA SREDSTVA, A ZA KOJE JE UGOVORENA I PLAĆA SE TAKSA NA NEPOVUČENA SREDSTVA**

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE

OBRAZAC GIB

Identifikacijski broj: 4200575050003 Šifra po kvalifikacionoj

Nadležno ministarstvo: BUDŽET- PRORAČUN FEDERACIJE BIH

Operativni broj: _____

Potrošačka jedinica-glava: _____
Sjedište potrošačke jedinice: _____

GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O IZVRŠENJU BUDŽETA
Period izvještavanja : od 01.01.2022. do 31.12.2022. godine

R.b.	Broj Konta	POZICIJA	Oznak a za AOP	Planirano	Ostvareno		Odstupanje (4-3)	Procenat 4/3 x 100
1	2			3	4	5	6	7
1		P R I H O D I (2+17+36)	200	4.471.499.362	4.796.264.523	4.332.611.328	324.785.161	107,3%
2	710000	PRIHODI OD POREZA (3+7+9+11+13+14+15+16)	201	3.978.872.825	4.368.366.779	3.867.635.704	389.493.954	109,8%
3	711000	Porezi na dobit pojedinaca i preduzeća (4+5+6)	202	67.036.847	89.205.706	71.540.945	22.168.859	133,1%
4	711100	Porezi na dobit pojedinaca (zaostale uplate poreza)	203	0	0		0	
5	711200	Porezi na dobit preduzeća	204	0	164.481	1.358	164.481	
6	711900	Porez na dobit banaka i dr.fin.organizacija, društava za osiguranje i reosiguranje imovine i lica, pravnih lica iz oblasti elektroprivrede, pošte i telekomunikacija i pravnih lica iz oblasti igara na sreću i ostalih preduzeća	205					
7	712000	Doprinosi za socijalnu zaštitu (7=8)	206	67.036.847	89.041.225	71.539.587	22.004.378	132,8%
8	712100	Doprinosi za socijalnu zaštitu	207	2.218.985.851	2.458.754.298	2.177.822.134	239.768.447	110,8%
9	713000	Porez na plaću i radnu snagu (13=14)	208	0	0	0	0	

10	713100	Porezi na plaću (zaostale uplate poreza)	209		0		0	
11	714000	Porez na imovinu (15=16)	210	0	0	0	0	
12	714100	Porez na imovinu	211				0	
13	715000	Domaći porezi na dobra i usluge	212				0	
14	716000	Porezi na dohodak	213				0	
15	717000	Prihodi od indirektnih poreza	214	1.692.823.127	1.820.392.525	1.618.255.310	127.569.398	107,5%
16	719000	Ostali porezi	215	27.000	14.249	17.315	-12.751	52,8%
17	720000	NEPOREZNI PRIHODI (18+26+34+35)	216	488.123.437	400.389.371	461.745.283	-87.734.066	82,0%
18	721000	Prihodi od poduzetničkih aktivnosti i imovine i prihodi od pozitivnih kursnih razlika (19+.....+25)	217	333.435.077	237.902.015	339.370.545	-95.533.062	71,3%
19	721100	Prihodi od nefin.javnih preduzeća i fin. Institucija	218	301.375.866	228.831.518	324.679.690	-72.544.348	75,9%
20	721200	Ostali prihodi od imovine	219	19.921.111	8.569.080	14.552.948	-11.352.031	43,0%
21	721300	Kamate i dividende primljene od pozajmica i učešća u kapitalu	220	94.100	141.224	105.262	47.124	150,1%
22	721400	Naknade primljene od pozajmica i učešća u kapitalu	221	0	0	0	0	
23	721500	Prihodi od pozitivnih kursnih razlika	222	43.000	183	32.081	-42.817	
24	721600	Prihodi od privatizacije	223	1.000	360.010	564	359.010	36001,0%
25	721700	Prihodi po osnovu premije i provizije za izdatu garanciju	224	12.000.000	0	0	-12.000.000	0,0%
26	722000	Naknade i takse i prihodi od pružanja javnih usluga (27+.....33)	225	142.836.360	148.293.673	110.107.347	5.457.313	103,8%
27	722100	Administrativne takse	226	23.844.100	21.986.184	20.084.529	-1.857.916	92,2%
28	722200	Sudske takse	227	90.500	173.962	110.348	83.462	192,2%
29	722300	Komunalne naknade i takse	228	0	0	0	0	
30	722400	Ostale budžetske naknade i takse	229	13.056.850	11.686.235	12.541.936	-1.370.615	89,5%
31	722500	Naknade i takse po federalnim zakonima i drugim propisima	230	32.219.008	26.602.721	24.277.906	-5.616.287	82,6%
32	722600	Prihodi od pružanja javnih usluga (prihodi od vlastitih djelatnosti korisnika budžeta i vlastiti prihodi)	231	21.561.600	21.108.664	20.351.522	-452.936	97,9%
33	722700	Neplanirane uplate-prihodi	232	52.064.202	66.735.907	32.741.106	14.671.705	128,2%
34	723000	Novčane kazne	233	11.851.000	14.165.950	12.266.992	2.314.950	119,5%
35	777000	Drugi tekući prihodi	234	1.000	27.733	399	26.733	2773,3%
36		PRIMLJENI TRANSFERI (Transferi i donacije) (37+38+39+40+41+42)	235	4.503.100	27.508.373	3.230.342	23.005.273	610,9%
37	731100	Primljeni tekući transferi od inostranih Vlada i međunarodnih organizacija	236	0	0	0	0	
38	732100	Primljeni transferi od ostalih nivoa vlasti	237	4.500.000	27.507.758	3.228.875	23.007.758	
39	741100	Primljeni kapitalni transferi od inostranih Vlada	238	0	0	0	0	

40	742100	Kapitalni transferi od ostalih nivoa vlasti i fondova	239	0	20	1.319	20	
41	742200	Kapitalni transferi iz nevladinih izvora	240	0	335	138	335	
42	733100	Donacije	241	3.100	260	10	-2.840	8,4%
43		R A S H O D I (44+47+48+58+67+75+80)	242	4.612.235.022	4.309.271.810	3.975.237.869	-302.963.212	93,4%
44	611000	Plaće i naknade troškova zaposlenih (45+46)	243	271.331.578	260.897.008	240.125.183	-10.434.570	96,2%
45	611100	Bruto plaće i naknade plaća	244	237.373.194	220.085.703	209.815.581	-17.287.491	92,7%
46	611200	Naknade troškova zaposlenih	245	33.958.384	40.811.305	30.309.602	6.852.921	120,2%
47	612000	Doprinosi poslodavca i ostali doprinosi	246	29.091.195	26.713.836	25.643.897	-2.377.359	91,8%
48	613000	Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge (49+.....+57)	247	130.139.284	96.844.123	101.312.647	-33.295.161	74,4%
49	613100	Putni troškovi	248	2.788.750	2.049.150	1.607.469	-739.600	73,5%
50	613200	Izdaci za energiju	249	7.341.567	6.975.849	6.378.521	-365.718	95,0%
51	613300	Izdaci za komunikaciju i komunalne usluge	250	14.164.676	13.499.230	13.057.834	-665.446	95,3%
52	613400	Nabavka materijala i sitnog inventara	251	27.867.025	16.266.863	26.900.280	-11.600.162	58,4%
53	613500	Izdaci za usluge prevoza i goriva	252	2.943.865	3.055.052	1.931.247	111.187	103,8%
54	613600	Unajmljivanje imovine, opreme i nematerijalne imovine	253	7.362.760	5.542.850	6.077.443	-1.819.910	75,3%
55	613700	Izdaci za tekuće održavanje	254	5.343.144	4.742.226	5.957.058	-600.918	88,8%
56	613800	Izdaci osiguranja, bankarskih usluga i usluga platnog prometa	255	2.657.476	2.157.952	2.004.595	-499.524	81,2%
57	613900	Ugovorene i druge posebne usluge	256	59.670.021	42.554.952	37.398.200	-17.115.069	71,3%
58	614000	Tekući transferi i drugi tekuci rashodi (59+.....+66)	257	3.751.477.720	3.729.544.395	3.459.299.226	-21.933.325	99,4%
59	614100	Tekući transferi drugim nivoima vlasti	258	441.003.688	433.737.056	348.189.261	-7.266.632	98,4%
60	614200	Tekući transferi pojedincima	259	3.075.241.474	3.080.776.910	2.835.704.008	5.535.436	100,2%
61	614300	Tekući transferi neprofitnim organizacijama	260	26.318.200	22.288.150	19.644.318	-4.030.050	84,7%
62	614400	Subvencije javnim preduzećima	261	54.706.869	50.865.431	46.170.089	-3.841.438	93,0%
63	614500	Subvencije privatnim preduzećima i poduzetnicima	262	120.370.000	121.419.448	184.234.371	1.049.448	100,9%
64	614600	Subvencije finansijskim institucijama	263	0	0	0	0	#DIV/0!
65	614700	Tekući transferi u inostranstvo	264	0	0	339.771	0	#DIV/0!
66	614800	Drugi tekuci rashodi	265	33.837.489	20.457.400	25.017.408	-13.380.089	60,5%
67	615000	Kapitalni transferi (68+.....+74)	266	319.945.100	109.118.713	71.835.359	-210.826.387	0
68	615100	Kapitalni transferi drugim nivoima vlasti	267	59.540.100	42.238.661	25.416.500	-17.301.439	70,9%
69	615200	Kapitalni transferi pojedincima	268	1.500.000	1.490.961	1.474.263	-9.039	99,4%

70	615300	Kapitalni transferi neprofitnim organizacijama	269	4.000.000	2.693.993	3.533.755	-1.306.007	67,3%
71	615400	Kapitalni transferi javnim preduzećima	270	254.000.000	62.695.098	41.410.841	-191.304.902	24,7%
72	615500	Kapitalni transferi privatnim preduzećima i poduzetnicima	271	905.000	0	0	-905.000	0,0%
73	615600	Kapitalni transferi finansijskim institucijama	272	0	0	0	0	#DIV/0!
74	615700	Kapitalni transferi u inostranstvu	273	0	0	0	0	#DIV/0!
75	616000	Izdaci za kamate (76+.....+79)	274	105.095.145	86.153.735	77.021.557	-18.941.410	82,0%
76	616100	Kamate na pozajmice primljene kroz Državu	275	74.829.169	74.829.169	65.207.466	0	100,0%
77	616200	Izdaci za inostrane kamate	276	2.079.405	1.968.566	2.161.591	-110.839	94,7%
78	616300	Kamate na domaće pozajmljivanje	277	16.186.571	9.356.000	9.652.500	-6.830.571	57,8%
79	616500	Izdaci za kamate vezane za dug po izdatim garancijama	278	12.000.000	0	0	-12.000.000	0,0%
80	600000	Tekuća budžetska rezerva	279	5.155.000				0,0%
81		TEKUĆI SUFICIT (TEKUĆI DEFICIT) (1 minus 43)	280	-140.735.660	486.992.713	357.373.459	627.728.373	-346,0%
82		TRANSAKCIJE U STALNIM SREDSTVIMA	281					0
83		PRIMICI OD PRODAJE STALNIH SREDSTAVA (84+85+86)	282	10.000	171.000.883	250.934.801	170.990.883	#####
84	811100	Primici od prodaje stalnih sredstava	283	10.000	19.307.317	934.801	19.297.317	193073,2%
85	811200	Primici od prodaje federalnih robnih rezervi	284	0	0		0	
86	811900	Ostali kapitalni primici	285	0	151.693.566	250.000.000	151.693.566	
87	821000	IZDACI ZA NABAVKU STALNIH SREDSTAVA (88+.....+93)	286	117.748.588	42.226.365	14.509.947	-75.522.223	35,9%
88	821100	Nabavka zemljišta, šuma i višegodišnjih zasada	287	100	0	0	-100	
89	821200	Nabavka građevina	288	29.764.200	6.675.714	3.202.472	-23.088.486	22,4%
90	821300	Nabavka opreme	289	45.552.501	11.672.182	7.741.173	-33.880.319	25,6%
91	821400	Nabavka ostalih stalnih sredstava	290	20.000.000	19.517.024	676.804	-482.976	97,6%
92	821500	Nabavka stalnih sredstava u obliku prava	291	8.296.116	3.562.881	2.627.631	-4.733.235	42,9%
93	821600	Rekonstrukcija i investicijsko održavanje	292	14.135.671	798.565	261.867	-13.337.106	5,6%
94		NETO NABAVKA STALNIH SREDSTAVA (87 minus 83)	293	117.738.588	-128.774.518	-236.424.854	-246.513.106	-109,4%
95		NETO POZAJMLJIVANJE (NETO ZADUŽIVANJE)= UKUPAN DEFICIT/SUFICIT (81 minus 94)	294	-258.474.248	615.767.232	593.798.313	874.241.480	-238,2%
96		TRANSAKCIJE U FINANSIJSKOJ IMOVINI	295				0	
97		PRIMICI OD FINANSIJSKE IMOVINE (98+.....+104)	296	100.000.000	0	0	-100.000.000	
98	813100	Primljene otplate od pozajmljivanja drugim nivoima vlasti	297				0	

99	813200	Primljene otplate od pozajmljivanja pojedincima i neprofitnim organizacijama	298					0
100	813300	Primljene otplate od pozajmljivanja javnim preduzećima	299	100.000.000	0	0	-100.000.000	
101	813400	Primitak sredstava po osnovu učešća u dionicama javnih preduzeća	300					0
102	813500	Primitak sredstava po osnovu učešća u dionicama privatnih preduzeća i zajedničkim ulaganjima	301					0
103	813600	Primljene otplate od ostalih vidova domaćeg pozajmljivanja	302					0
104	813700	Primljene otplate od pozajmljivanja u inostranstvo	303					0
105	822000	IZDACI ZA FINANSIJSKU IMOVINU (106+.....+112)	304	18.500.000	18.500.000	17.963.903	0	100,0%
111	822100	Pozajmljivanje drugim nivoima vlasti	305	0	0	0	0	
107	822200	Pozajmljivanje pojedincima, neprofitnim organizacijama i	306	0	0	0	0	
108	822300	Pozajmljivanje javnim preduzećima	307	0	0	0	0	
109	822400	Izdaci za kupovinu dionica javnih preduzeća	308	0	0	0	0	
110	822500	Izdaci za kupovinu dionica privatnih preduzeća i učešće u zajedničkim ulaganjima	309	0	0	463.903	0	#DIV/0!
111	822600	Ostala domaća pozajmljivanja	310	18.500.000	18.500.000	17.500.000	0	100,0%
112	822700	Pozajmljivanje u inostranstvo	311	0			0	
113		NETO POVEĆANJE (SMANJENJE) FINANSIJSKE IMOVINE (97 minus 105)	312	81.500.000	-18.500.000	-17.963.903	-100.000.000	-22,7%
114		TRANSAKCIJE U FINANSIJSKIM OBAVEZAMA	313				0	
115		PRIMICI OD ZADUŽIVANJA (116+120)	314	820.000.000	337.005.137	215.367.958	-482.994.863	41,1%
116	814000	Primici od dugoročnog zaduživanja (117+118+119)	315	570.000.000	287.005.137	115.371.425	-282.994.863	50,4%
117	814100	Zajmovi primljeni kroz državu	316	300.000.000	157.134.521	25.556.791	-142.865.479	
118	814200	Primici od inostranog zaduživanja	317	0	0	0	0	#DIV/0!
119	814300	Primici od domaćeg zaduživanja	318	270.000.000	129.870.616	89.814.634	-140.129.384	48,1%
120	815000	Primici od kratkoročnog zaduživanja (121+122+123)	319	250.000.000	50.000.000	99.996.533	-200.000.000	20,0%
121	815100	Zajmovi primljeni kroz državu	320		0		0	
122	815200	Primici od inostranog zaduživanja	321		0		0	
123	815300	Primici od domaćeg zaduživanja	322	250.000.000	50.000.000	99.996.533	-200.000.000	20,0%
124	823000	IZDACI ZA OTPLATE DUGOVA (125+.....+130)	323	849.135.167	730.517.057	757.868.871	-118.618.110	86,0%
125	823100	Otplate dugova primljenih kroz državu	324	467.204.950	456.021.806	450.724.488	-11.183.144	97,6%
126	823200	Vanjske otplate	325	8.062.789	8.154.799	7.314.526	92.010	101,1%

127	823300	Otplate domaćeg pozajmljivanja	326	320.000.000	220.000.000	250.000.000	-100.000.000	68,8%
128	823400	Otplata unutrašnjeg duga	327	52.367.428	46.340.452	49.829.857	-6.026.976	88,5%
129	823500	Otplata duga po izdanim garancijama	328	1.500.000	0	0	-1.500.000	0,0%
130	823600	Otkup duga	329		0			0
131		NETO ZADUŽIVANJE (NETO OTPLATE DUGOVA (115 minus 124))	330	-29.135.167	-393.511.920	-542.500.913	-364.376.753	1350,6%
132		UKUPAN FINANSIJSKI REZULTAT (95+113+131)	331	-206.109.415	203.755.312	33.333.497	409.864.727	
133		SINTETIČKA KLASIFIKACIJA FUNKCIJA VLADE (COFOG) (134+143+149+156+166+173+180+187+194+203)	332		0	5.100.515.233	4.765.580.590	
134	01	Opštne javne usluge (135+.....+142)	333		0	1.327.937.547	1.365.371.584	
135	011	Izvršni i zakonodavni organi, finansijski i fiskalni poslovi, vanjski poslovi	334			1.218.569.630	1.270.597.258	
136	012	Strana ekonomска pomoć	335			50	0	
137	013	Opće usluge	336			27.966.643	24.878.818	
138	014	Osnovno istraživanje	337			0	0	
139	015	liR Opće javne usluge	338			0	0	
140	016	Opće javne usluge n. k.	339			2.733.227	2.491.857	
141	017	Transakcije vezane za javni dug	340			76.824.945	67.403.651	
142	018	Transferi općeg karaktera između različitih nivoa vlasti	341			1.843.052	0	
143	02	Odbrana(144+.....+148)	342		0	10.446.153	9.244.790	
144	021	Vojna odbrana	343			0	0	
145	022	Civilna odbrana	344			10.446.153	9.244.790	
146	023	Inostrana vojna pomoć	345			0	0	
147	024	liR Odbrana	346			0	0	
148	025	Odbrana n. k.	347			0	0	
149	03	Javni red i sigurnost (150+.....+155)	348		0	136.710.783	117.972.151	
150	031	Policijske usluge	349			0	742	
151	032	Usluge protipožarne zaštite	350			11	0	
152	033	Sudovi	351			36.891.267	31.997.198	
153	034	Zatvori	352			55.737.718	46.842.442	
154	035	liR Javni red i sigurnost	353			0	275	
155	036	Javni red i sigurnost n. k.	354			44.081.787	39.131.494	
156	04	Ekonomski poslovi (157+.....+165)	355		0	272.403.047	235.137.872	
157	041	Opći ekonomski, komercijalni i poslovi po pitanju rada	356			1.431.145	1.183.098	
158	042	Poljoprivreda, šumarstvo, lov i ribolov	357			116.641.864	97.131.645	

159	043	Gorivo i energija	358		4.675.688	4.569.144		
160	044	Rudarstvo, proizvodnja i izgradnja	359		11.452.482	39.089.405		
161	045	Transport	360		94.454.390	72.955.884		
162	046	Komunikacije	361		8.262	8.657		
163	047	Ostale industrije	362		1.000.000	0		
164	048	IiR Ekonomski poslovi	363		1.558.591	1.367.231		
165	049	Ekonomski poslovi n. k.	364		41.180.625	18.832.808		
166	05	Zaštita životne sredine (167+....+172)	365	0	7.813.862	2.813.897		
167	051	Upravljanje otpadom	366		0	0		
168	052	Upravljanje otpadnim vodama	367		0	0		
169	053	Smanjenje zagađenosti	368		0	0		
170	054	Zaštita raznovrsnosti flore i faune i zaštita krajolika	369		0	0		
171	055	IiR Zaštita životne sredine	370		0	0		
172	056	Zaštita životne sredine n. k.	371		7.813.862	2.813.897		
173	06	Stambeni i zajednički poslovi (174+....+179)	372	0	0	2.582		
174	061	Stambeni razvoj	373			0		
175	062	Razvoj zajednice	374		0	0		
176	063	Vodosnabdijevanje	375		0	0		
177	064	Ulična rasvjeta	376		0	0		
178	065	IiR Stambeni i zajednički poslovi	377		0	0		
179	066	Stambeni i zajednički poslovi n. k.	378			2.582		
180	07	Zdravstvo (181+....+186)	379	0	121.599.929	118.022.122		
181	071	Medicinski proizvodi, uređaji i oprema	380		0	0		
182	072	Vanbolničke usluge	381		0	0		
183	073	Bolničke usluge	382		0	0		
184	074	Usluge zdravstvene zaštite	383		11.070.824	22.937.142		
185	075	IiR Zdravstvo	384		0	0		
186	076	Zdravstvo n. k.	385		110.529.105	95.084.980		
187	08	Rekreacija, kultura i religija (188+....+193)	386	0	20.739.108	11.390.834		
188	81	Usluge sporta i rekreacije	387		6.097.750	1.819.970		
189	082	Usluge kulture	388		11.269.500	6.361.300		
190	083	Usluge emitiranja i izdavaštva	389		2.971.858	2.808.659		
191	084	Religijske i druge zajedničke usluge	390		400.000	400.000		
192	085	IiR Rekreacija, kultura i religija	391		0	0		
193	086	Rekreacija, kultura i religija n. k.	392		0	905		
194	09	Obrazovanje (195+....+202)	393	0	13.000.833	7.120.784		

195	091	Predškolsko i osnovno obrazovanje	394		5.962.315	968.706		
196	092	Srednje obrazovanje	395		0	0		
197	093	Obrazovanje poslije srednje škole koje nije visoko obrazovanje	396		0	0		
198	094	Visoko obrazovanje	397		1.247.159	1.222.558		
199	095	Obrazovanje koje nije definirano nivoom	398		674.191	637.020		
200	096	Pomoćne usluge obrazovanju	399		25.882	17.577		
201	097	IiR Obrazovanje	400		2.360.324	2.020.525		
202	098	Obrazovanje n. k.	401		2.730.962	2.254.398		
203	10	Socijalna zaštita (204+.....+212)	402		3.189.863.971	2.898.503.974		
204	101	Bolest i hendikepiranost	403					
205	102	Starost	404		0	0		
206	103	Nasljednici	405		0	0		
207	104	Porodica i djeca	406		0	0		
208	105	Nezaposlenost	407		0	0		
209	106	Stanovanje	408			0		
210	107	Socijalno isključenje n. k.	409		45.191.492	24.398.343		
211	108	IiR Socijalna zaštita	410		0	0		
212	109	Socijalna zaštita n. k.	411		3.144.672.479	2.874.105.631		

U Sarajevu, Certificirani računovođa: Almedina Madižak

Almedina Madižak
Dana 10.03.2023. godine Broj dozvole: CR-7463/5

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE**

OBRAZAC BS

Identifikacijski broj: 4200575050003

Šifra po kvalifikacionoj
djelatnosti: _____

Organizacijski broj: _____

Operativni broj: _____

Fukcionalni kod: _____

Nadležno ministarstvo: **BUDŽET - PRORAČUN FEDERACIJE BIH**

Potrošačka jedinica-glava: _____

Fond: _____

Sjedište potrošačke jedinice: _____

Konsolidovani obrasci: X

BILANS STANJA
na dan 31.12.2022. godine

KM

R.b.	Broj Konta	Pozicija	Oznaka za AOP	U obračunskom periodu tekuće godine	U istom obračunskom periodu prethodne godine	Procenat (4/5) x 100
1	2	3	4	5	6	
1	I AKTIVA					
2	100000+ 200000	A. Gotovina, kratkoročna potraživanja, razgraničenja i zalihe (3+.....10)	001	900.611.638	926.993.056	97,2%
3	110000	Novčana sredstva i plemeniti metali	002	544.086.907	647.469.955	84,0%
4	120000	Vrijednosni papiri	003	0	0	0,0%
5	130000	Kratkoročna potraživanja	004	243.615.008	165.753.072	147,0%
6	140000	Kratkoročni plasmani	005	85.633.669	81.637.233	104,9%
7	160000	Finansijski i obračunski odnosi sa drugim povezanim jedinicama	006	759.934	760.709	99,9%
8	210000	Zalihe materijala i robe	007	0	0	0,0%
9	220000	Zalihe sitnog inventara	008	0	0	0,0%
10	190000	Kratkoročna razgraničenja	009	26.516.120	31.372.085	84,5%
11	000000	B. Stalna sredstva (14+17+20+21)	010	1.191.488.937	1.167.783.750	102,0%
12	011000	Stalna sredstva	011	720.079.694	712.741.636	101,0%
13	011900	Isprawka vrijednosti stalnih sredstava	012	299.390.984	290.595.197	103,0%
14	011-0119	Neotpisana vrijednost stalnih sredstava (12 minus 13)	013	420.688.711	422.146.439	99,7%
15	020000	Dugoročni plasmani	014	720.720.856	587.806.587	122,6%

Stranica 1

16	029000	Ispravka vrijednosti dugoročnih plasmana	015	0	0	0,0%
17	020-029	Neotpisana vrijednost dugoročnih plasmana (15 minus 16)	016	720.720.856	587.806.587	122,6%
18	031000	Vrijednosni papiri	017	932.945	933.945	99,9%
19	031900	Ispravka vrijednosti vrijednosnih papira	018	570.712	576.261	99,0%
20	031-0319	Neotpisana vrijednost vrijednosnih papira (18 minus 19)	019	362.232	357.683	101,3%
21	09	Dugoročna razgraničenja	020	49.717.138	157.473.041	31,6%
22		UKUPNA AKTIVA (2 + 11) =41	021	2.092.100.574	2.094.776.806	99,9%
23		II PASIVA				
24	300000	A.Kratkoročne obaveze i razgraničenja (25+.....+30)	022	719.134.489	852.811.359	84,3%
25	310000	Kratkoročne tekuće obaveze	023	204.307.869	216.630.428	94,3%
26	320000	Obaveze po osnovu vrijednosnih papira	024	0	0	0,0%
27	330000	Kratkoročni krediti i zajmovi	025	50.075.942	50.320.661	99,5%
28	340000	Obaveze prema djelatnicima	026	110.696.519	109.504.877	101,1%
29	360000	Finansijski i obračunski odnosi sa drugim povezanim jedinicama	027	0	0	0,0%
30	390000	Kratkoročna razgraničenja	028	354.054.158	476.355.393	74,3%
31	400000	B.Dugoročne obaveze i razgraničenja (32+33+34)	029	6.049.414.542	6.188.603.943	97,8%
32	410000	Dugoročni krediti i zajmovi	030	6.040.314.596	6.109.271.404	98,9%
33	420000	Ostale dugoročne obaveze	031	11.897.882	28.629.356	41,6%
34	490000	Dugoročna razgraničenja	032	-2.797.936	50.703.183	-5,5%
35	500000	C.Izvori stalnih sredstava (36+37+38+39 minus 40)	033	-4.676.448.457	-4.946.638.497	94,5%
36	510000	Izvori stalnih sredstava	034	-5.610.243.970	-5.640.226.438	99,5%
37	520000	Ostali izvori sredstava	035	446.215.912	411.889.871	108,3%
38	530000	Izvori sredstava rezervi	036	0	0	0,0%
39	590000	Neraspoređeni višak prihoda nad rashodima	037	487.579.602	281.698.071	173,1%
40	590000	Neraspoređeni višak rashoda nad prihodima	038			
41		UKUPNA PASIVA (24+31+35) = 22	039	2.092.100.574	2.094.776.805	99,9%

U Sarajevu, Certificirani računovođa: Almedina Madžak
Almedina Madžak

Dana: 10.03.2023. godine Broj dozvole: CR-7463/5

Rukovodilac
M.P.

Stranica 2

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE

Identifikacijski broj: 420057500003

OBRAZAC NT

Šifra po kvalifikacionoj
djelatnosti: _____
Organizacioni broj: _____
Operativni broj: _____
Fukcionalni kod: _____

Nadležno ministarstvo **BUDŽET - PRORAČUN FEDERACIJE BIH**

Potrošačka jedinica _____

Fond: _____

Sjedište potrošačke jedinice _____

Pojedinačni obrasci: _____

Konsolidovani obrasci: x

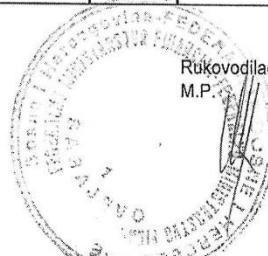
IZVJEŠTAJ O NOVČANIM TOKOVIMA

Period izvještavanja: od 01.01.2022. do 31.12.2022. godine

R.b.	Broj konta	Pozicija	Oznaka za AOP	Iznos
1	2		3	4
I NOVČANI PRIMICI				
1	700000	Prihodi (2+3+4+5+6)	450	4.749.845.236
2	710000	Prihodi od poreza	451	4.368.366.779
3	720000	Neporeski prihodi	452	353.942.351
4	730000	Tekući transferi (transferi i donacije)	453	27.508.018
5	740000	Kapitalni transferi	454	355
6	770000	Prihodi po osnovu zaostalih obaveza	455	27.733
7		Kapitalni primici i transferi (r.br.8.)	456	171.000.883
8	811000	Kapitalni primici od prodaje stalnih sredstava	457	171.000.883
9		Finansiranje (10+11+12)	458	337.005.137
10	813000	Primici od finansijske imovine	459	0
11	814000	Primici od dugoročnog zaduživanja	460	287.005.137
12	815000	Primici od kratkoročnog zaduživanja	461	50.000.000
13		UKUPNI NOVČANI PRIMICI (1+7+9)	462	5.257.851.256
14		II NOVČANE ISPLATE		
15	600000	Rashodi (od 16 do 21)	463	4.360.015.873
16	611000	Plaća i naknade troškova zaposlenih	464	260.975.571
17	612000	Doprinosi poslodavca i ostali doprinosi	465	26.617.418
18	613000	Izdaci za materijal, sitni inventar i usluge	466	98.597.736
19	614000	Tekući transferi i drugi tekući rashodi	467	3.799.372.404
20	615000	Kapitalni transferi	468	87.932.122
21	616000	Izdaci za kamate	469	86.520.622
22		Kapitalni izdaci (r.br. 23.)	470	30.639.743
23	821000	Izdaci za nabavku stalnih sredstava	471	30.639.743
24		Finansiranje (25+26)	472	746.000.041
25	822000	Izdaci za finansijsku imovinu	473	18.500.000
26	823000	Izdaci za otplate dugova	474	727.500.041
27		UKUPNE NOVČANE ISPLATE (15+22+24)	475	5.136.655.657
28		NETO NOVČANI PRIMICI / ISPLATE (13 minus 27)	476	121.195.599
29		SALDO GOTOVINE NA POČETKU GODINE	477	559.609.911
30		SALDO GOTOVINE NA KRAJU GODINE (28+29)	478	680.805.510

U Sarajevu, Certificirani računovođa: Almedina Madžak

Dana: 10.03.2023. godine Broj dozvole: CR-7463/5.

PREGLED REALIZOVANIH TEKUĆIH TRANSFERA REVIDIRANIH BUDŽETSKIH KORISNIKA U 2022. GODINI

<i>Redni broj</i>	<i>Institucija</i>	<i>Tekući transferi drugim nivoima vlasti</i>	<i>Tekući transferi pojedincima</i>	<i>Tekući transferi neprofitnim organizacijama</i>	<i>Pomoći javnim preduzećima</i>	<i>Pomoći privatnim preduzećima</i>	<i>Tekući transferi u inostranstvo</i>	<i>Drugi tekući rashodi</i>	<i>Ukupno (3 -9)</i>
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	Parlament FBiH		64.500	107.459				7.528	171.959
2.	Predsjednik i dva potpredsjednika FBiH	136.000	107.450	220.500				21.687	463.950
3.	Vlada FBiH	50.000	40.300	4.663.694				28.390	4.753.994
4.	Federalno ministarstvo unutrašnjih poslova		5.000	8.500				311.482	13.500
5.	Federalno ministarstvo pravde							4.335	4.335
6.	Federalno ministarstvo finansija	210.093.946		3.539.893				16.079.977	229.713.816
7.	Federalno ministarstvo energije, rudarstva i industrije	360.000			13.822.802	5.092.166		28.306	19.303.275
8.	Federalno ministarstvo prometa i komunikacija				32.670.000			29.949	32.699.949
9.	Federalno ministarstvo zdravstva	107.936.693							107.936.693
10.	Federalno ministarstvo trgovine			55.000				46.347	101.347
11.	Federalno ministarstvo prostornog uređenja	9.926.000							9.926.000
12.	Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva		19.876			108.123.460		2.039	108.145.375
13.	Federalno ministarstvo za pitanja boraca i invalida odbrambeno-oslobodilačkog rata		338.973.608	2.530.000				228.172	341.731.779
14.	Federalno ministarstvo razvoja, poduzetništva i obrta	1.843.052		135.740		8.203.821			10.182.613
15.	Federalno ministarstvo rada i socijalne politike	79.657.854	141.683.032	5.160.586	4.272.628			44.922	230.819.022
16.	Federalno ministarstvo kulture i sporta	9.947.250		2.820.000	100.000			2.745	12.869.995
17.	Federalno ministarstvo raseljenih osoba i izbjeglica		40.364.759					17.250	40.382.009
18.	Federalno ministarstvo obrazovanja i nauke	7.085.727		2.510.324				10.059	9.606.111
19.	Federalno ministarstvo okoliša i turizma	5.785.183							5.785.183
UKUPNO (1 – 19)		432.821.706	521.258.525	21.751.696	50.865.431	121.419.448	0	16.863.187	1.164.979.992

PREGLED REALIZOVANIH KAPITALNIH TRANSFERA REVIDIRANIH BUDŽETSKIH KORISNIKA U 2022. GODINI

<i>Redni broj</i>	<i>Institucija</i>	<i>Kapitalni transferi drugim nivoima vlasti</i>	<i>Kapitalni transferi pojedincima</i>	<i>Kapitalni transferi neprofitnim organizacijama</i>	<i>Kapitalni transferi javnim preduzećima</i>	<i>Kapitalni transferi privatnim preduzećima i poduzetnicima</i>	<i>Ukupno</i>
1	2	3	4	5	6	7	9
1.	Parlament FBiH						
2.	Predsjednik i dva potpredsjednika FBiH						
3.	Vlada FBiH						
4.	Federalno ministarstvo unutrašnjih poslova						
5.	Federalno ministarstvo pravde						
6.	Federalno ministarstvo finansija	28.999.306					28.999.306
7.	Federalno ministarstvo energije, rударства i industrije				4.000.000		4.000.000
8.	Federalno ministarstvo prometa i komunikacija	1.324.623			58.695.098		60.019.721
9.	Federalno ministarstvo zdravstva						
10.	Federalno ministarstvo trgovine						
11.	Federalno ministarstvo prostornog uređenja	2.015.000		2.000.000			4.015.000
12.	Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva						
13.	Federalno ministarstvo za pitanja boraca i invalida odbrambeno-oslobodilačkog rata		1.490.961				1.490.961
14.	Federalno ministarstvo razvoja, poduzetništva i obrta						
15.	Federalno ministarstvo rada i socijalne politike			693.993			693.993
16.	Federalno ministarstvo kulture i sporta	4.900.000					4.900.000
17.	Federalno ministarstvo raseljenih osoba i izbjeglica	4.999.732					4.999.732
18.	Federalno ministarstvo obrazovanja i nauke						
19.	Federalno ministarstvo okoliša i turizma						
UKUPNO (1 – 19)		42.238.661	1.490.961	2.693.993	62.695.098	0	109.118.713

PREGLED PROJEKATA ZA KOJE NISU POVUČENA KREDITNA SREDSTVA, A ZA KOJE JE UGOVORENA I PLAĆA SE TAKSA NA NEPOVUČENA SREDSTVA

Kreditor	Projekat	Krajnji korisnik	Planirano razdoblje implementacije projekta	Ugovoren iznos kredita	Iznos kredita povučen do 31. 12. 2022.	Iznos nepovučenih sredstava	Troškovi plaćeni u 2022. godini	Ukupno plaćeni troškovi do 31.12.2022.
1	2	3	4	5	6	7	8	9
EBRD	Projekat Koridor Vc 2	JP Autoceste FBiH	1. 4. 2017.-31. 12. 2020.	139.026.712	139.026.712	0	32.215	3.292.259
EBRD	Projekat Koridor Vc 2 Nastavak	JP Autoceste FBiH	1. 4. 2018.-31. 12. 2020.	148.643.080	148.643.080	0	0	1.860.777
EBRD	Projekat Vodovod Visoko	Općina Visoko	1. 3. 2018.-15. 12. 2020.	8.798.809	8.798.809	0	756	131.843
EBRD	Projekat Vodovod Gradačac	Općina Gradačac	1. 1. 2018.-31. 12. 2020.	11.734.980	11.307.920	427.060	5.411	330.690
EBRD	Sanacija cesta nakon poplava	JP Ceste FBiH	1. 6. 2019.-13. 6. 2020.	127.128.950	52.562.395	74.566.555	426.625	3.385.837
EBRD	Projekat vodovod Sarajevo	Kanton Sarajevo	1. 1. 2019.-15. 7. 2022.	48.895.750	19.221.000	29.674.750	51.747	406.854
EBRD	Projekat regionalni vodovod Plava voda	Ze-do kanton i SBK	1. 7. 2019.-28. 8. 2020.	21.514.130	288.395	21.225.735	62.793	673.505
EBRD	Projekat Živinice- Regionalna deponija	Živinice, Banovići, Kladanj	1. 7. 2020.-15. 11. 2022.	9.779.150	9.775.851	3.299	8.025	84.569
EBRD	Projekat javnog prevoza Sarajevo 1	Kanton Sarajevo	1. 7. 2020.-31. 12. 2022.	29.337.450	9.743.493	19.593.957	110.171	321.731
EBRD	Projekat Koridor Vc dio 3	JP Autoceste FBiH	2. 12. 2020.-31. 12. 2022.	352.049.400	216.590.891	135.458.509	905.944	3.956.419
EBRD	Projekat gradskih saobraćajnica Sarajevo	Kanton Sarajevo	8. 12. 2020.-31. 12. 2022	58.674.900	9.263.515	49.411.385	74.603	109.042
EBRD	Projekat javnog prevoza Sarajevo 2	Kanton Sarajevo	08.12.2020.-31.12.2022.	39.116.600	12.528.628	26.587.972	453.480	453.480
EBRD	Projekat Koridor Vc obilaznica Doboј	JP Autoceste FBiH	30.04.2021.-31.12.2024.	117.349.800	1.173.498	116.176.302	588.949	1.988.997
EBRD	Energetska efikasnost u bolnici Zenica	Ze-do kanton	01.08.2021.-31.03.2022.	19.558.300	195.583	19.362.717	413.927	413.927
EBRD	Energetska efikasnost u javnim zgradama	Kanton Sarajevo	01.10.2021.-23.10.2023.	15.646.640	4.025.563	11.621.077	157.695	157.695
EBRD	Projekat javnog prevoza Sarajevo 3	Kanton Sarajevo	02.12.2021.-31.12.2023.	19.558.300	19.558.300	0	96.928	96.928
Svjetska banka-IBRD	Projekat modernizacije cesta	JP Ceste FBiH	01.01.2018.-31.12.2021.	113.438.140	104.352.601	9.085.539	90.323	1.073.011
Svjetska banka-IBRD	Projekat podrške zapošljavanju	Federacija BiH	26.01.2018.-01.10.2021.	56.719.070	56.530.911	188.159	8.773	397.439
Svjetska banka-IBRD	Projekat energetske efikasnosti	Federacija BiH	01.01.2020.-29.02.2024.	32.009.491	24.135.162	7.874.329	47.595	256.209
Svjetska banka-IBRD	Projekat jačanja bankarskog sektora	Federacija BiH	01.01.2018.-30.06.2021.	55.349.989	55.349.989	0	0	381.642
Svjetska banka-IBRD	Projekat registracije nekretnina	Federacija BiH	02.07.2020.-31.07.2022.	14.041.856	7.593.508	6.448.348	24.506	40.080
Svjetska banka-IBRD	Hitni projekat za COVID-19	Federacija BiH	01.03.2020.-30.06.2022.	38.842.588	38.842.588	0	2.838	3.343
Svjetska banka-IBRD	Projekat podrške preduzećima	Federacija BiH	20.09.2021.-15.08.2022.	65.715.888	164.290	65.551.598	221.533	221.533
KfW	SCADA/DMS/OMS	EPBiH i EP HZHB	19.09.2012.-30.06.2020.	15.724.873	15.724.873	0	0	464.629
KfW	Projekat vjetroelektrane Podveležje	JP EP BiH Sarajevo	01.07.2014.-31.12.2021.	127.128.950	125.638.561	1.490.389	3.849	2.563.012
KfW	Izgradnja hidroelektrane Janjići	JP EP BiH Sarajevo	30.11.2019.-30.12.2023.	58.674.900	0	58.674.900	73.344	1.680.385
KfW	Izgradnja crpne hidroelektrane Vrilo	EP HZHB Mostar	01.07.2015.-30.12.2023.	195.583.000	0	195.583.000	0	3.038.330
KfW	Vodovod i kanalizacija u BiH II	Grad Tuzla, Grad Zenica i ViK Zenica	01.07.2015.-31.12.2020.	21.514.130	21.514.130	0	0	381.860
KfW	Projekat rehabilitacije CHE Čapljina	EP HZHB Mostar	01.01.2020.-30.04.2025.	29.337.450	0	29.337.450	73.344	89.235
UKUPNO:							878.343.030	3.935.373
								28.255.261